

מכירה 79 Auction

חפצי יודאיקה מאוסף משפחת פינקלשטיין
Judaica from the Finkelstein Family Collection

Writing

Shay Mendelovich
Ruth Pachtowitz

כתיבה

שי מנדלוביץ'
רות פכטוביץ

Editing

Miriam Kornfeld

עריכה

מרים קורנפלד

Photography

Yigal Pardo

צילום

יגאל פרדו

Design

Ettie Naftaly

עיצוב

אתי נפתלי

Administration

Esther Strauss
Omri Talmor

אדמיניסטרציה

עמרי טלמור
אסתר שטראוס

Logistics

Yaniv Ilan

לוגיסטיקה

יניב אילן

Print

A.R. Printing Ltd, Tel Aviv
May 2021

הדפסה

ע.ר. הדפסות בע"מ, תל-אביב
מאי 2021

This catalogue requires Genizah

הקטלוג טעון גניזה

Front Cover: Item 3

Back Cover: Item 53

Page 1: Detail from Item 51

כריכה קדמית: פריט 3

כריכה אחורית: פריט 53

עמ' 1: פרט מפריט 51

חפצי יודאיקה מאוסף משפחת פינקלשטיין
Judaica from the Finkelstein Family Collection

מכירה 79 Auction

יום שני, י"א תמוז תשפ"א, 21 ביוני 2021, 19:00

Monday, June 21, 2021, at 7:00 pm

התצוגה והמכירה תתקיימנה במשרדנו
רחוב רמב"ן 8, ירושלים

The preview and the auction will be held at our offices
8 Ramban St. Jerusalem

Auction Preview on			ימי תצוגה		
Wednesday	June 16, 2021	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	ו' תמוז 16.06.21	יום ד'
Thursday	June 17, 2021	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	ז' תמוז 17.06.21	יום ה'
Sunday	June 20, 2021	12:00 - 20:00	12:00 - 20:00	י' תמוז 20.06.21	יום א'
Monday	June 21, 2021	11:00 - 14:00	11:00 - 14:00	י"א תמוז 21.06.21	יום ב'

תצוגה במועד אחר תתאפשר בתיאום מראש
Preview at other times can be arranged through our offices

טלפון בזמן התצוגה +972-77-5140223 Phone during preview

Online bidding is possible (pre-registration is required)
via the Kedem website

ניתן להשתתף במכירה בזמן-אמת (בהרשמה מראש)
באמצעות אתר האינטרנט של קדם

www.kedem-auctions.com

קדם Kedem

תוכן Contents

ספרד	
Spain	8
הולנד	
The Netherlands	10
האיים הקריביים ומרכז אמריקה	
The Caribbean and Central America	30
איטליה	
Italy	34
צרפת וגרמניה	
France and Germany	42
האימפריה האוסטרו-הונגרית	
The Austro-Hungarian Empire	59
דנמרק	
Denmark	66
פולין ורוסיה	
Poland and Russia	69
המזרח הרחוק	
The Far East	80
המזרח התיכון, ארץ ישראל וצפון אפריקה	
The Middle East, Palestine and North Africa	85

חיים פינקלשטיין 1874–1950 Chaim Finkelstein

אייב פינקלשטיין 1901–1976 Abe Finkelstein

ברנרד פינקלשטיין 1934–2002 Bernard Finkelstein

אוסף משפחת פינקלשטיין

בית המכירות הפומביות "קדם" מתכבד להעמיד למכירה פומבית 59 פריטים מאוסף משפחת פינקלשטיין.

מייסד האוסף היה צ'ארלס (חיים) פינקלשטיין, אשר אסף בעיקר ספרים. צ'ארלס נולד בפולין והיגר לאנטוורפן בשנות ה-90 של המאה ה-19, שם היה לאחד מסוחרי היהלומים הידועים בתקופתו. ערב מלחמת העולם השנייה מנה אוסף הספרים של צ'ארלס כ-30,000 כרכים. במאי 1940, כאשר הנאצים איימו לכבוש את בלגיה, נמלטה משפחת פינקלשטיין לפורטוגל, ומשם, כעבור שנה, הגיעה לניו-יורק. בניו-יורק המשיך אייב פינקלשטיין, בנו של צ'ארלס, את פיתוח האוסף, ברכישת חפצי יודאיקה. במהלך שנות ה-50 חזר לאנטוורפן נכדו של צ'ארלס, ברנרד פינקלשטיין (אשר נולד באנטוורפן אך גדל בניו-יורק), הצטרף לעסק היהלומים המשפחתי והמשיך בפיתוח האוסף, בעיקר ברכישת חפצי כסף יקר-מציאות, אשר רבים מהם נרכשו בהולנד במהלך נסיעותיו התכופות לשם במסגרת עסקיו.

גם צאצאיו של ברנרד המשיכו את דרכו בחיפוש אחר חפצי יודאיקה מעניינים ויוצאי דופן, המייצגים את חיי העם היהודי בתפוצותיו ברחבי תבל בתקופות שונות, והעשירו את האוסף המשפחתי בפריטים איכותיים, המתבלטים בייחודם מפריטי היודאיקה ה"קלאסיים", המיוצגים היטב באוספים רבים – פרטיים ומוזיאליים – ברחבי העולם.

The Finkelstein Family Collection

Kedem Auction House is proud to offer for auction 59 articles from the Finkelstein Family Collection.

Charles (Chaim) Finkelstein, the family patriarch who initiated the collection, was mostly a collector of books. Born in Poland, Charles immigrated to Antwerp, Belgium in the 1890s, where he established himself as one of the most accomplished and well-known diamond merchants of his time. On the eve of the outbreak of the Second World War, his collection numbered some 30,000 books. In May 1940, with the Nazi army threatening to occupy Belgium, the Finkelstein family escaped to Portugal. From there, within a year, they arrived in New York, where Charles's son **Abe Finkelstein** maintained the original collection focused on rare religious books, and augmented it with articles of Judaica.

Sometime during the 1950s, Charles's grandson, **Bernard Finkelstein** (born in Antwerp but raised in New York) returned to Antwerp and joined the family diamond business. At the same time, he began to expand the collection to include highly rare silver ceremonial articles of Judaica, many of them acquired during his frequent business visits to the Netherlands.

Bernard's offspring followed in his footsteps, persisting in the search for interesting and unusual pieces of Judaica that represent the essence of Jewish life in all parts of the world and through different periods of history. They enhanced the family collection with high-quality items that distinguished themselves from the "classical" types of Judaica so well represented in so many collections – belonging to both private individuals and museums – throughout the world.

ОБРЯДЪ Евр. Пасхи

פסח

קדש

ביצה

ЯЙЦО

ЖЕРТВА

זרוע

ГОРЛЫШКО

מרור

ТРАВКА ОТЪ ХРЪНА

כרפס

ПЕТРУШКА

חרוסת

НАСЪЧЕНН. КОРЕНЬ

חזרת

ЧЕРТЫЙ ХРЪНЪ

יד

כר

1

1. חותם של משה אבן נעמן – ספרד, המאה ה-14

חותם של ר' משה אבן נעמן. ספרד, [המאה ה-14 בקירוב].
ארד יצוק וחקוק.

כתובת חקוקה: "משה בר [בן ר'] יוסף נע [נחזו עדן] אבן נעמאן". הכתובת מקיפה עיטור הכולל פרח, כוכב וסהר (עיטורי הכוכב והסהר מופיעים גם בחותמים אחרים מהתקופה, שמקורם באימפריה הרומית, בארצות גרמניה וצרפת).

השם "אבן נעמאן" מופיע גם במסמכים מהמאות ה-12 וה-13, שנמצאו בגניזת קהיר (ראו, לדוגמה, פרויקט הגניזה של אוניברסיטת פרינסטון, פריט מס' T-S 10J8.3). הופעת השם "נעמן" בספרד של ימי הביניים מזכרת במאמר (Names of Jews in Medieval Navarre (13th–14th centuries), מאת Lidia Becker (ראו חומר מצורף).

למידע נוסף אודות חותמים ספרדיים מימי הביניים ולפריטים דומים, ראו: Daniel M. Friedenberg, Medieval Jewish Seals from Europe (הוצאת Wayne State University Press, דטרויט, 1987), עמ' 121–143.

ראו גם פריט הבא.

קוטר: 2.5 ס"מ.

מצורף דו"ח מקצועי מבדיקת הפטינה של החותם, מטעם המכון Institut für Ur- und Frühgeschichte und Archäologie des Mittelalters, אוניברסיטת טיבינגן.

פתיחה: \$7500

הערכה: \$15,000-20,000

1. Seal of Moses ibn Na'aman – Spain, 14th Century

Seal of R. Moses ibn Na'aman. Spain, [ca. 14th century].

Bronze, cast and engraved.

Engraved (Hebrew) inscription: "Moshe bar [son of] Yosef, may he rest in Eden, ibn Na'aman." The inscription encircles an ornament consisting of a flower, a star, and a crescent. Star-and-crescent emblems appear on other contemporary seals; they derive from the Roman Empire and the regions of Germany and France.

The name "ibn Na'aman" also appears frequently in documents from the 12th and 13th centuries found in the Cairo Geniza (see, for example, item no. T-S 10J8.3 of the Princeton Geniza Project database). The occurrence of the name Na'aman in medieval Spain is mentioned in the article by Lidia Becker, "Names of Jews in Medieval Navarre (13th–14th centuries)" (see enclosed material). For additional information regarding medieval Spanish-Jewish seals and similar items, see: Daniel M. Friedenberg, "Medieval Jewish Seals from Europe," Wayne State University Press, Detroit, 1987, pp. 121–43.

See also next item.

Diameter: 2.5 cm.

Enclosed: Analysis report from the Institut für Ur- und Frühgeschichte und Archäologie des Mittelalters, the University of Tübingen (analysis of the corrosion).

Opening price: \$7500

Estimate: \$15,000-20,000

2

2. חותם של בנבנשתי אלגנדול – ספרד, המאה ה-14

חותם של ר' בנבנשתי אלגנדול. ספרד, [המאה ה-14 בקירוב].
ארד יצוק וחקוק.

כתובת חקוקה: "בנבנשתי[ן] בר [בן ר'] משה נע [נוחו עדן] אלגנדול", באותיות ברורות. הכתובת מקיפה עיטור הכולל מגדל ושני כוכבים.

השם "בנבנשתי", המוכר בעיקר כשם משפחה, שימש גם כשם פרטי במספר אזורים ותקופות (ראו, לדוגמה, Medieval Jewish Seals from Europe, מאת Daniel M. Friedenberg, עמ' 78 ו-134). השם אלגנדול (Alguandul) נזכר במסד הנתונים לשמות יהודי ספרד באתר Sephardicgen.com, על פי הספר The Tortosa disputation: regesta of documents from the Archivo de la Corona de Aragon, Fernando I, 1412-1416 (ירושלים, 1998).

עיטור מגדל מופיע גם על חותם מהמאה ה-14 של קהילת יהודי סביליה ("אשביליה"), אשר היתה קהילה יהודית מרכזית באנדלוס (ראו: אוסף המוזיאון הבריטי, פריט OA.1566; Medieval Jewish Seals from Europe, עמ' 133).

ראו גם פריט קודם.

קוטר: 2.5 ס"מ.

מצורף דו"ח מקצועי מבדיקת הפטינה של החותם, מטעם המכון Institut für Ur- und Frühgeschichte und Archäologie des Mittelalters, אוניברסיטת טיבינגן.

פתיחה: \$7500

הערכה: \$15,000-20,000

2. Seal of Benvenisti Alguandul – Spain, 14th Century

Seal of R. Benvenisti Alguandul. Spain, [ca. 14th century].

Bronze, cast and engraved.

Engraved (Hebrew) inscription: "Benvenist[i] bar [son of] Moshe, may he rest in Eden, Alguandul," in clear letters. The inscription encircles an ornament consisting of a tower and two stars.

The name "Benvenisti," known today mostly as a surname, also served in some regions as a given name during certain periods (see, for example, Daniel M. Friedenberg, "Medieval Jewish Seals from Europe," Wayne State University Press, Detroit, 1987, pp. 78, 134). The name "Alguandul" is found in the Sephardi name database at Sephardicgen.com, citing Gemma Escribà and Raquel Ibáñez-Sperber, "The Tortosa disputation: regesta of documents from the Archivo de la Corona de Aragon, Fernando I, 1412-1416." (Jerusalem, 1998).

The tower motif also appears on a 14th-century seal of the Jewish community of Seville ("Isbilya"), a prominent Jewish center in Andalusia (see the British Museum, collection item no. OA.1566; and "Medieval Jewish Seals from Europe", p. 133).

See also previous item.

Diameter: 2.5 cm.

Enclosed: Analysis report from the Institut für Ur- und Frühgeschichte und Archäologie des Mittelalters, the University of Tübingen (analysis of the corrosion).

Opening price: \$7500

Estimate: \$15,000-20,000

3. זוג "רימונים" מפוארים לספר תורה – אמשטרדם, 1738 – מאוסף בית הכנסת הספרדי-פורטוגזי באנטוורפן

זוג "רימונים", גדולים ומפוארים, לספר תורה. אמשטרדם, הולנד, 1738.
 כסף (חתום, חותמות מלאות; יצרן: Pieter Mourits), יזוק, רקוע, מוחתם וחקוק; הזהבה.
 "רימונים" מרשימים, גדולים ומאסיביים, מעוצבים בסגנון ארכיטקטוני כמגדלים, צורה האופיינית ל"רימונים" של הקהילה הפורטוגזית בהולנד.

כל "רימון" ניצב על רגל גלילית ארוכה ורחבה, שבקצה טבעות עם כדוריות קטנות, ומעליהן חוליה גדולה בעלת שש צלעות – מעוטרת בעלי אקנתוס ובחיריים סגלגלים – המהווה את הבסיס של גוף ה"רימון". חלקו הרחב של ה"מגדל" מעוטר בשישה מפתחים בהם ממקמים פעמונים, וביניהם עיטורים בדגמים צמחיים ועיטורים בעלי קצה מאונקל, המעוצבים כראשי דולפינים, שזנבותיהם משמשים כמתלים לפעמונים. בחלל חלקו התחתון של כל "רימון" תלוי פעמון גדול, בודד. חלקו העליון של כל "רימון" בעל עיצוב דומה, עם חלונות בהם תלויים פעמונים נוספים, חריים סגלגלים ומלבניים ועיטורי שריגים בולטים, שבקצותיהם העליונים סיומת דמוית עמוד, עם קצה מחודד. בראש כל "רימון" עיטור בצורת כתר (מוזהב) עם קצה מחודד, ממקם בין שריגים אשר כולאים שישה פעמונים נוספים.

ה"רימונים", המעוצבים ועשויים בקפידה רבה, מעוטרים ב-50 פעמונים בגדלים שונים, המשמיעים יחד צליל דומיננטי והרמוני. לא ידועים פריטי יודאיקה נוספים מעשה ידי האומן Pieter Mourits וייתכן כי זוג "רימונים" זה הנו עבודת היודאיקה היחידה שיצר. לזוג רימונים דומה, שנעשה בידי Pieter van Hoven באמשטרדם בשנת 1705, ראו: Gifts from the Heart, Ceremonial Objects from the Jewish Historical Museum, Amsterdam, פריט מס' 12.

גובה: 43 ס"מ. משקל: 4.36 ק"ג.

מקור: נרכש בשנת 1965 ישירות מבית הכנסת הספרדי-פורטוגזי באנטוורפן.
 מצורף דו"ח עם תיאור מפורט של מצב הרימונים ובחינה של איכות הכסף.

פתיחה: \$100,000

הערכה: \$200,000-250,000

3. Elegant Pair of Torah Finials – Amsterdam, 1738 – From the Collection of the Antwerp Spanish-Portuguese Synagogue

Pair of large and majestic Torah finials. Amsterdam, the Netherlands, 1738.

Silver (fully marked; maker: Pieter Mourits), cast, repoussé, punched, and engraved; gilt.

Massive and majestic pair of Torah finials, in architectural style characteristic of finials associated with the community of Dutch Jews of Portuguese origin.

Tall, wide, cylindrical shafts, surmounted by a pair of horizontal gadrooned rings. The upper ring is in turn surmounted by a hexagonal knop, decorated with acanthus leaves and pierced with oves. Body consists of three tiers, each with six bell-hung openings, decorated in vegetal patterns. Lower tier with stylized dolphin-like ribs between openings, with bells hanging from rings created by their curving tails. A single bell – the largest – is suspended in the interior of the lower tier. Middle tier openings separated by scrolling arches with baluster finials. Both surmounted by gilt crown knops, in turn surmounted by baluster finials.

This meticulously designed and crafted pair of finials is adorned with a sum total of 50 bells in different sizes. Together, when shaken, they chime harmoniously.

No other objects of Judaica are known to have been produced by silversmith Pieter Mourits, and it is possible that this pair of finials is the only such work he ever created.

For a similar pair of Torah finials, made in 1705 by silversmith Pieter van Hoven, see: Mirjam Alexander-Knotter, "Gifts from the Heart, Ceremonial Objects from the Jewish Historical Museum, Amsterdam," 2004, item no. 12. Height: 43 cm. Weight: 4.36 kg.

Provenance: Purchased in 1965, directly from the Spanish-Portuguese Synagogue of Antwerp, Belgium.

Enclosed: Report with a detailed account of the condition of the finials and an analysis of the quality of the silver.

Opening price: \$100,000

Estimate: \$200,000-250,000

3a

3b

4a

4. זוג "רימונים" לספר תורה - אמשטרדם, 1731 - "טיל-רימונים"

זוג "רימונים" לספר תורה. אמשטרדם, הולנד, 1731.
 כסף (חתום, חותמות מלאות; יצרן לא מזוהה), יצוק, רקוע וחקוק; הזהבה.
 כל "רימון" כולל פעמונים התלויים על שריגים מתפתלים. בקצה העליון כתר שבראשו עיטור דמוי ניצן. על רגלי שני הרימונים חקוקה הכתובת "YYS".
 דגם הולנדי זה מכונה "טיל רימונים" (הולנדית: "רימונים להגבהה"), להבדיל מרימוני ה"מגדל" ההולנדיים, המאסיביים והכבדים. רימונים אלה, שהם תמיד קטנים וקלים יותר, שימשו בקהילות הפורטוגזיות בהולנד בשעת הגבהת ספר התורה בלבד, לפני הקריאה בתורה.
 גובה: 29 ס"מ. פעמון אחד חסר. הזהבה חסרה בחלקה.
 מקור: אוסף מוזס היימן גנז, אמשטרדם.

פתיחה: \$10,000
 הערכה: \$15,000-20,000

4b

4. Pair of Torah Finials – Amsterdam, 1731 – "Tilrimonim"

Pair of Torah finials. Amsterdam, the Netherlands, 1731.

Silver (fully marked, unidentified maker), cast, repoussé and engraved; gilt.

Each finial has bells suspended from gracefully curving tendrils. Body surmounted by openwork crown, in turn surmounted by bud-shaped knob. Engraved inscription (in Latin letters) on both shafts: "YYS."

Dutch Torah finials of this particular type are known in Judeo-Dutch as "Tilrimonim" (i.e., "finials to be raised up high"). This local moniker is meant to distinguish them from another type of Dutch Torah finial, of the tower-shaped variety, which is typically massive and weighty. The "Tilrimonim", which are always small and lightweight, were used in Dutch Jewish communities of Portuguese origin for the ritual of raising the Torah scroll up high in order to display the inscribed parchment to the congregants, prior to the reading of the Torah.

Height: 29 cm. One bell missing. Loss to gilding.

Provenance: The Mozes Heiman Gans Collection, Amsterdam.

Opening price: \$10,000

Estimate: \$15,000-20,000

5a

5. "יד" לספר תורה – הולנד, 1817

"יד" לספר תורה. כנראה אמשטרדם, הולנד, 1817.

כסף (חתום, חותמות מלאות; יצרן לא מזוהה) יצוק וחקוק.

"יד" הולנדית לספר תורה. חלקה העליון של הידית משושה ומעוטר בקצהו בשישה פסים מחורצים ובגולה. חלקה התחתון של הידית גלילי וחלק, הולך וצר כלפי החפת. כף יד קפוצה, עם אצבע מורה ארוכה.

"יד" עם עיטור דומה בחלקה העליון, שנעשתה באמשטרדם בשנת 1818, מופיעה בקטלוג Crowning Glory, פריט 858. אורך: 23 ס"מ.

פתיחה: \$2000

הערכה: \$4000-6000

5. Torah Pointer – The Netherlands, 1817

Torah pointer. Presumably Amsterdam, the Netherlands, 1817.

Silver (fully marked; unidentified maker), cast and engraved.

Dutch Torah pointer. Hexagonal upper section with six scalloped ribs, ending with a spherical knob. The lower part of the pointer is cylindrical and smooth, tapering towards the cuff. Clenched hand, with a long, extended index finger.

A pointer with a similar design made in Amsterdam in 1818 is listed by Rafi Grafman, "Crowning Glory, Silver Torah Ornaments of the Jewish Museum," New York, item 858.

Length: 23 cm.

Opening price: \$2000

Estimate: \$4000-6000

5b

6. כתר מפואר לספר תורה – עיטורי אריות ולוחות הברית – רוטרדם, ראשית המאה ה-20

כתר לספר תורה. רוטרדם, הולנד, [ראשית המאה ה-20], כתובת הקדשה משנת תרע"א (1910/1911). כסף (חתום; עם חותמת יצרן – H. M. Mansvelt?) יצוק, מוטבע, מנוסר, רקוע וחקוק; אבני זכוכית; הזהבה. כתר מפואר וגדול, הנושא כתובת הקדשה: "לכבוד ה' ולתורתו, נדב כ' יהודה בן כ' חיים היימאנס ביום מ'ל'א'ת לו ש'בעים ש'נה לפ"ק" [תרע"א-1910/1911].

בסיס הכתר מעוטרת בתריסר אבני-זכוכית צבעוניות, אשר מעליהן עיטור בדגם צמחי ותריסר "חלונות" מקושטים שבתוכם ממוקמים תריסר פעמונים. בחלקו העליון של הכתר – המעוטרת אף הוא בדגם צמחי – ממוקם כתר נוסף, קטן יותר, המעוטרת בגולות כסף ובראשו קישוט דמוי ניצן.

בחזית, מעל כתובת ההקדשה, נושא הכתר עיטור גדול בצורת זוג אריות זקופים האוחזים בלוחות הברית (חקוקים עם עשרת הדברות). באתר "פרויקט ארכיון האבן" (Project Het Stenen Archief) המתעד מצבות מבתי-עלמין יהודיים בהולנד מופיעות מספר מצבות מהעיר רוטרדם הנושאות את השם היימאנס (Hijmans / Hymans), ביניהן גם מצבת קברה של "מרת גודכא... אשת כ' חיים היימאנס" אשר נפטרה בשנת תרנ"ה (1895), וכפי הנראה היתה אמו של יהודה היימאנס אשר הקדיש את הכתר שלפינו. גובה: 43 ס"מ, קוטר מרבי: 30 ס"מ. משקל: 3.98 ק"ג.

מתיחה: \$30,000

הערכה: \$40,000-50,000

6. Impressive Torah Crown – Lions and Tablets of the Law – Rotterdam, Early 20th Century

Torah crown. Rotterdam, the Netherlands, [early 20th century], dedicatory inscription dated 1910/1911.

Silver (marked; maker's mark: H.M. Mansvelt?) cast, embossed, pierced, repoussé and engraved; paste gems; gilt.

Large, elaborate crown, with the following dedicatory inscription: "In honor of G-d and His Torah, donated by Yehuda son of Chaim Hymans on his seventieth birthday" [chronogram indicating the year 5671 – 1910/1911].

The base of the crown is studded with a dozen polychrome paste gems, surmounted by vegetal ornaments and a dozen arched window-like openings, each housing a bell. The top end, also decorated with vegetal motifs, holds another, small crown, decorated with silver beads and topped with a bud-shaped finial.

Pair of rampant lions supporting the Tablets of the Law (engraved with the Ten Commandments) mounted at front, above the inscription.

Project Het Stenen Archief, which documents gravestones in Jewish cemeteries in the Netherlands, contains records of several tombstones from Rotterdam with the name Hymans / Hijmans, including a tombstone of "Mrs. Goedche... wife of Chaim Hymans," who passed away in 1895, and was presumably the mother of Yehuda Hymans who donated the present crown.

Height: 43 cm, maximum diameter: 30 cm. Weight: 3.98 kg.

Opening price: \$30,000

Estimate: \$40,000-50,000

6

7. מנורת שבת מיניאטורית - ארנולדוס ואן חפן - אמסטרדם, המאה ה-18

מנורת שבת מיניאטורית מעשה ידי הצורף ארנולדוס ואן חפן. אמסטרדם, המאה ה-18.

כסף יצוק (חתום בחותמת האומן, בחותמות העיר אמסטרדם והשנה ובחותמת מס מאוחרת).

מנורה זעירה במתכונת מנורת השבת ששימשה בבתי יהודי הולנד. מורכבת מוולנטין, עיטור בדמות כתר, משקולת אמצעית, אגן שמן בעל שבעה בזיכים, אגן נטף ומשקולת תחתונה בדמות ניצן.

הצורף ארנולדוס ואן חפן (Arnoldus van Geffen), פעל באמסטרדם בשנים 1728-1769) מוכר בשל חפצי הכסף המיניאטוריים החינניים שיצאו תחת ידיו. במחצית הראשונה של המאה ה-18 הגיעה אופנת איסוף חפצי הנוי הזעירים העשויים כסף לשיאה, ואספנים עשירים הציגו בבתיהם בתי בובות שלמים עשויים כסף, מאבזרים ברהיטים ובכלים העשויים על כל פרטיהם ודקדוקיהם. מבין צורפי המיניאטורות שפעלו בהולנד בתקופה זו, בלט ואן חפן כאומן הטוב ביותר בתחומו.

אורך: 23 ס"מ.

למנורה דומה ראו: מכירת סוּת'בִּיס, 19 בדצמבר 2018, פריט 26.

פתיחה: \$7500

הערכה: \$15,000-18,000

7. Miniature Sabbath Lamp – Arnoldus van Geffen – Amsterdam, Mid-18th Century

Miniature Sabbath lamp made by silversmith Arnoldus van Geffen. Amsterdam, mid-18th century.

Cast silver (marked with maker's mark, Amsterdam city mark, year mark and later tax mark).

Miniature Sabbath lamp of a design characteristic of Dutch Jewish households. Consists of a suspension hook, a crown-shaped ornament, an upper weight, an oil pan with seven fonts, a drip pan, and a bud-shaped lower weight.

The silversmith Arnoldus van Geffen (active in Amsterdam, 1728-69) was renowned for the charmingly attractive miniature silver objects he created. The practice of collecting such silver miniatures reached the peak of its popularity in the first half of the 18th century, when wealthy collectors would take pride in displaying in their homes entire dollhouses made of silver, fully equipped with furniture, dinnerware, and all manner of other accessories, precisely modeled down to the finest detail. Of the silversmiths specializing in miniatures active in the Netherlands in those years, van Geffen was possibly the most accomplished and acclaimed.

Length: 23 cm.

For a similar lamp, see Sotheby's auction, Dec. 19, 2018, lot no. 26.

Opening price: \$7500

Estimate: \$15,000-18,000

7b

7a

8a

8. קופסה לטבק עם כתובת הקדשה מאוטרכט, הולנד - משפחת ון-ליר

קופסה לטבק הרחה הנושאת כתובת הקדשה מהקהילה היהודית באוטרכט. הולנד, 1851 (תרי"א). כסף (חתום) חקוק.

קופסה מלבנית לטבק הרחה. מכסה הקופסה מעוטר בדגמים צמחיים והתחתית מעוטרת בקווים. בצדו הפנימי של המכסה חקוקה כתובת הקדשה: "מן ק'ק' אומרעכט / להחבר כ' משה בן כ' אליעזר פון / ליהר, סופר דקהלתינו, בעת / נסיעתו לעיר לונדון". נמען כתובת ההקדשה הוא בן למשפחת ואן-ליר (נמצא גם הכתיב: פון לעער, פאן לעהר, לער, Lier-ו Leer), משפחה יהודית-הולנדית ידועה, אשר תפסה מקום חשוב בחיי הקהילה היהודית באוטרכט במאות ה-18 וה-19, ואשר כמה מבניה מילאו תפקידים רשמיים בהנהגת הקהילה. אורך: 5 ס"מ, רוחב: 8 ס"מ, עובי: 1.3 ס"מ.

פתיחה: \$1000

הערכה: \$1500-2500

8. Snuff Box with a Dedicatory Inscription from Utrecht, the Netherlands – The Van Leer Family

Snuff box with a dedicatory inscription from the Jewish community in Utrecht. The Netherlands, 1851.

Silver (marked), engraved.

Rectangular snuff box. Lid with vegetal motifs; reeded underside. The following inscription (Hebrew) is engraved inside the lid: "From the Utrecht community, to Moshe son of Eliezer van Lier, scribe in our community, on the occasion of his trip to London."

The recipient of this gift was a member of the Van Leer family (spelled also Van Lier and Van Liehr). The Van Leer family was a prominent Dutch-Jewish family in 18th- and 19th-century Utrecht, with a number of members serving in leadership positions in the local Jewish community.

Length: 5 cm, width: 8 cm, depth: 1.3 cm.

Opening price: \$1000

Estimate: \$1500-2500

8b

9a

9. קופת צדקה - בית החולים ומושב הזקנים היהודי באמשטרדם - 1919

קופת צדקה לטובת בית החולים היהודי ומושב הזקנים באמשטרדם, בעיצוב מרים רוזה יעקבסון (1887-1945). אמשטרדם, 1919. נחושת רקועה. חתומה "M.R. Jacobson 19".

הקופסה מחולקת לשני תאים בעלי מכסה הנע על ציר, ורק באחד מן המכסים קיימים חריץ למטבעות ונקבים להתקנת מנעול (חסר). על דופן הקופסה האחת תבליט פרופיל של איש ואישה מבוגרים, ביניהם דלת, ומעליהם ומתחתיהם כתובת: "N. ISR. ZIEKENHUIS" / "OUDERMANNEN-VROUWENHUIS" [בית החולים היהודי ההולנדי / מושב זקנים]. על הדופן הנגדית נראית אחות רחמניה מטפלת בחולה, ובתחתית הכתובת "N. ISR. ZIEKENHUIS" [בית החולים היהודי ההולנדי]. חתומה בתבליט. על תחתיתה מוטבעת האות "B" והמספר "2031".

בית החולים ומושב הזקנים היהודי של הקהילה האשכנזית באמשטרדם נוסדו שניהם בשנת 1833. במשך שנים רבות שכנו שני המוסדות באגפים נפרדים באותו בניין.

מרים רוזה יעקבסון (1887-1945), ציירת ואמנית תחריט, למדה בבית הספר לאמנויות ולאומנויות ובאקדמיה לאמנויות יפות באמשטרדם. עסקה בציור, בעיצוב גרפי ובהוראת אמנות. נספתה במחנה הריכוז בברגן בלזן בדרכה להונדורס. גובה: 9.5 ס"מ. רוחב: 13.5 ס"מ. עומק: 7 ס"מ. פגמים קלים. ללא מנעול.

פתיחה: \$1500

הערכה: \$3000-5000

9b

9. Alms Box – Jewish Hospital and Old Age Home, Amsterdam – 1919

Alms box for collection of charity on behalf of the Jewish Hospital and Old Age home of Amsterdam, designed by Mirjam Rosa Jacobson (1887-1945). Amsterdam, 1919.

Copper, repoussé. Marked "M.R. Jacobson 19."

Box divided into two compartments, each with its own hinged lid, but only one of the two lids has a coin slot, and perforated holes to allow for installation of a lock (missing). One side of box with relief depicting elderly man and woman. Their profiles are separated by an arched gate. Dutch inscription: "N. ISR. ZIEKENHIUS / OUDE MANNEN-VROUWENHUIS" [The Dutch Jewish Hospital / Old Age Home]. On opposite side, depiction (also in relief) of nurse caring for hospital patient. Underneath, the inscription: "N. ISR. ZIEKENHIUS" [The Dutch Jewish Hospital]. Marked in relief. Bottom stamped "B" and "2031".

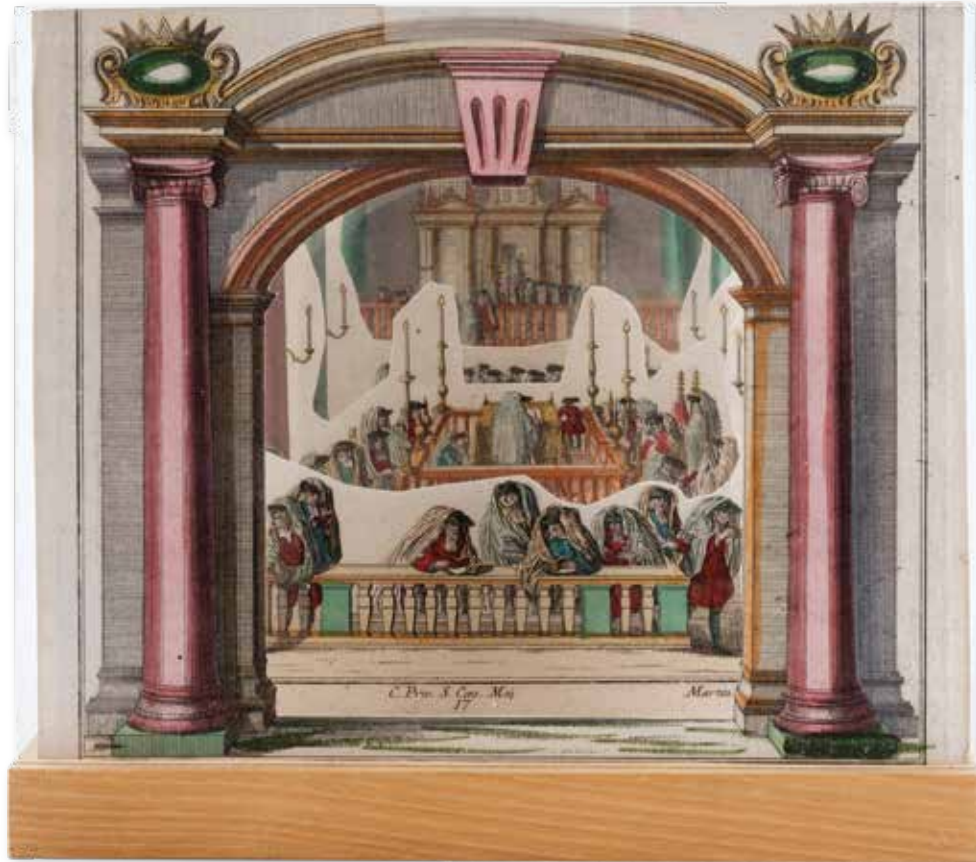
The hospital and old age home of the Ashkenazi community of Amsterdam were founded in 1833. For many years, the two institutions operated from two separate wings of the same building.

Mirjam Rosa Jacobson (1887-1945), painter and printmaker, studied at the National School for Arts and Crafts and at the State Academy of Fine Arts, both in Amsterdam. Was active as a painter, graphic designer, and art teacher. She and her husband had planned to immigrate to Honduras, but were imprisoned at the Bergen-Belsen concentration camp, where they perished.

Height: 9.5 cm. Width: 13.5 cm. Depth: 7 cm. Minor blemishes. No lock.

Opening price: \$1500

Estimate: \$3000-5000

10a

10. "תיאטרון נייר" תלת-ממדי יוצא דופן – דיורמה של חנוכת בית הכנסת הפורטוגזי באמשטרדם

"תיאטרון נייר", דיורמה ייחודית המתארת את חנוכת בית הכנסת הפורטוגזי באמשטרדם, מורכבת משישה תחריטים צבועים ביד. [Martin Engelbrecht ו-I. Wachsmuht, אאוגסבורג, 1730 בקירוב].

דיורמה המתארת את אירוע חנוכת בית הכנסת הספרדי-פורטוגזי באמשטרדם (נחנך בשנת 1675), עשויה תחריטים צבועים ביד, על-פי ברנאר פיקאר; התחריטים נעשו בידי I. Wachsmuht.

הדיורמה שלפנינו עשויה שש שכבות: כל שכבה כוללת תחריט ובו פרטים שונים מן התמונה הכללית. העמדת התחריטים יחד בתיבת הצצה ("peep show") יוצרת אשליית עומק. התחריטים שלפנינו נתונים זה אחר זה בתיבה שקופה המאפשרת מבט דומה לאופן שבו היו אמורים להיות מוצגים.

בשכבה הראשונה נראים צמד עמודים מקדמת בית הכנסת; בשכבה השנייה נראים חלק מאנשי הקהילה עטופי טליתות לצד מעקה נמוך; בשכבה השלישית מתפללים מקיפים את הבימה, ועליה החזן וספר התורה; בשכבה הרביעית נראים מתפללים נוספים, נושאים ספר תורה; בשכבה החמישית עומדים מתפללים על מדרגות ארון הקודש שאחת מדלתותיו פתוחות, ובידיהם ספר תורה נוסף; בשכבה השישית נראה ארון הקודש מנקודת מבט קרובה יותר, וכל דלתותיו פתוחות. שכבה אחת, שבה נראים נשים וגברים נוצרים המבקרים בבית הכנסת ובראשו מופיעה הכותרת "Temple des Juifs / Juden-Synagoge", והיא השנייה בסדר העמדת התחריטים, חסרה.

שני התחריטים האחרונים נועדו לשמש כשכבת הרקע; ככל הנראה נדפסו שתי גרסאות שונות לתחריט זה ואפשר היה לבחור בין השתיים. תחריטים (דף): 18x22 ס"מ בקירוב. תיבת תצוגה: 21x24.5x46 ס"מ. מצב טוב. התחריטים נתונים בתיבה ולא נבדקו מחוץ לה. התחריטים אינם חתוכים במלואם: קווי החיתוך אינם צמודים לקווי המתאר של הפרטים.

ספרות: Image and Impression, Rare Prints from the Collection of the Library of the Jewish Theological Seminary of America, ניו יורק, 2002. עמ' 32.

פתיחה: \$3500

הערכה: \$5000-7000

10b

10. Remarkable Three-Dimensional Paper Theater – Diorama Portraying the Inauguration Ceremony of the Portuguese Synagogue in Amsterdam

A unique diorama – paper theater – depicting the inauguration ceremony of the Portuguese synagogue in Amsterdam, composed of six hand-colored engravings. [Martin Engelbrecht and I. Wachsmuht, Augsburg, Germany, ca. 1730].

Diorama depicting the inauguration ceremony of the Spanish-Portuguese synagogue (1675) in Amsterdam, composed of a sequential series of six hand-colored engravings after Bernard Picard. Engravings by I. Wachsmuht.

The diorama consists of six layers, each represented by an engraving depicting different details extracted from an overall picture. The means of presentation – lining up the engravings in a peep show box – creates an illusion of depth. This particular arrangement, in a transparent case, is meant to recreate the original orientation and provide the same intended perspective.

The first layer features a pair of columns from the front of the synagogue; the second layer presents some of the male worshippers wrapped in prayer shawls gathered around a low railing; the third shows more male worshippers congregating around the "bimah" (elevated cantor's or reader's platform), where the cantor is standing alongside the Torah scroll; additional worshippers can be seen carrying a Torah scroll in the next layer; worshippers bearing yet another Torah scroll appear on the fifth layer, standing on steps leading up to the Torah ark, which has one door open to partially expose its interior; and the sixth and final layer offers a closer view of the Torah ark, with all doors open. One engraving out of the original series – second in the original sequence – depicting Christian visitors to the synagogue, underneath the title "Temple des Juifs / Juden-Synagoge," is missing.

The fifth and sixth engravings were both evidently meant to represent the background or backdrop. It seems that two alternative, interchangeable versions of this scene were produced.

Engravings (sheet): approx. 22×18 cm. Transparent exhibit case: 46×24.5×21 cm. Good condition. Engravings have not been examined outside the case. Engravings have been incompletely cut, and hence do not fully follow detail contours.

Reference: Elka Deitsch, Havva Charm, and Sharon Liberman Mintz, "Image and Impression: Rare Prints from the Collection of the Library of the Jewish Theological Seminary of America," New York, 2002, p. 32.

Opening price: \$3500

Estimate: \$5000-7000

11. עשרה מכתבים ומסמכים משפטיים – הקהילות היהודיות-פורטוגליות באמסטרדם ובהמבורג, המאות ה-17 וה-18

עשרה מכתבים ומסמכים משפטיים מן הקהילות הפורטוגליות בהמבורג ובאמסטרדם. 1643 עד 1787. פורטוגלית וספרדית. קהילת יוצאי ספרד ופורטוגל בהמבורג עמדה בקשר הדוק עם אחותה הגדולה והמבוססת שבאמסטרדם. מן המסמכים שלפנינו, ובייחוד מן המכתבים שנשלחו מן המעמד (ועד הקהילה) של קהילת המבורג למעמד של קהילת אמסטרדם, עולה תמונה של קשר שוטף וקרוב בין שתי הקהילות, ושל מעורבותן הגדולה בחיי היום-יום של זו. הקהילה בהמבורג נועצה בקהילת אמסטרדם בצמתים חשובים שונים בחיי הציבור, ובין הערים הייתה תנועה ערה של יהודים ממגורשי ספרד ופורטוגל, קשרי משפחה, נישואין, מסחר, ועוד, הנידונים אף הם במכתבים ובמסמכים שלפנינו.

חמישה מן המכתבים נשלחו מן המעמד של הקהילה הפורטוגלית בהמבורג למקבילו בקהילה היהודית באמסטרדם: • **מכתב בעניין תוכניות ההתאגדות של הקהילה הפורטוגלית בהמבורג, בעקבות התאגדותה המוצלחת של הקהילה באמסטרדם.** 1643. • מכתב שתוכנו בקשת עזרה בעניין פלוני יצחק פנסו המבוקש באשמת רצח וסוחט את קהילת המבורג. 1658. • מכתב בעניין בית דין שהועמד לדון בעניינו הכספי של ד"ר בנימין מוספיא. המתדיין חולק על הרכב בית הדין והמעמד מבקש סיוע בשכנועו להכיר בהרכב. 1658. • מכתב המודה על שכנוע פלוני, יצחק קאלבו, שלא לשוב להמבורג. 1670. • **מכתב המלצה למעמד של קהילת אמסטרדם בעניין רבי יעקב ששפורטש העוזב את המבורג אל הלבנט עקב קשיי פרנסה וזקוק לסיוע.** 1670.

חמשת המסמכים הנוספים הם מכתבים אישיים ומסמכים משפטיים בענייני מסחר, נישואין ועוד: • מסמך ובו מעידים החתומים כי רעואל ישורון מהמבורג מינה בנוחותם את בתו, אשת משה בן גדעון אבדיינטי, ליורשתו. 1664. • מכתב המסכם את עניין נישואיהם של אברהם אבנדנה די בריטו וחנה נחמיאס די קאסטרו. חתום בידי ד"ר יצחק פימנטל ויוסף אבנדנה, דודי אבי החתן שמונו בידי האב לתווך בינו ובין אבי הכלה; דוד די נחמיאס אבי הכלה; וד"ר ברוך נחמיאס. 1671. • מכתב ברכה מדוד אבנדנה מנזר מהמבורג לדודו יצחק דה קוסטה מאמסטרדם לרגל נישואיו לחנה אבנדנה נחמיאס. 1749. ספרדית. • חוזה בין רבי שלמה שלם ואברהם חזקיהו בסן, ולפיו בסן נכנס כשותף ברישיון לאפיית מצות שהעניקה הקהילה לבנו הקטין של שלם, יצחק שלם, למשך 10 שנים. י"ד בטבת תקכ"ה, 7 בינואר 1765. • מכתב מאברהם צוריאל בואנו ממארסן (Maarsen), הולנד, למשה ריקרדו מאמסטרדם, בעניין שכירת דירה. 1787.

מצורף: שני שירים עממיים – רומנסה ספרדית-יהודית ושיר אהבה בפורטוגלית – בכתב יד, על דף נייר מקופל. שני השירים מתועדים במכלולי כתבי יד יהודיים. בכתב יד זה נוסף על השיר הפורטוגזי בית נוסף, שאינו מוכר מן המקורות שבו מופיע השיר. [אמסטרדם, סוף המאה ה-17 או המאה ה-18].

גודל ומצב משתנים. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$12,000-15,000

מה מן האנשים הנזכרים במסמכים שלפנינו או חתומים עליהם מוכרים כדמויות מרכזיות בתולדות הקהילות באמסטרדם ובהמבורג, וחלקם אף בתולדות העם היהודי בכלל.

רבי יעקב ששפורטש (1698-1610), מחכמי קהילת אמסטרדם ומגדולי הלוחמים בשבתאות. נולד באוראן שבאלג'יר, התגורר ופעל לסירוגין באמסטרדם, בהמבורג, בלונדון ובליוורנו, והלך לעולמו באמסטרדם. תוכניתו להגר אל המזרח (ייתכן שלארץ ישראל) הנזכרת במכתב שלפנינו כפי הנראה לא יצאה אל הפועל. במסגרת מלחמתו בשבתי צבי כתב את ספרו, "ציצת נובל צבי" (נשלם תל"ג).

רעואל ישורון (1634-1575) נולד בפורטוגל כאנוס בשם פאולו דה פינה. בגיל 20 יצא לרומא כדי להיעשות נזיר, ושם פגש בקרובו שהשיבו ליהדות. ישורון התיישב באמסטרדם, שם אימץ את שמו העברי. בשנת 1624 הועלה בבית הכנסת של קהל "בית יעקב" באמסטרדם מחזה דתי פרי עטו, "שיח ההרים" (Dialogo dos Montes), שנסב על מדרש חז"ל בעניין ריב ההרים לפני מתן תורה. חתנו, המשורר **משה בן גדעון אבדיינטי** (1688-1610), פעל בהמבורג והיה שבתאי נלהב.

ד"ר בנימין מוספיא (1675-1606), יליד ספרד, היה רב, רופא, בלשן וסופר, ומחסידי שבתי צבי.

רבי שלמה שלם (1781-1705), רב וסופר, נולד באדירנה שבאימפריה העות'מאנית. כיהן כרב קהילות וידין (בולגריה), סופיה, בבלגרד ולבסוף באמסטרדם.

ברוך (בנדיקט) נחמיאס (די קאסטרו) (1684-1597), רופא וסופר, היה מנשיאי קהילת המבורג, רופאה של כריסטינה מלכת שבדיה, ומחסידי שבתי צבי.

11b

11a

רשימת המכתבים

1. מכתב מן המעמד של קהילת המבורג למעמד של קהילת אמשטרדם, בעניין התאגדות הקהילה. בשנת 1652 התאחדו שלוש הקהילות לקהילה אחת בשם "בית ישראל". כ"ו אייר ת"ג (15 במאי 1643).
2. מכתב בעניין פלוני יצחק פנסו, המבוקש בידי הרשויות באשמת רצח, וסוחר את הקהילה בהמבורג. ה"ל מפעיל לחץ רב על הקהילה להעביר לידי מסמכים שעלולים לגרום לה נזק רב אם יתגלו. הקהילה שיחדה אותו בממון רב ומבקשת את עזרת קהילת אמשטרדם בעניין. י"ב באלול ת"ח, 16 בספטמבר 1658.
3. מכתב מקהילת המבורג לקהילת אמשטרדם בעניין בית דין שהורכב לדון בעניינו של דוקטור בנימין מוספיה. ה"ל חולק על הרכב בית הדין, והמעמד מבקש את עזרת קהילת אמשטרדם בשכנועו. ד' באייר ת"ח, 7 במאי 1658.
4. אישור כי רעואל ישרון מהמבורג מינה את בתו היחידה, אשת חכם משה גדעון אבודינוני, ליורשתו. המבורג, ט בשבט תכ"ד, 5 בפברואר 1664.
5. מכתב מן המעמד של קהילת המבורג למעמד של קהילת אמשטרדם, מודה על עזרתם בשכנועו של פלוני יצחק קאלבו לא לחזור להמבורג עקב היותו איש מחלוקת ומדון שהשיב באלימות להכנסת האורחים שהוצעה לו בהמבורג. י"ט באייר ת"ל, 9 במאי 1670.
6. מכתב ממעמד המבורג למעמד אמשטרדם, המלצה על רבי יעקב ששפורטש העוזב את המבורג אל הלבנט עקב קשיי פרנסה, וצערה של הקהילה שאמצעיה לא מספיקים לשלם לו כראוי. י"ט באב ת"ל, 5 באוגוסט 1670.
7. מכתב בעניין נישואיהם של אברהם אבנדנה די בריטו וחנה נחמיאס די קאסטרו. חתום בידי ד"ר יצחק פיימנטל ויוסף אבנדנה, דודי אבי החתן שמונו בידי האב לתווך בינו ובין אבי הכלה; דוד די נחמיאס אבי הכלה; וד"ר ברוך נחמיאס. כ"ו באייר תל"א, 6 במאי 1671.
8. מכתב ברכה מדוד אבנדנה מנוד מהמבורג לדודו יצחק דה קוסטה מאמשטרדם לרגל נישואיו. י"ט באייר תק"ט, 7 במאי 1749. ספרדית.
9. חוזה בין רבי שלמה שלם ואברהם חזקיהו בסן, ובו בסן נכנס כשותף ברישיון לאפיית מצות שיתן לבנו הקטין שלם, יצחק שלם, למשך 10 שנים. י"ד בטבת תקכ"ה, 7 בינואר 1765. אמסטרדם.
10. מכתב מאברהם צוריאל בוואנו ממארסן למשה ריקרדו מאמסטרדם, בעניין שכירת דירה. 18 באפריל 1787.

Laurencio Com. Asna May
 a Don. Antonio Estado & The
 Prima y Sra. Hana, Abon
 a Don. H. Seucidos Parabon
 una As Come De. Suas
 s. Dexantos Gosar muitos
 Esta Alianza Noua. Entre
 H. nos Contiauche Largo
 s. Ofereus Esta de Poycha
 a Prima Recomeadando
 Primo y Seucidos de rms
 David de Jos. p. h
 Abendana Mendu

[illegible]

los artificios, y quando el Pío Chamar
Rebel jura en esta Ciudad de Hamburgo
ordenar una unica filha, y no fundar fillos
a su Hisham, salvo quier descendencia el
sua de sus fillos, y como dize y nos pue
de manifestar de fatha e presente ad vata
attestados y para ted notoria, los demas, esta
firmada por nos en Hamburgo a 9 de Setiembre

Jacob Curiel
 Joseph Curiel
 Joseph Curiel

69

[illegible]

*Tas de l'Imprimerie royale
David Leprieux
F. Gagneur
F. Blanchet
J. P. Bouchard*

forma, y formado jello, diez y ocho
 al do de pover, para hum contrato
 Amsterdam na data a seis
 de Maio de 1709.

Seicht Sed

11. Ten Letters and Legal Documents – The Portuguese-Jewish Communities of Amsterdam and Hamburg, 17th and 18th Centuries

Ten letters and legal documents from the Portuguese-Jewish communities of Hamburg and Amsterdam. 1643 to 1787. Portuguese and Spanish.

The community of Jews of Spanish and Portuguese origin in Hamburg, Germany maintained close ties with its larger and more established sister community in Amsterdam. The documents here – and in particular the letters sent from the Mahamad (the community's governing body) of Hamburg to its counterpart in Amsterdam – present a clear picture of intimate and ongoing relations between the two communities, and of their intense involvement in one another's daily affairs. The Hamburg community sought the advice of its Amsterdam sister regarding important milestones in its public affairs. Among Jews descended from the subjects of the Spanish and Portuguese Expulsions or from Spanish-Portuguese conversos, there was constant interchange between the two cities, in terms of family ties, marriages, trade, and more, and all these various relationships are dealt with in detail in the present documents.

Five of the letters were sent from the Mahamad of the Portuguese Jewish community of Hamburg to its Amsterdam counterpart:

- **Letter regarding the Hamburg Portuguese-Jewish community's plans to establish and organize an association, in light of the Amsterdam community's successful efforts to do the same. 1643.**
- A letter with a request for assistance in the matter of a certain individual by the name of Isaac Penso, accused of murder and wanted by the authorities, who was blackmailing the Hamburg community. 1658.
- A letter with regard to the "Beth Din" (religious tribunal) constituted to adjudicate on a matter pertaining to the financial affairs of Dr. Benjamin Musaphia; the litigant was taking issue with the makeup of the tribunal, and the Mahamad was seeking assistance in its efforts to persuade him to come to an understanding in this matter. 1658.
- Thank-you letter expressing gratitude for efforts to persuade one Isaac Calvo to desist from returning to Hamburg. 1670.
- **Letter of recommendation to the Mahamad of the Amsterdam community in the matter of Rabbi Jacob Sasportas who was leaving Hamburg and heading to the Levant on account of financial difficulties, and was in need of assistance. 1670.**

The five additional documents are personal letters and legal documents dealing with trade, marriage, and other affairs:

- Document wherein the undersigned testify that Rohiel Jesurum (Reuel Jesurun) of Hamburg has, in their presence, appointed his daughter, the wife of Moses Gideon Abudiente, as his heiress. 1664.
- Letter dealing with the matter of the marriage of Abraham Abendana de Brito to Hannah Nahamias de Castro. Signed by Dr. Isaac Pimental and Joseph Abendana, uncles of the bridegroom's father, appointed by the father to mediate between him and the father of the bride; David De Nahamias, father of the bride; and Dr. Baruch (Benedict) Nahamias. 1671.
- Letter of greetings and congratulations from David Abendana Mendes of Hamburg to his cousin Isaac da Costa of Amsterdam on the occasion of his marriage to Hannah Abendana Nahmias. 1749. Spanish.
- Contract between Rabbi Solomon Salem and Abraham Jehisquia Bassan, according to which Bassan would become a licensed partner in a matzah-baking business venture accredited by the community, the license to which was entrusted to Salem's son, the minor Isaac Salem, for a period of 10 years. January 7, 1765.
- Letter from Abraham Curiel Bueno of Maarsen, the Netherlands, to Moses Ricardo of Amsterdam, dealing with an apartment rental. 1787.

Enclosed: Two popular poems – a Sephardic Jewish romance and a love poem in Portuguese – handwritten on a folded sheet. Both poems have been documented in Jewish manuscripts miscellanies. In the present version, an additional verse has been added to the poem in Portuguese; this verse is not included in any of the other known sources. [Amsterdam, late 17th century or 18th century].

Size and condition vary. Good overall condition.

Opening price: \$5000

Estimate: \$12,000-15,000

11c

A number of the names mentioned in the present documents – and those of a few of the signatories – represent key figures in the annals of the Sephardic communities of Amsterdam and Hamburg. Some of them are well-known personalities from Jewish history in general.

Rabbi Jacob Sasportas (1610-1698) was one of the Amsterdam community's great Torah scholars and one of the fiercest opponents of the Sabbateanism. Born in Oran, Algeria. Lived for periods of time in Amsterdam, Hamburg, London, and Livorno. Died in Amsterdam. Apparently, his plans to move to the Levant (probably Palestine), mentioned in one of the letters, never came to pass. His renowned Hebrew work, "Tzitzat Novel Zevi" (completed 1672-73), was an important contribution to his campaign against the Sabbatean movement.

Rohiel Jesurum (Reuel Jesurun) (1575-1634) was born in Portugal under the name Paulo de Pina to a family of conversos. At the age of 20 he set out for Rome with the intention of dedicating himself to monastic life, but there he encountered a relative of his who led him to rediscover his Jewish roots, which he enthusiastically embraced. Settled in Amsterdam, where he adopted his Hebrew name. In 1624, a religious play he wrote, entitled "Diálogo dos Montes" ("The Controversy of the Mountains"), was staged at the Beth Jacob Synagogue in Amsterdam. The play was based on a Rabbinic midrash involving a dispute between mountains regarding the privilege of being the place for the Giving of the Torah. Jesurun's son-in-law, the poet **Moses Gideon Abudiente** (1610-1688), was active in Hamburg and was an ardent follower of the Sabbatean movement.

Dr. Benjamin Musaphia (1606-1675) was born in Spain, and became a noted rabbi, physician, linguist, and author. He too was a follower of the Sabbatean movement.

Rabbi Solomon Salem (1705-1781), a rabbi and author, was born in Edirne (today Turkey) in the Ottoman Empire. Served as a rabbi for the Jewish communities in the Bulgarian town of Vidin and city of Sofia; Belgrade, Serbia; and finally Amsterdam.

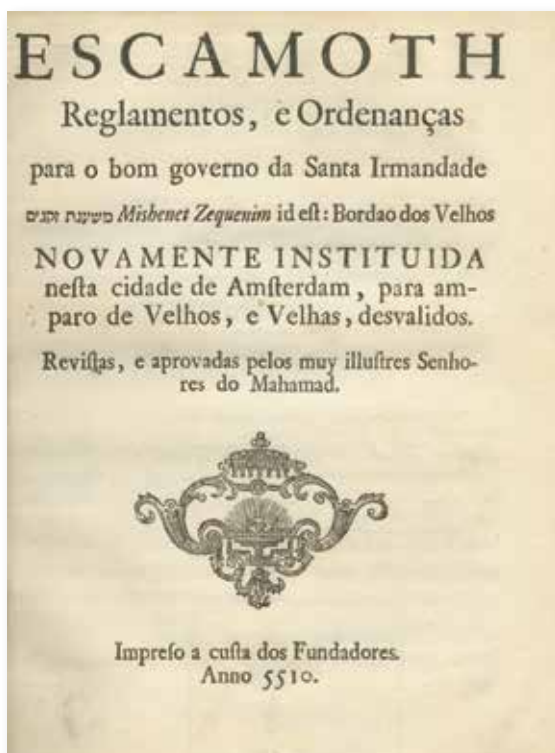
Baruch (Benedict) Nahamias (de Castro) (1597-1684), physician and author, was one of the presidents of the Jewish community of Hamburg. Served as Royal Physician to Christina, Queen of Sweden. Also a follower of the Sabbatean movement.

List of Letters

1. Letter from the "Mahamad" (the community's governing body) of the Hamburg community to the Mahamad of the Amsterdam community, on the subject of establishing an association. In 1652, three separate congregations were united and incorporated into a single community association to be named "Beth Israel." May 15, 1643.
2. Letter on the matter of a certain individual by the name of Isaac Penso, accused of murder and wanted by the authorities, who is blackmailing the Hamburg community. The aforementioned is exerting great pressure on the community to submit to him documents that are liable to be incriminatingly damaging if revealed. The community had previously bribed this individual with substantial sums, and is now requesting the assistance of the Amsterdam community in this regard. September 16, 1658.
3. Letter from the Hamburg community to the Amsterdam community, on the subject of a "Beth Din" (religious tribunal) constituted to adjudicate on a matter pertaining to the affairs of Dr. Benjamin Musaphia; the aforementioned was taking issue with the makeup of the tribunal, and the Mahamad was seeking the assistance of the Amsterdam community to persuade him to come to an understanding in this matter. May 7, 1658.
4. Confirmation regarding the designation by Rohiel Jesurum (Reuel Jesurun) of Hamburg of his only daughter, the wife of Hakham Moses Gideon Abudiente, as his legal heiress. Hamburg, February 5, 1664.
5. Letter from the Mahamad of the Hamburg community to the Mahamad of the Amsterdam community expressing gratitude for efforts to persuade one Isaac Calvo not to return to Hamburg, insofar as said individual is a controversial and cantankerous figure who had responded with hostility and violence to the offers of hospitality extended to him in Hamburg. May 9, 1670.
6. Letter of recommendation from the Mahamad of Hamburg to the Mahamad of Amsterdam in the matter of Rabbi Jacob Sasportas who was leaving Hamburg and heading to the Levant on account of financial difficulties, and an expression of sorrow on the part of the community over the fact that it lacked the means to offer him adequate recompense. August 5, 1670.
7. Letter on the matter of the marriage of Abraham Abendana de Brito to Hannah Nahamias de Castro. Signed by Dr. Isaac Pimental and Joseph Abendana, the uncles of the father of the bridegroom, appointed by the father to mediate between him and the father of the bride; David De Nahamias, father of the bride; and Dr. Baruch (Benedict) Nahamias. May 6, 1671.
8. Letter of greetings and congratulations from David Abendana Mendes of Hamburg to his cousin Isaac da Costa of Amsterdam on the occasion of his marriage. May 7, 1749. Spanish.
9. Contract between Rabbi Solomon Salem and Abraham Jehisquia Bassan, according to which Bassan would become a licensed partner in a matzah-baking business venture in which Salem's son, the minor Isaac Salem, is entrusted with the rights for a period of 10 years. January 7, 1765. Amsterdam.
10. Letter from Abraham Curiel Bueno of Maarsen, the Netherlands, to Moses Ricardo of Amsterdam, dealing with an apartment rental. April 18, 1787.

12a

12b

12. אוסף חוברות - קהילת קודש "תלמוד תורה" באמשטרדם, המאה ה-18 - דרשות ותקנות, ובהן דרשה לרגל ביקור הנסיך ווילם החמישי בבית הכנסת של הקהילה

תריסר חוברות שנדפסו על ידי הקהילה היהודית-פורטוגזית "תלמוד תורה" באמשטרדם ועבורה, ובהן דרשות לרגל זמנים ומאורעות שונים, תקנות חברת "משענת זקנים" שעל ידי הקהילה ותקנות הקהילה. ברובן מצוין בדף השער כי נדפסו ברשות חברי המעמד (ועד הקהילה). אמשטרדם, 1720 עד 1788.

1. "Triumphos da Virtude" (ניצחון המידות הטובות), דרשה שנשא רבי דוד הכהן דאזיווידו, חכם הקהילה הפורטוגזית באמשטרדם, לרגל יום הולדתו של ווילם החמישי, הסטאדהאודר של הולנד, נסיך אוראנו' ונסאו בשמונה במרס 1788. באותה שנה, לאור המאבק שהתחולל בהולנד בין הפטריסטים שחתרו למשטר דמוקרטי והאורנז'יסטים שצידדו בהותרת סמכויות נרחבות בידי הנסיך, הכריזה הקהילה על נאמנותה לבית אוראנו'. והנסיך גמל לה על כך בביקור באסנונה - בית הכנסת של הקהילה (ביקור שלכבודו, ככל הנראה, נישא נאום זה), ובדברי ברכה שנשא, חלקם בעברית. פורטוגלית ומעט עברית.

2-8. שבע דרשות שנישאו בבית הכנסת של קהילת "תלמוד תורה" באמשטרדם בשנים 1720 עד 1786 בידי דרשנים שונים, בהם חכמי בית המדרש "עץ חיים", רבני הקהילה ואחרים. פורטוגלית ומעט עברית.

אחת מדרשות אלו נשא רבי יהושע חזקיהו דה קורדובה, רבה של קהילת יהודי ג'מייקה. דה קורדובה נולד באמשטרדם, 1720. היגר לקורסאו בשנת 1749 והיה מלמד ודרשן בקהילה. בשנת 1755 עבר לג'מייקה והיה רבן של הקהילות הספרדיות-פורטוגליות בקינגסטון, בספניש טאון ובפורט רויאל ומנהיג יהודי ג'מייקה כולה עד פטירתו ב-1797.

9. דרשה שנשא רבי יצחק מנדס בליסארי (Belisario), דרשן בקהילת קודש "שער השמיים" ומנשיאי ישיבת "עץ חיים" שעל ידי קהילת "שער השמיים" בלונדון, בבית הכנסת "שערי רחמים" בבורדו. נדפסה באמשטרדם ברשות חברי המעמד ורב קהילת "תלמוד תורה" רבי שלמה שלם, בשנת 1765. ספרדית ומעט עברית.

10-11. שתי חוברות המונות את תקנות חברת "משענת זקנים", בית המחסה לזקנים ולזקנות שעל ידי קהילת "תלמוד תורה" באמשטרדם. 1750, 1753. פורטוגלית ומעט עברית.

12. חוברת המונה את תקנותיה החדשות של "חברת תלמוד תורה ועץ חיים". נקבעו בידי חברי המעמד, זקני הקהילה, פרנסיה וגזברה. 1728. פורטוגלית.

ראשיתה של קהילת יוצאי ספרד ופורטוגל באמשטרדם בזרם גובר של יהודים שמצאו בה סובלנות דתית יחסית וזר פורה למסחר. אמנת אוטרכט מ-1579 הכריזה כי איש לא יירדף ולא ייחקר מסיבות דתיות, ומשכן הייתה העיר מחוז חפצם של אנוסים מחצי האי האיברי ומדרום צרפת שבהולנד יכלו לשוב ליהדותם בגלוי. בשנים הראשונות - משלהי המאה ה-16 - לא קיבלה הקהילה הכרה רשמית ונאסר עליה להקים בית כנסת. לקראת אמצע המאה ה-17 כבר ישבו בעיר כ-2500 יהודים; הקהילים הקטנים - "נווה שלום", "בית ישראל" ו"בית יעקב" - התאגדו בשנת 1639 לכדי קהילה ספרדית בשם "תלמוד תורה", ובשנת 1675 חנכה הקהילה את בית הכנסת המפואר שלה, ה"אסנונה", העומד על תילו עד היום. האליטה החברתית הספרדית תרמה רבות לכלכלת העיר ולפעילות הקולוניאלית של הרפובליקה, והתועלת הרבה שהביאה למדינה הביאה את השלטונות להעניק לקהילה חופש פעולה נרחב וזכויות אוטונומיות. בני הקהילה התפרסמו כרופאים, פילוסופים, משוררים ורבנים. אמשטרדם הייתה מרכז דפוס מהחשובים באירופה, ופעלו בה מדפיסים יהודים שנועדו בעבודתם המעולה. בחוברות שלפנינו בולטות זמירות הגבוהה של הדפוס ואיכותו.

12 חוברות. גודל ומצב משתנים. מצב כללי טוב.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$10,000-12,000

רשימת החוברות:

1. Sermam Moral, Pregado neste K.K. de T.T. pello docto H.R. Daniel Cohen Rodriguez. 18.5 ס"מ. 27 עמ',
2. Sermam Moral, que neste K.K. de T.T. prégo Jeossuah Hisquiau de Cordova. 19 עמ', 23.5 ס"מ.
3. Sermao Exhortatorio, Pregado no K.K. de T.T. em Amsterdam, por O Doctissimo Senhor Haham Morenu A-Rab R. Ishac Haim. 23.5 ס"מ. 29 עמ', 1753.
4. Sermao do Nada Moralmente Simbolizado, Que pregou neste K.K. de Talmud Torá, Em Sabath Nassó, 4 de Sivan, Ao. 5521. 23 ס"מ. 22 עמ', 1761.
5. Sermon Penitencial Predicado en Boreus [...] por R. Ishac Mendes Belisario, quien fue Predicator en el [...] Santa Congrega [Shaar HaShamayim] en Londres. נדפס ברשות רב קהילת "תלמוד תורה", אמשטרדם, רבי שלמה שלם. דפוס Gerhard Johan Janson. 23 ס"מ. 27 עמ', 1765.
6. Sermao da Liberdade. Pregado neste K.K. de Talmud Tora em quarta feira 28 Jiar, Anno 5527. Por R. David de Abraham Haim de Jahacob de Selomoh de Meza. דפוס Gerhard Johan Janson. 22.5 ס"מ. 15 עמ', 1767.
7. Sermao Moral, Pregado neste K.K. de Talmud Tora, Em Sabat Emor, 13 Jiar, Anno 5532. Por R. David de Abraham Haim de Jahacob de Selomoh de Meza. דפוס Gerhard Johan Janson. 22 ס"מ. 15 עמ', 1772.
8. Sermao Moral Sobre o Pezo do Pecado, que neste K.K. T.T. pregou Dd. de ABm. Hm. de JAb. de [David de Abraham Haim de Jahacob] Selomoh de Meza. דפוס David de H.H.R. Rephael Meldola. 22 ס"מ. 12 עמ', 1787.
9. Triumphos da Virtude. Sermao pregado, a occasiao do natalicio de sua Altesa Serenissima Guillermo Vo, Principe de Orange e Nassau, Stadhouder Hereditario das Sete Provincias Unidas, &c. &c. Solemnemente Celebrado na Synagoga des Judeus Portugueses de Amsterdam em dia de 8 de Março do Anno 1788. Por o Doctissimo Senhor HHm. Morenu Verabenu Acohen D'Azevedo. דפוס David de H. H. R. Rephael Meldola. 27 ס"מ. 26 עמ', 1788.
10. Novo Reglamenteo para à Irmandade de T. T. & Es-Haim. Ishac Jeuda Leao Templo. דפוס Ishac Jeuda Leao Templo. 21.5 ס"מ. 55 עמ', 1728.
11. Escamoth, Reglamentos, e Ordenças para o bom governo da Santa Irmandade Mishenet Zequenim, Bordaò dos Velhos, Istituida nesta cidade Amsterdam, para amparo de Velhos, e Velhas, desvalidos. 19.5 ס"מ. 10 עמ', 1750.
12. Reformaço das Escamoth, Reglamentos, e ordençoens para o bom governo da Santa Irmandade Mishenet Zequenim, Bordaò dos Velhos, Istituida nesta cidade Amsterdam, em 19 Tebeth 5510 para amparo de Velhos, e Velhas, desvalidos. 19.5 ס"מ. 32 עמ', 1753.

List of Booklets:

1. Sermam Moral, Pregado neste K.K. de T.T. pello docto H.R. Daniel Cohen Rodriguez. Selomoh Proops Press, 5480 [1720]. 27 pp, 18.5 cm.
2. Sermam Moral, que neste K.K. de T.T. prégo Jeossuah Hisquiau de Cordova. 5504 [1744]. 19 pp, 23.5 cm.
3. Sermao Exhortatorio, Pregado no K.K. de T.T. em Amsterdam, por O Doctissimo Senhor Haham Morenu A-Rab R. Ishac Haim Abendana de Britto. 5513 [1753]. 29 pp, 23.5 cm.
4. Sermao do Nada Moralmente Simbolizado, Que pregou neste K.K. de Talmud Torá, Em Sabath Nassó, 4 de Sivan, Ao. 5521. Ishac de Eliau Cohen Belinfante. 5521 [1761]. IV, 22 pp, 23 cm.
5. Sermon Penitencial Predicado en Boreus [...] por R. Ishac Mendes Belisario, quien fue Predicator en el [...] Santa Congrega [Shaar HaShamayim] en Londres. Printed with the license of R. Selomoh Salem, Rabbi of the Talmud Torah community. Israel Mondovy for Gerhard Johan Janson, 5526 (1765). [1], 27 pp, 23 cm.
6. Sermao da Liberdade. Pregado neste K.K. de Talmud Tora em quarta feira 28 Jiar, Anno 5527. Por R. David de Abraham Haim de Jahacob de Selomoh de Meza. Israel Mondovy for Gerhard Johan Janson, 5527 [1767]. 15 pp, 22.5 cm.
7. Sermao Moral, Pregado neste K.K. de Talmud Tora, Em Sabat Emor, 13 Jiar, Anno 5532. Por R. David de Abraham Haim de Jahacob de Selomoh de Meza. Israel Mondovy for Gerhard Johan Janson, 5532 [1772]. 15 pp, 22 cm.
8. Sermao Moral Sobre o Pezo do Pecado, que neste K.K. T.T. pregou Dd. de ABm. Hm. de JAb. de [David de Abraham Haim de Jahacob] Selomoh de Meza. David de H.H.R. Rephael Meldola Press, 5547 [1787]. [4], 12 pp, 22 cm.
9. Triumphos da Virtude. Sermao pregado, a occasiao do natalicio de sua Altesa Serenissima Guillermo Vo, Principe de Orange e Nassau, Stadhouder Hereditario das Sete Provincias Unidas, &c. &c. Solemnemente Celebrado na Synagoga des Judeus Portugueses de Amsterdam em dia de 8 de Março do Anno 1788. Por o Doctissimo Senhor HHm. Morenu Verabenu Acohen D'Azevedo. David de H. H. R. Rephael Meldola Press, [1788]. [2] ff, 26 pp, 27 cm.
10. Novo Reglamenteo para à Irmandade de T. T. & Es-Haim. Ishac Jeuda Leao Templo Press, [5488-1728]. 55 pp, 21.5 cm.
11. Escamoth, Reglamentos, e Ordenças para o bom governo da Santa Irmandade Mishenet Zequenim, Bordaò dos Velhos, Istituida nesta cidade Amsterdam, para amparo de Velhos, e Velhas, desvalidos. 5510 [1750]. [3] ff, 10 pp, 19.5 cm.
12. Reformaço das Escamoth, Reglamentos, e ordençoens para o bom governo da Santa Irmandade Mishenet Zequenim, Bordaò dos Velhos, Istituida nesta cidade Amsterdam, em 19 Tebeth 5510 para amparo de Velhos, e Velhas, desvalidos. 5513 [1753]. 32 pp, 19.5 cm.

12. Collection of Booklets – The Talmud Torah Congregation in Amsterdam, 18th Century – Sermons and Regulations, Including Sermon for the Visit of William V, Prince of Orange to the Congregation's Synagogue

Twelve booklets published by and for the Talmud Torah Portuguese congregation in Amsterdam, including sermons for various occasions, regulations of the affiliated Mish'enet Zekenim society and regulations of the community. The title pages of most of the booklets state that they were published with the license of members of the Mahamad (the community's governing body). Amsterdam, 1720-1788.

1. Triumphos da Virtude (Triumph of Virtue), sermon delivered by R. David HaKohen D'Azevedo, rabbi of the Portuguese congregation in Amsterdam, in honor of the birthday of William V, stadtholder of the Dutch Republic and Prince of Orange-Nassau, on March 8, 1788. That year, with the struggle between the Patriots fighting for a democratic rule in the Netherlands and the Orangists who supported the prince's rule in the background, the Kahal Talmud Torah declared its loyalty to the House of Orange. The prince repaid them with a visit to the Esnoga, the congregation's synagogue (on which occasion the present sermon was presumably delivered), and with his greetings, extended in part in Hebrew. Portuguese and some Hebrew.

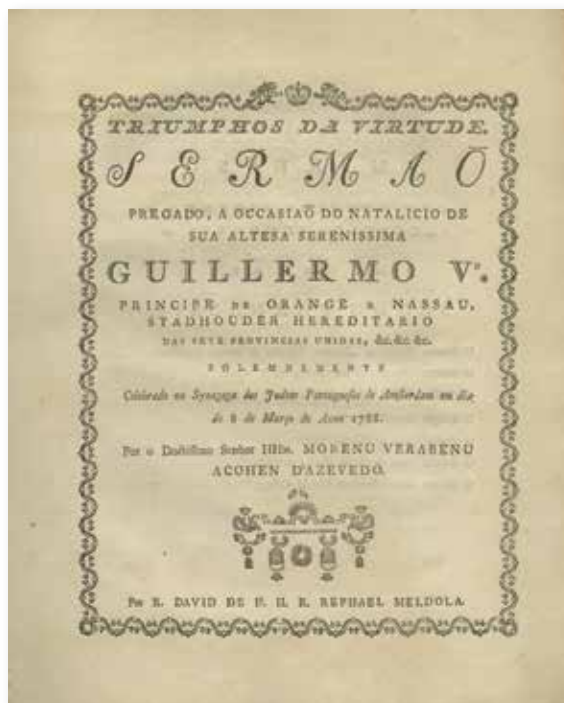
2-8. Seven sermons delivered in the synagogue of the Kahal Talmud Torah in Amsterdam in 1720-1786, by various speakers, including scholars of the Ets Haim academy, rabbis of the congregation and others. Portuguese and some Hebrew.

One of the sermons was delivered by R. Jeossuah Hisquiau de Cordova, rabbi of the Jewish community in Jamaica. De Cordova was born in Amsterdam in 1720. He immigrated to Curacao in 1749, where he served as teacher and preacher. In 1755, he relocated to Jamaica, and was appointed rabbi of the Spanish-Portuguese communities in Kingston, Spanish Town and Port Royal, serving as leader of Jamaican Jewry until his passing in 1797.

9. Sermon delivered in the Shaare Rahamim synagogue in Bordeaux, by R. Ishak Mendes Belisario, preacher in the Shaar HaShamayim congregation and president of the Ets Haim yeshiva affiliated with the Shaar HaShamayim congregation in London. Published in Amsterdam with the consent of the members of the Mahamad and R. Selomoh Salem, rabbi of the Kahal Talmud Torah, 1765. Spanish and some Hebrew.

10-11. Two booklets listing the regulations of the Mishenet Zekenim society, the old-age home affiliated with the Kahal Talmud Torah in Amsterdam. 1750, 1753. Portuguese and some Hebrew.

12. Booklet listing the new regulations of the Talmud Torah and Ets Haim society. Instituted by the members of the Mahamad, the community elders, its leaders and treasurer. 1728. Portuguese.

12c

The Spanish-Portuguese community was established in Amsterdam by an increasing flow of Jews drawn there for its relative religious tolerance and commerce opportunities. The 1579 Union of Utrecht declared that no person would be persecuted or interrogated on religious grounds, which made the city the destination of choice for Marranos from the Iberian Peninsula and southern France who wished to begin practicing Judaism openly. In its early years in the late 16th century, the community was not officially recognized and was banned from building a synagogue. Towards the mid-17th century, the city was already home to some 2500 Jews; the small congregations – Neveh Shalom, Beit Yisrael and Beit Yaakov – united in 1639 to form a Sephardic congregation named Talmud Torah, and in 1675, the congregation inaugurated its magnificent synagogue, the Esnoga, active to this very day. The elite of the Sephardic society contributed much to the economy of the city and to Dutch colonization efforts, and the great benefit they brought to the city led the authorities to grant the community extensive freedom and autonomous rights. The members of the community became prominent physicians, philosophers, poets and rabbis. Amsterdam was one of the prominent printing centers in Europe, and was home to Jewish printers renowned for their high standards of work. The present booklets testify to the accessibility of printing and its quality.

12 booklets. Size and condition vary. Overall good condition.

Opening price: \$5000

Estimate: \$10,000-12,000

13. כלי כסף לבשמים של יהודה סניור מקורסאו-ונצואלה - האיים הקריביים, אמצע המאה ה-19

כלי כסף אשר היה שייך ליהודה סניור מקורסאו ואשר שימש לבשמים (להבדלה). אמשטרדם, הולנד, 1858; כתובת משנת תרי"ט.

כסף (חתום, חותמות הולנדיות; יצרן: J. Even, יצוק, רקוע וחקוק. כלי כסף נאה המעוצב כגביע בעל מכסה הנפתח באמצעות ציר. הכלי ניצב על בסיס מתומן, עליו ממוקם המכל - אף הוא בעל שמונה צלעות קמורות - עם עיטורי עלים ופרחים עדינים. על המכל מחפה מכסה דמוי כיפה הנפתח באמצעות ציר וכפתור-לחיצה, ובראשו עיטור כדורי.

על מכסה הכלי חקוקים שם בעליו: **Jehuda Senior** והשנה: 5619 (תרי"ט, 1858/9).

יהודה סניור (1817-1896), יליד האי קוראסאו, דור רביעי למתיישבים היהודים בקריביים. בשנת 1838 עזב את אי הולדתו קורסאו והצטרף לקהילה היהודית הקטנה בעיר קורו (Coro), ונצואלה, שם הקים משפחה, עסק במסחר והצליח כאיש עסקים רב פעלים ונכסים. סניור היה דמות בולטת בקרב הקהילה היהודית בקורו, אך בשנת 1855 עזב יחד עם משפחתו בחזרה לקורסאו. בקורסאו היה סניור חבר בוועד בית הכנסת "מקוה ישראל" ופעיל בחיי הקהילה, אשר היתה קהילת-האם של כל הקהילות היהודיות באיים הקריביים (הקהילה היהודית של קורסאו נוסדה בשנת 1651, זמן קצר לאחר שההולנדים כבשוה מידי הספרדים, וכללה בעיקר יהודים פורטוגזים וספרדים מאמשטרדם).

משפחת סניור נודעה כמשפחת סוחרים ואנשי עסקים, אשר הגיעה לאמשטרדם בשנת 1598 והייתה בין המשפחות היהודיות הראשונות ממוצא ספרדי-פורטוגזי שהתיישבו בעיר, ממנה היגרו מאוחר יותר לונצואלה. שמה של משפחת סניור נקשר גם עם בית הכנסת של קורו, "בית תפילה עברי", הנחשב לאחד מבתי הכנסת העתיקים ביותר באמריקה הלטינית: מבנה בית הכנסת נקנה בשנת 1847 בידי דוד אברהם סניור.

גובה: 16.5 ס"מ.

לדוגמה של כלי לבשמים מקורסאו, ראו: Guidebook: the historic synagogue of the United Netherlands Portuguese Congregation "Mikve Israel-Emanuel" of Curaçao, עמ' 16-17 (לא ידועים כלים נוספים לבשמים מקורסאו).

למידע נוסף אודות יהודה סניור ואודות הקהילות היהודיות בקורסאו ובקורו, ראו: Josette C. Goldish, *Once Jews: Stories of Caribbean Sephardim*. פרינסטון, 2009, עמ' 64-79.

פתיחה: \$10,000

הערכה: \$12,000-15,000

13a

13b

13. Silver Spice Container Owned by Jeudah Senior of Curaçao-Venezuela – The Caribbean Islands, Mid-19th Century

Silver container owned by Jeudah Senior of Curaçao, used as spice container (for Havdalah). Amsterdam, the Netherlands, 1858; inscription from 5619 (1858/1859).

Silver (marked, Dutch hallmarks; maker: J. Even); cast, repoussé and engraved.

Fine silver container designed as a goblet with a hinged lid. Octagonal base supporting an octagonal pear-shaped body, engraved with delicate foliate and floral designs. Dome-shaped, hinged lid which opens with a button, topped with a spherical finial.

Lid engraved with the name of the owner – **Jeuda Senior**, and the year, **5619** (1858/1859).

Jeudah (Yehuda) Senior (1817-1896), native of the island of Curaçao, was a fourth-generation descendant of Jewish settlers in the Caribbean Islands. In 1838, he left Curaçao and joined the small Jewish community in Coro, Venezuela, where he settled down, went into commerce and became an accomplished and prosperous businessman. Senior was a prominent figure in the Coro Jewish community, yet in 1855, he returned with his family to Curaçao. There, he joined the board of the Mikveh Israel synagogue and was active in the community, which was the mother-community of all the Jewish communities in the Caribbean Islands (the Jewish community was founded in 1651, shortly after the Dutch captured Curaçao from the Spanish, and it was comprised primarily of Portuguese and Spanish Jews from Amsterdam). The Senior family was renowned as a family of traders and businessmen, who came to Amsterdam in 1598 and were amongst the first Jewish families of Spanish-Portuguese descent to settle there. They later immigrated to Venezuela. The Senior family is also closely connected to the Coro synagogue (now known as Casa de Oración Hebrea), which is considered one of the most ancient synagogues in Latin America: the house used as synagogue was purchased in 1847 by David Avraham Senior.

Height: 16.5 cm.

For an example of a spice container from Curaçao, see "Guidebook: the historic synagogue of the United Netherlands Portuguese Congregation 'Mikve Israel-Emanuel' of Curaçao", pp. 16-17 (no other spice containers from Curaçao are known).

For further information about Jeudah Senior and the Jewish communities of Curaçao and Coro, see: Josette C. Goldish, "Once Jews: Stories of Caribbean Sephardim." Princeton, 2009, pp. 64-79.

Opening price: \$10,000

Estimate: \$12,000-15,000

14. ספל כסף גדול – הקהילה היהודית בעיר קולון, פנמה, 1909

ספל כסף גדול, מתנת הקהילה היהודית בעיר קולון, פנמה, למנהיג הקהילה, Jacob Julius Sasso, 1909. כסף חרוט, יצוק וחקוק, חתום בחותמות העיר שפילד, בחותמת השנה ובחותמת היצרן. תוצרת William Hutton & Sons Ltd, שפילד, 1909. על דופן הספל חקוקה הקדשה: "Presented to Mr. J. Julius Sasso / by the Hebrew Community / of / Colon Rep. of Panama / A" token of appreciation / esteem and regard / 1st Tishri 5670 / 16th September 1909.

ג'וליוס (יעקב) סאסו (1878-1932), ממנהיגי הקהילה היהודית בעיר קולון, פנמה. נולד באי סנט תומס שבאיים הקריביים, היגר לפנמה ונשא לאשה את אסתר היימן, בת לקהילה היהודית בג'מייקה.

היהודים הראשונים שהתיישבו בפנמה היו מגולי ספרד ופורטוגל ומן האנוסים שעזבו את חצי האי האיברי לעולם החדש. אחריהם, בתקופת הבהלה לזהב (אמצע המאה ה-19) הגיעו יהודים שהיו בדרכם מן החוף המזרחי של ארה"ב אל חופה המערבי, וחלקם נותרו בפנמה. בשנת 1890 נוסדה בעיר קולון, מובלעת דוברת אנגלית בפנמה, קהילת "קהל קדוש יעקב". באותה שנה עלתה העיר באש והקהילה התקשתה להתאושש, אולם כריית תעלת פנמה הביאה לעיר תנופה כלכלית מחודשת, ובשנת 1913 חנכה הקהילה את בית הכנסת שלה, שהיה בית הכנסת הראשון בפנמה. רוב אוכלוסייתה של קולון הייתה פרוטסטנטית ודוברת אנגלית, ויהודי העיר לא חששו לבלוט באותה מידה שחששו קהילות יהודיות, חלקן מצאצאי האנוסים ששבו ליהדותם בגלוי, בערי המדינה האחרות שאוכלוסייתן הייתה קתולית ודוברת ספרדית וממילא מודעת היטב לעזיבתם של צאצאי אנוסים אלו את הנצרות. הקהילות בפנמה היו נתונות להשפעה תרבותית ניכרת מצד קהילות בארצות הברית, ובמשך שנים רבות הייתה האנגלית, ולא הספרדית, שפת הקהילה.

גובה מרבי: 16 ס"מ. קוטר בסיס: 11 ס"מ.

פתיחה: \$2500

הערכה: \$3000-4000

14b

14a

14. Large Silver Presentation Tankard – Jewish Community of Colon, Panama, 1909

Large silver tankard, presented by the Jewish community of Colón, Panama, to the community leader Jacob Julius Sasso, 1909.

Silver, turned, cast and engraved. Marks of William Hutton & Sons Ltd., Sheffield, 1909.

Dedicatory inscription: "Presented to Mr. J. Julius Sasso / by the Hebrew Community / of / Colon Rep. of Panama / A token of appreciation / esteem and regard / 1st Tishri 5670 / 16th September 1909."

Julius (Jacob) Sasso (1878-1932) was a leader of the Jewish community of Colón, Panama. Born in St. Thomas in the Caribbean Islands, he immigrated to Panama and married Esther Hyman, from the Jewish community of Jamaica.

The first Jews who settled in Panama were exiles and Marranos from Spain and Portugal, who escaped the Iberian Peninsula to the New World. These were followed by Jews travelling from the East Coast of the United States to the West Coast during the Gold Rush (mid-19th century), some of whom remained in Panama. In 1890, the Kahal Kadosh Yangakov (sic) congregation was founded in Colón, an English-speaking enclave in Panama. That same year, the city was decimated by a fire, which hit the community hard, but the construction of the Panama Canal brought a renewed economic surge to the city and in 1913, the community inaugurated its own synagogue, which was the first synagogue in Panama. Other Jewish communities, which were partially made up of descendants of Marranos who had returned to observing Judaism openly, were wary of calling too much attention to themselves in their Catholic, Spanish-speaking surroundings; in contrast, most of the population of Colón was Protestant and English-speaking, and the local Jews had the confidence to be prominent. The Panama communities were under considerable influence from the Jewish communities of the US, and for many years English, rather than Spanish, was the liturgical language in the community. Maximum height: 16 cm. Diameter of base: 11 cm.

Opening price: \$2500

Estimate: \$3000-4000

14c

15. פטיש עץ – מתנה לחברת "רופא חולים" ליוצאי קראקוב – ניו יורק, 1884

פטיש יו"רים ועליו הקדשה לחברת "רופא חולים" של יוצאי קראקוב. [ניו יורק], 1884.
עץ חרוט, מגולף וצבוע.

על גוף הפטיש מופיעה ההקדשה: "Presented by S. Fisch to the Chebra / 1884 / Rofei Cholm".
לרגלי הטקסט נראה סמל העיר קראקוב.

אגודת העזרה ההדדית "רופא חולים" ליוצאי קראקוב בניו יורק נוסדה בשנת 1855, בתקופה שבה היו יהודי מזרח אירופה מיעוט בין יהודי ארה"ב יוצאי מערב אירופה. יהודי צפון אמריקה הראשונים היו ברובם בני הקהילות הספרדיות במערב אירופה, צאצאי מגורשי ספרד ופורטוגל; במאה ה-18 ובמחצית הראשונה של המאה ה-19 הייתה ההגירה היהודית לארה"ב גרמנית ברובה; בשנות ה-40 של המאה בשלו התנאים להגירה גדלה והולכת של יהודי מזרח אירופה לארצות הברית, ורק בשנות ה-80 של אותה מאה, לאחר הפוגרומים בדרום רוסיה המכונים "הסופות בנגב", החל גל ההגירה העצום של קהילות אלו, שהביא מיליוני יהודים ממזרח אירופה לארה"ב.

אגודות עזרה הדדית של יוצאי אותה עיר או חבל ארץ ("לאנדסמנשאפטן") תמכו בחבריהן כלכלית בעתות מצוקה, מימנו סיוע רפואי במקרה הצורך, השתתפו בהוצאות הקבורה של חבריהן ותמכו ביתומים ובאלמנות. אגודות אלו תפקדו פעמים רבות כמעין גילדות בלתי-רשמיות על סמך מקצועם המשותף של חבריהן, כמעגל חברתי וכתחליף למשפחה מורחבת; חלקן הצהירו על מטרות פוליטיות וחברתיות. בניו יורק לבדה נרשמו עד מלחמת העולם הראשונה כ-2060 אגודות יהודיות מעין אלו מכ-900 ערים ועיירות באירופה, בהן 21 אגודות של יוצאי קראקוב והאזור. "חברה רופא חולים" ליוצאי קראקוב היא האגודה המתועדת הראשונה מבין עשרים ואחת אגודות אלו. בבית הקברות "ווישינגטון" בברוקלין, ניו יורק, קיימת חלקת קבורה לחברי האגודה.

גובה: 32 ס"מ. פגמים קלים.

ספרות: Nathan M. Kaganoff, The Jewish Landsmanshaftn in New York City in the Period Preceding World War I; American Jewish History, vol. 76, no. 1, pp. 56-66.

פתיחה: \$2000

הערכה: \$3000-5000

15. Wooden Gavel – Presented to Chebra Rofei Cholim Krakauer Society – New York, 1884

Gavel with dedicatory inscription, presented to the Chebra Rofei Cholim Krakauer society. [New York], 1884.

Wood, turned, carved and painted.

Inscribed: "Presented by S. Fisch to the Chebra / 1884 / Rofei Cholm." The coat of arms of Krakow appears on bottom.

The Chebra Rofei Cholim Krakauer Society in New York was founded in 1855, at a time when Jews from Eastern Europe were a minority amongst American Jews who had emigrated from Western Europe. The first Jews to settle in North America were mostly members of Sephardic communities from Western Europe, descendants of Spanish and Portuguese exiles. In the 18th and first half of the 19th centuries, Jewish immigration to the United States was for the most part German; in the 1840s, conditions were ripe for increasing emigration of Eastern European Jews to the United States. Only in the 1880s, after the pogroms in Southern Russia, did the great wave of emigration from these parts begin, bringing millions of Eastern European Jews to the United States. Mutual help societies for immigrants originating from the same city or state (Landsmanshaftn) provided their members with financial support in times of distress, sponsored medical care when necessary, assisted with burial costs and supported orphans and widows. These societies often acted as unofficial guilds based on common professions, as social circles and a replacement for the extended family; some adopted political and social agendas. In New York alone some 2060 such societies were recorded until WWI, from some 900 European cities and towns, including 21 societies of emigrants from Krakow and the surroundings alone. The Chebra Rofei Cholim Krakauer Society was the first of these 21 societies to be recorded. In the Washington cemetery in Brooklyn NY, there is a separate plot for members of this society.

Height: 32 cm. Minor defects.

Reference: Nathan M. Kaganoff, "The Jewish Landsmanshaftn in New York City in the Period Preceding World War I." American Jewish History, vol. 76, no. 1, pp. 56-66.

Opening price: \$2000

Estimate: \$3000-5000

15

16

16. Embroidered Cloth – Synagogue Partition – Modena, 1670

Embroidered length of cloth, used as a synagogue partition. Modena, Italy, 1670.

Embroidered linen cloth.

A unique article and a rare exemplar of both Italian embroidery and the handiwork of Jewish women. In all likelihood, it was donated to the synagogue, by the embroiderer herself, to serve as the partition separating the men's and women's sections of the sanctuary.

Embroidered inscription (Hebrew): "Thus shall you say to the House of Jacob and tell the Children of Israel [Exodus 19:3] / Modena, Year 5430 [1670]."

The abovementioned verse appears in the Bible as part of the introduction to the narrative in which the Torah is delivered to the Israelites at Mt. Sinai. According to the midrash, the words "House of Jacob" is a reference to the women of Israel, whereas "Children of Israel" is defined as the men. The choice of this passage was apparently intended to emphasize the role played by women, both in the creation of this particular work of embroidery, and generally, in their acceptance of the Torah.

Height: 82 cm. Width: 188 cm. Stains and minor blemishes.

For a similar item, referred to as a "Sabbath Cloth," see Barbara Kirshenblatt-Gimblett (curator and ed.), "Fabric of Jewish Life: Textiles from the Jewish Museum Collection," Vol. 1, exhibition catalogue, The Jewish Museum, New York, 1977, cat. item no. 173.

Opening price: \$5000

Estimate: \$10,000-12,000

16. בד רקום – מחיצה לבית הכנסת – מודנה, 1670

יריעת בד רקומה, אשר שימשה כמחיצה בבית הכנסת, להפרדת עזרת הנשים. מודנה, איטליה, שנת נ'פ"ש' לפ"ק, [ת"ל 1670]. רקמה על בד פשתן.

פריט ייחודי המייצג את מסורת הרקמה האיטלקית, שנעשתה בידי נשים יהודיות. כפי הנראה, פריט זה נתרם לבית הכנסת בידי הרוקמת, שם שימש כמחיצה, להפרדת עזרת הנשים מעזרת הגברים.

כתובת רקומה: "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל [שמות י"ט, ג'] / מודינא, בשנת נ'פ"ש' לפ"ק".

הפסוק "כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל" מופיע בתורה לפני מעמד הר סיני. לפי המדרש, הכינוי "בית יעקב" מתייחס לנשים (בעוד הכינוי "בני ישראל" מתייחס לגברים), והשימוש בפסוק זה דווקא מדגיש את חלקה של האישה הן ביצירת הפריט שלפנינו והן בקבלת התורה.

גובה: 82 ס"מ, רוחב: 188 ס"מ. כתמים ופגמים קלים.

לפריט דומה, המתואר כבד לשבת, ראו: Fabric of Jewish Life, Textiles from the Jewish Museum Collection, המוזיאון היהודי של ניו יורק, 1977, פריט 173.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$10,000-12,000

17

17. פרוכת לארון קודש - כתובת הקדשה לציון נס ההצלה מרעש האדמה באי איסקיה - איטליה, 1883

פרוכת לארון קודש. איסקייה (איסקיה), מפרץ נאפולי, איטליה, תרמ"ג (1883).

רקמת חוטי מתכת זהובים על בד כותנה; משי ברוקד רקום; רצועות בד רקומות רקמה מכאנית.

בחלקה העליון של הפרוכת רקומה כתובת הקדשה: "נדבת / ר' מרדכי אלחאיך ואשתו וירגיניא / שניצולו בע"ה עם ב' בניהם / ברעש של איסקייה / ליל מש"ק [מוצאי שבת קדש, פרשת] מטות, ש' התרמ"ג למב"י".

בערב ה-28 ביולי 1883 (כ"ג תמוז תרמ"ג) פקדה את האי הגעשי איסקיה רעידת אדמה קשה, מהחמורות שאירעו בתולדותיו. ברעש נהרגו אלפי בני אדם ונפצעו עוד אלפים רבים.

הפרוכת הוכנה והוקדשה לבית הכנסת בו התפללו בני הזוג מרדכי ווירגיניא אלחאיך בעקבות רעש האדמה, לציון נס הצלתם והצלת שני בניהם מן הרעש.

מקור שם המשפחה "אלחאיך" בספרד, ומשם נפוץ לקהילות שונות. ייתכן כי מקדישי הפרוכת היו מיהודי צפון אפריקה (תוניסיה או מרוקו) אשר התיישבו באיטליה.

גובה: 190 ס"מ, רוחב: 138 ס"מ. פגמים קלים. בצדה האחורי לולאות לתליה.

פתיחה: \$2000

הערכה: \$3000-4000

17. Torah Ark Curtain – Dedicatory Inscription Commemorating the Miraculous Rescue from the Earthquake on the Island of Ischia – Italy, 1883

Torah ark curtain. Ischia, Gulf of Naples, Italy, 1883.

Cotton, goldwork; embroidered silk brocade; machine-embroidered ribbons.

Embroidered dedicatory inscription: "Donated by R. Mordechai Elhaik and his wife Virginia who were saved with their two sons from the earthquake in Ischia, on the night of Motzaei Shabbat Matot, 1883."

On the night of July 28, 1883, a severe earthquake hit the volcanic island of Ischia, one of the worst in its history. Thousands of people lost their lives in this earthquake, and many more were injured.

The curtain was donated to the synagogue where Mordechai and Virginia Elhaik prayed, in commemoration of their and their two sons' rescue from the earthquake.

The Elhaik surname originates from Spain, from whence it spread to various communities. The donors of this curtain may have been Jews from North Africa (Tunisia or Morocco) who settled in Italy.

Height: 190 cm, width: 138 cm. Minor defects. Suspension loops on verso.

Opening price: \$2000

Estimate: \$3000-4000

18. "יד" לספר תורה – איטליה, המאה ה-18

"יד" לספר תורה. Livorno (?), Italy, [18th century].

כסף (אינו חתום), יצוק ורקוע; חרוז קורל.

דגם ייחודי ויוצא דופן של "יד" לספר תורה, שלא ידועות לו מקבילות.

ידית ספיראלית (ללא "יד" או אצבעות) שבקצה עיטור גדול בצורת כתר. זרועות הכתר עשויות כמעין עלים עדינים, וביניהן עיטורים נוספים דמויי עלעלים דקים. הכתר ניצב על בסיס בעל שלוש מדרגות משושות, ובראשו עיטור נוסף – כתר קטן יותר – המעוצב כפרח. בחלקו הפנימי של הכתר הגדול ממוקם חרוז מוארך עשוי אבן קורל.

אורך: 20 ס"מ, קוטר הכתר: 4 ס"מ.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$7000-9000

18. Torah Pointer – Italy, 18th Century

Torah pointer. Livorno (?), Italy, [18th century].

Silver (unmarked), cast and repoussé; coral bead.

An exceptionally unique item, with no known equivalents.

Without the typical "hand" or fingers at tip. Spiraling handle, surmounted by large, ornate, crown-shaped openwork ornament. Crown consists of four slender leafy boughs, with additional leaflet-like ornaments in between them. Crown surmounts a hexagonal, three-tiered pedestal. Above this pedestal, enclosed by the large crown, is a smaller, flower-shaped crown. In the middle interior of the large crown and surmounting the inner floral crown is a column made of coral.

Length: 20 cm. Diameter of crown: 4 cm.

Opening price: \$4000

Estimate: \$7000-9000

19. מנורת חנוכה – איטליה, המאה ה-17 – מלאכים וירחים

מנורת חנוכה. איטליה, [המאה ה-17].

פליז יצוק.

במרכז הדופן האחורית מלאך מכונף כורע על גבי כד, בידי שריגים מתפתלים המסתמכים כפרחים בבסיסי עמודים. בצדדים שני מלאכים מכונפים (קנטאורים), פונים החוצה ותוקעים בקרנות, כל אחד מהם אוחז כד שמתחתיו צדודית-מסכה בצורת ירח. בראש הדופן האחורית מגינית ומשני צדדיה מלאכים (פוטי) האוחזים בקצות כנפיהם של מלאכי-הצד, יושבים על מסכה הכד המרכזי ולרגליהם כותרות העמודים. המגינית חלקה וכפי הנראה נועדה לסמל משפחה.

גובה: 17 ס"מ, רוחב: 24 ס"מ.

ספרות: נרקיס, "מנורת החנוכה", לוח XI, פריט 31; אוסף שטיגליץ, פריט 123.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$8000-10,000

19

19. Hanukkah Lamp – Italy, 17th Century – Angels and Moons

Hanukkah lamp. Italy, [17th century].

Brass, cast.

Openwork back plate with central vase-like ornament: a winged angel squatting on a pedestal with a lid over his head, grasping scrolling tendrils that terminate as blossoms at the bases of flanking columns, in turn flanked by winged, horn-blowing angels (centaurs), facing outward and embracing pitchers. Underneath each pitcher is a lunar crescent bearing a human profile. At the top of the back plate is a cartouche flanked by a pair of putti that grasp the tips of the wings of the horn-blowing angels. The putti are seated on the central lid, resting their feet on the capitals of the columns. The cartouche is left blank; in all likelihood, it was reserved for a family seal.

Height: 17 cm. Width: 24 cm.

References: Mordechai Narkiss, "The Hanukkah Lamp," Jerusalem, 1939, Pl. XI, item no. 31; Chaya Benjamin, "The Stieglitz Collection: Masterpieces of Jewish Art," exhibition catalogue, The Israel Museum, Jerusalem, 1987, checklist item no. 123.

Opening price: \$5000

Estimate: \$8000-10,000

21

21. מנורת חנוכה – איטליה, המאה ה-18

מנורת חנוכה. איטליה (רומא?), [המאה ה-18].
פליז יצוק.

הדופן האחורית מעוצבת כשער מקושת הנשען על שני עמודים;
בראש העמודים קבועים עיטורים מוארכים. בראש הדופן האחורית
קולב מעוין לתלייה.

גובה: 31 ס"מ, רוחב: 22 ס"מ, עומק: 8.5 ס"מ.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$7000-9000

21. Hanukkah Lamp – Italy, 18th Century

Hanukkah lamp. Italy (Rome?), [18th century].

Brass, cast.

Back plate in the form of an arched gate, supported by two columns. The columns are topped with baluster finials. Diamond-shaped suspension hook to top of back plate.

Height: 31 cm, width: 22 cm, depth: 8.5 cm.

Opening price: \$5000

Estimate: \$7000-9000

20

20. מנורת חנוכה – איטליה, המאה ה-18

מנורת חנוכה. איטליה (רומא?), [המאה ה-18].
פליז יצוק וחקוק.

הדופן האחורית מעוצבת כשער מקושת הנשען על שני עמודים.
עיטורים חקוקים: מנורה גדולה, שני עצי זית ויד היוצקת שמן מתוך
כד (מימין). בראש הדופן האחורית קולב לתלייה המעוצב ככד.

גובה: 33 ס"מ, רוחב: 23 ס"מ, עומק: 8 ס"מ.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$7000-9000

20. Hanukkah Lamp – Italy, 18th Century

Hanukkah lamp. Italy (Rome?), [18th century].

Brass, cast and engraved.

Back plate in the form of an arched gate, supported by two columns. Engraved with a large Menorah, two olive trees and a hand pouring oil from a jug (on the right).

Amphora-shaped suspension hook to top of back plate.

Height: 33 cm, width: 23 cm, depth: 8 cm.

Opening price: \$5000

Estimate: \$7000-9000

22

22. מנורת חנוכה גדולה – איטליה, המאה ה-18

מנורת חנוכה. איטליה, [המאה ה-18].

פח פליז רקוע, חקוק ומקודח; מסמרות פליז וכסף; גביעי זכוכית.

מנורה גדולת ממדים. דגם לא שכיח, אשר לפי מרדכי נרקיס, עוצב בהשראת עיטורי הדפוס היהודיים באיטליה במאה הי"ח, שמקורם בספרים שנדפסו בליוורנו או בפזיה (באוסף פויכטונגר מצויה מנורה דומה, שעל הדופן האחורית שלה חקוק סמל משפחת המדפיסים פואה). הדופן האחורית מעוצבת כקרטוש המעוטרת ברוקיות ובשריגים. בחלקה התחתון מדף אשר מקודחים בו שמונה פתחים עבור גביעי ההדלקה (במקור שימשו כבזיכים גביעי מתכת קטנים ושטוחים). בראש הדופן, משמאל, מתלה עם מדף נוסף, עבור השמש. טבעת לתלייה.

מקורה של מנורה זו באוספו הפרטי של יוסף שטיגליץ והיא מתועדת – תלויה על קיר ביתו – בתצלום המופיע בפתח קטלוג "אוסף שטיגליץ, יצירות מופת באמנות יהודית" (מוזיאון ישראל, 1987), עמ' 10; עמ' י"א.

גובה: 30 ס"מ, רוחב מרבי: 36.5 ס"מ. השמש מחוברת במסמרות כסף.

ספרות: אוסף פויכטונגר, ישעיהו שחר, פריט 345; מנורת החנוכה, נרקיס, פריט 137.

מקור:

1. אוסף יוסף שטיגליץ (1903-1995).

2. Hammersite, Special Auction Including Paintings and Judaica from the Stieglitz Estate, תל-אביב, 21.2.2011, לוט 11221.

פתיחה: \$8000

הערכה: \$12,000-15,000

22. Large Hanukkah Lamp – Italy, 18th Century

Hanukkah lamp. Italy, [18th century].

Sheet brass, repoussé, engraved and pierced; brass and silver rivets; glass oil lamps.

Large, impressive Hanukkah lamp. Unusual design, which, according to Mordechai Narkiss, was inspired by the decorative elements used in Hebrew printing in 18th century Italy, found in books printed in Livorno or Pisa (the Feuchtwanger collection includes a similar Hanukkah lamp, engraved with the printer's device of the Foa family).

Cartouche-shaped back plate, engraved with rocaille and tendrils. Shelf at bottom, with eight pierced openings for the oil lamps (small, shallow metal cups were originally used). An additional shelf for the servant light attached at top-left of back plate. Suspension ring.

This lamp originates from the private collection of Joseph Stieglitz, and it can be seen, hanging on the wall in his home, in a photograph appearing at the beginning of "The Stieglitz Collection: Masterpieces of Jewish Art" (Israel Museum, 1987), p. 10.

Height: 30 cm, maximum width: 36.5 cm. Servant light attached with silver rivets.

Reference: Isaiah Shachar, "Jewish Tradition in Art: The Feuchtwanger Collection of Judaica," item no. 345; Mordechai Narkiss, "The Hanukkah Lamp," item no. 137.

Provenance:

1. The collection of Joseph Stieglitz (1903-1955).
2. Hammersite, Special Auction Including Paintings and Judaica from the Stieglitz Estate, Tel Aviv, 21.2.2011, lot no. 11221.

Opening price: \$8000

Estimate: \$12,000-15,000

23a

23b

23. נרתיק כסף לקמע – איטליה, המאה ה-18

נרתיק לקמע. ונציה, איטליה, [המאה ה-18].
כסף רקוע, מוחתם וחקוק; הזהבה.
נרתיק דו-צדדי לקמע, מעוטר ברוקיות ובעלים בסגנון רוקוקו.

בקצהו העליון כתר שמעליו עיטור תלתני, ובקצהו התחתון עיטור בצורת אשכול ענבים, המסמל פוריות ושפע. בשני הצדדים מופיע במרכז קרטוש בצורת לב ובמרכזו שם ה'; ולצדו עיטורים שונים: בצדו האחד מופיעים לוחות הברית (חקוקים) ומצנפת כהונה עם שם ה'; בצדו השני מופיעים יד היוצקת מים מתוך כד זוג כפות ידיים הפרוסות ל"ברכת כהנים".

גובה: 12.5 ס"מ, רוחב: 9 ס"מ. פגמים קלים.

פתירה: \$4000

הערכה: \$10,000-15,000

23. Silver Amulet Case – Italy, 18th Century

Amulet case. Venice, Italy, [18th century].

Silver, repoussé, punched, and engraved; gilt.

Double-sided amulet case, decorated in leaf and rocaille rococo motifs.

Surmounted by crown, in turn surmounted by clover-like ornament. An ornament in the shape of a cluster of grapes, symbolizing fertility and prosperity, is at the bottom. A heart-shaped cartouche inscribed with the Hebrew word "Shaddai" (Almighty) appears at the center of both sides of the amulet case. This cartouche is flanked by different images on either side of the object; on one side, the Tablets of the Law are to the right, and a conical ritual priestly head covering (or mitre; also inscribed with the word "Shaddai") is to the left; on the other side, to the right is a hand ladling out water from an ornate bowl, and to the left a pair of hands raised in the traditional hand posture of the Priestly Benediction.

Height: 12.5 cm. Width: 9 cm. Minor blemishes.

Opening price: \$4000

Estimate: \$10,000-15,000

24a

24. "יד" גדולה לספר תורה – פריז, סוף המאה ה-19 – כתובת הקדשה מפורטת – משפחות חסאן וקאזיס

"יד" לספר תורה. פריז, צרפת, [סוף המאה ה-19 בקירוב].

כסף (חתום, חותמות צרפתיות).

"יד" גלילית ארוכה ועבה, מעוצבת בקפידה, עם אצבע מורה שלוחה קדימה, חפת ושרוול מעוטרים.

נושאת כתובת הקדשה ארוכה ומפורטת: "קדש לה', מאת המו"ה ה"ר משה חסאן הי"ו למנוחת אשת נעוריו, כלתי הנעימה... פריחא תמ"ך [תהי מנוחתה כבוד] ולמנוחת אחותה היקרה... לידיסיא תמ"ך, בנותיו של... ה"ר דוד קאזיס הי"ו, זכרונן לא יסוף ונפשן תצב"ה".

ייתכן שדוד קאזיס המוזכר בהקדשה הוא איש החינוך וההיסטוריון דוד קאזיס (קאזס; 1850-1913), מנכבי הקהילה היהודית בתוניס ומי שהקים את בית הספר הראשון של כי"ח ("אליאנס") בתוניס בשנת 1878.

אורך: 30.5 ס"מ.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$10,000-15,000

24. Large Torah Pointer – Paris, Late 19th Century – Detailed Dedicatory Inscription – Hassan and Cazes Families

Torah pointer. Paris, France, [ca. late 19th century].

Silver (marked, French hallmarks).

Long, thick cylindrical pointer, exquisitely designed, with a pointing forefinger, and ornamental cuff and sleeve.

Long and detailed dedicatory inscription: "...from R. Moshe Hassan, in memory of the wife of his youth... Freha... and in memory of her dear sister... Leducia, daughters of... R. David Cazes...".

The David Cazes mentioned in the inscription may be educator and historian David Cazès (1850-1913), respected member of the Jewish community in Tunis and founder of the first Alliance school in Tunis in 1878.

Length: 30.5 cm.

Opening price: \$5000

Estimate: \$10,000-15,000

24b

25a

25. זוג "רימונים" לספר תורה – כתרים ואריות – נדבת יוסף הלוי חזגתו גוטל לבית אייזנמן – הגנאו, חבל אלזס, גרמניה, 1890

"רימונים" לספר תורה, נושאים כתובת הקדשה מן העיר הגנאו שבאלזס, מתוארכת 1890. תוצרת H. Meyen & Co, ברלין, סוף המאה ה-19.

כסף (חתום, גושפנקאות גרמניות וחותרת היצרן, H. Meyen & Co. חותרת מוכר: "I. Blum") יצוק, רקוע וחוקוק. "רימונים" נאים וגדולים, בעלי בסיס מתרחב מעוטר בדגם עלים ורגל רחבה. בראש הרגל כותרת המעוטרת אף היא בעלים, ומעליה טבעת משובצת אבני זכוכית צבעונית. על הכותרת והטבעת נתונים שלושה מתלים מסוגונים כשריגים מתפתלים, ומהם תלויים פעמונים. על הטבעת נתון כתר, ובתוכו תלוי פעמון נוסף. בראש הכתר ניצב אריה זקוף התומך ברגליו הקדמיות במגן. בבסיס ה"רימונים" חקוקה הקדשה – ב"רימון" האחד בעברית וב"רימון" השני בצרפתית: "נדבת הקצין יוסף בר יששכר הלוי חזגתו גוטל בת מרדכי אייזנמאן ק"ק האגענויא יום ש"ק א' דפסח תר"נ לפ"ק"; "Don de Mr et Mme Joseph Levy, Haguenau, le 5 Avril 1890". (במפקד האוכלוסין של העיר הגנאו משנת 1880 מופיעים שמות בני הזוג Joseph Levy ו-Caroline Eisenemann). גובה: 36 ס"מ בקירוב. מצב בינוני-טוב. תיקונים רבים בראשי הכתרים. פגמים קלים. מעט קורוזיה. כיפופים.

פתיחה: \$7000

הערכה: \$8000-10,000

25c

25b

25. Pair of Torah Finials – Crowns and Lions – Donated by Joseph Levy and His Wife Guttel Née Eisenmann – Haguenau, Alsace Region, Germany, 1890

Torah finials, bearing a dedicatory inscription from Haguenau, Alsace, dated 1890. Produced by H. Meyen & Co., Berlin, late 19th century.

Silver (marked, German hallmarks and maker's mark: H. Meyen & Co. Retailer's mark: "I. Blum"); cast, repoussé and engraved.

Fine, large finials; shafts decorated with foliate pattern, with wide bases. Shaft surmounted by a foliate capital and a ring studded with paste gems. The capital and ring are fixed with three scrolling hooks, each hung with a bell. The ring is topped with a crown, hung with another bell inside, surmounted by a rampant lion supporting a shield. A dedication is engraved at the base of the finials – in Hebrew on one finial and in French on the other: "Donated by Yosef son of Yissachar HaLevi and his wife Guttel daughter of Mordechai Eisenmann, Haguenau, Shabbat, first day of Pesach 1890"; "Don de Mr et Mme Joseph Levy, Haguenau, le 5 Avril 1890." (The Haguenau 1880 census lists Joseph Levy and Caroline Eisenmann as a married couple.)

Height: approx. 36 cm. Fair-good condition. Many repairs to top of crowns. Minor defects. Some corrosion. Bends.

Opening price: \$7000

Estimate: \$8000-10,000

26. מנורת חנוכה בת שתי קומות – אלזס, המאה ה-19

מנורת חנוכה בת שתי קומות, להדלקה בידי שני אנשים. אלזס (חבל הריין העילי), [המאה ה-19].

פח פלז גזר, רקוע ומולחם; פח אלומיניום גזר ומולחם. שתי הקומות המאפשרות הדלקה בידי שני אנשים (אב ובנו, למשל) כמו גם עיטור הכוכב המופיע בראש הדופן האחורית, מעידים על מוצאה של המנורה בחבל הריין העילי.

הדופן האחורית מעוצבת כקשת ובמרכזה מופיע עיטור בצורת כוכב הכלוא בתוך מעגל. אגן רחב ועמוק משמש להדלקה ובו ממוקמים מדפים קטנים, עליהם מונחות שורות-הבזיכים (נשלפות). הבזיכים מלבניים, עם לשונית מוגבהת בחזית וחישוק מתכת עבור הפתילה. בתחתית המנורה מגירה נשלפת עבור הפתילות או עבור נטיפות השמן. ניצבת על ארבע רגליים.

גובה: 24 ס"מ, רוחב: 21 ס"מ, עומק: 11 ס"מ. השמש חסר. חלודה וסימני הלחמה.

ספרות:

1. אסתר מוצ'בסקי-שנפר, יהדות אלזאס, קהילה כפרית בין מסורת לאמנציפציה (מזיאון ישראל, ירושלים, 1991), פריט 35.
2. Susan L. Braunstein, Five Centuries of Hanukkah Lamps. From The Jewish Museum, A Catalogue Raisonné (ניו יורק, 2004), פריטים 235, 237, 238.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$6000-8000

26a

26b

26. Two-Tiered Hanukkah Lamp – Alsace, 19th Century

Two-tiered Hanukkah lamp, to be lit by two people. Alsace (Upper Rhineland), [19th century].

Sheet brass, cut, repoussé, and soldered; sheet aluminum, cut and soldered.

The two levels of this Hanukkah lamp enable kindling by two individuals (for instance, father and son). This feature, plus the star-shaped ornament on the upper part of the back plate, point to the origins of this item in the Upper Rhineland.

Arched back plate, with circled star at center. Deep, wide basin; contains small shelves upon which the rows of (removable) oil fonts rest. Rectangular oil fonts, each with elevated prong, diagonally projecting forward and terminating in front with metal ring for wick. Removable drawer at bottom, for holding wicks or serving as drip pan. Lamp supported on four legs.

Height: 24 cm. Width: 21 cm. Depth: 11 cm. Servant light missing. Rust and soldering traces.

References: Ester Muchawsky-Schnapper (curator and ed.), "Les Juifs d'Alsace: Village, Tradition, Emancipation," exhibition catalogue, The Israel Museum, Jerusalem, 1991, item no. 35; Susan L. Braunstein, "Five Centuries of Hanukkah Lamps from The Jewish Museum: A Catalogue Raisonné," The Jewish Museum, New York, 2004, item nos. 235, 237, 238.

Opening price: \$4000

Estimate: \$6000-8000

27. Large Silver Cup – Gift of the Jewish Community of Wissembourg to Rabbi of Wissembourg, Israel Erlanger – Alsace, 1862

Very large presentation cup, gift of the Jewish community of Wissembourg to Rabbi Israel Erlanger. Wissembourg (Alsace, France), 1862.

Silver (fully marked), engraved.

Impressive cup, engraved with vegetal pattern. Engraved (French) dedication: "Souvenir et reconnaissance / Les membres de la communauté Israélite de Wissembourg / a / Mr. I. Erlanger, rabbin / le 12 Juillet 1862" ["Souvenir and token of recognition, from the members of the Jewish community of Wissembourg to Mr. I. Erlanger, Rabbi / July 12 1862"].

R. Israel Erlanger (1790-1867) served as rabbi of Wissembourg in 1820-1862. This cup was presumably presented to him upon his retirement.

Height: 18 cm. Diameter: 10 cm.

Opening price: \$3000

Estimate: \$5000-7000

27a

27b

27c

27. גביע כסף גדול – מתנת הקהילה היהודית בוויסמבורג לרב הקהילה ר' ישראל ארלנגר – אלזס, 1862

גביע גדול, מתנת הקהילה היהודית בוויסמבורג (אלזס, צרפת) לרב הקהילה ר' ישראל ארלנגר (ערלנגר). הקדשה משנת 1862. כסף (חתום, חותמות מלאות) חקוק.

גביע גדל-ממדים, מעוטר בדגם צמחי. על דפנו חקוקה הקדשה: "Souvenir et reconnaissance / Les membres de la communauté Israélite de Wissembourg / a / Mr. I. Erlanger, rabbin / le 12 Juillet 1862" [למזכרת ולאות הוקרה, מחברי הקהילה היהודית בוויסמבורג לרב י' ארלנגר / 12 ביולי 1862].

ר' ישראל ארלנגר (1790-1867) כיהן כרבה של וייסמבורג בין השנים 1820-1862. גביע זה הוענק לו, ככל הנראה, לכבוד סיום כהונתו. גובה: 18 ס"מ. קוטר: 10 ס"מ.

מתיחה: \$3000

הערכה: \$5000-7000

28. Gilt Beaker with Remarkable Inscription – Emden, 1618

Gilt beaker bearing a unique and remarkable inscription, telling the story of the beaker and the Jewish merchant who tried to sell it. [Emden], 1618.

White metal; cast, repoussé and engraved; gilt.

Cylindrical beaker with stylized stem and circular foot. Remarkable East Frisian inscription, engraved in 1618 in two lines on the rim of the beaker: "ALS • IAN • VAN • LAER • UNDE • WOLTER • HARBERS • OLDER • LUIDEN • WEREN / sindt den ampre dese valsche gheschiren gheworden van een iode by den heeren Anno 1618" ["When Ian Van Laer and Wolter Harbers were guild masters, this fake cup was discovered, from a Jew in the year 1618"].

The inscription relates the story of a Jew, who was presumably accused of trying to sell this beaker as gold or silver gilt, while it was in fact made of white metal. The supposed deception was discovered by two artisans (members of the silversmith's guild), who were responsible for checking the composition of gold and silver objects, and they had the cup engraved to commemorate the story and publicize their success in discovering the fraud.

Jan van Laer and Wolter Herbers (Haerbarts), whose names are engraved on this beaker, worked as gold- and silversmiths in Emden, East Frisia. Both are mentioned in Biographisches Lexikon für Ostfriesland (see enclosed material).

Height: 13.5 cm, diameter: 7 cm.

Opening price: \$25,000

Estimate: \$30,000-40,000

28a

28. גביע מזהב עם כתובת-הקדשה יוצאת דופן – אמדן, 1618

גביע מזהב הנושא כתובת הקדשה ייחודית ויוצאת דופן, המספרת את סיפורם של הגביע ושל הסוחר היהודי אשר ניסה לסחור בו. [אמדן], 1618. מתכת בהירה, יצוקה, רקועה וחקוקה; הזהבה.

גביע גלילי הניצב על רגל מסוגננת, עם בסיס עגול. על שפת הגביע מופיעה כתובת הקדשה יוצאת דופן – כתובה פריזית (East Frisian), בשתי שורות – אשר נחקקה בשנת 1618: "ALS • IAN • VAN • LAER • UNDE • WOLTER • HARBERS • OLDER • LUIDEN • WEREN / sindt den ampre dese valsche gheschiren gheworden van een iode by den heeren Anno 1618" [כאשר יאן ואן-לאר ווולטר הרברס היו אומנים בגילדה, אז התגלה הגביע המזויף, מיהודי... בשנת 1618].

כתובת ההקדשה מספרת את סיפורו של יהודי, אשר הואשם, כפי הנראה, בזיוף הגביע שלפנינו ובנסיון למכרו כגביע זהב או כגביע כסף המצופה זהב, בעוד שלמעשה הגביע עשוי ממתכת בהירה. נסיון ההונאה התגלה בידי שני אומנים (חברי גילדת הצורפים), אשר היו אמונים על בדיקת איכות חפצי זהב וכסף, והם אשר דאגו לחקוק את הכתובת על הגביע, על מנת להנציח את הסיפור ולפרסם ברבים את הצלחתם בחשיפת מעשה ההונאה.

שני האומנים אשר שמותיהם חקוקים על הגביע שלפנינו, יאן ואן-לאר (Jan van Laer) ווולטר הרברס (Wolter Herbers), אכן פעלו כצורפי זהב וכסף בעיר אמדן שבמזרח פריזיה (גבול הולנד-גרמניה) בתחילת המאה ה-17, ושמותיהם מתועדים בלקסיקון הביוגרפי לפריזיה המזרחית (ראו חומר מצורף).

גובה: 13.5 ס"מ, קוטר: 7 ס"מ.

פתיחה: \$25,000

הערכה: \$30,000-40,000

28b

29. 18th-Century Kiddush Cup – Dedication to the Synagogue of Blieskastel, Saar Region, 1863

Kiddush cup (Strasbourg, 1765); bearing dedicatory inscription pertaining to its donation to the synagogue of Blieskastel, Saar region, French-German border, 1863. Silver (marked; maker: Johann Heinrich Oertel), engraved; gilt.

Kiddush cup bearing dedicatory inscription (German): "Als Spende / für die hiesige Synagoge / von / Abr. Levi & Adl. Leib. / Blieskastel / 1863" ["Donated to the local synagogue by Abr. Levi & Adl. Leib"]. Engraved on bottom: the initials "AL" [Abraham Levi].

The town of Blieskastel was home to a small Jewish community at least from the 18th century, and perhaps even somewhat earlier. The community supported a Jewish school, a synagogue, a mikvah (ritual bath), and a cemetery, although the teacher/schoolmaster at the school also had to serve as the synagogue's cantor and the town's ritual slaughterer. Around the time this particular kiddush cup was dedicated to the synagogue, in 1861, the Jewish population numbered 178 individuals, but this figure gradually diminished over time, and by the 1930s, the community had shrunk to fewer than ten members.

Blieskastel's synagogue was established in 1826. It was located on the upper floor of a building purchased by the Jewish community that also served as the Jewish school and the residence of the schoolmaster (who lived on the ground floor); the mikvah was situated in the cellar. The synagogue continued functioning until 1908.

The name Abraham Levi appears in association with Blieskastel in a notice published in 1861 in an issue of the newspaper "Allgemeine Zeitung des Judentums," referring to him as a member of the synagogue council (see enclosed material) who was involved in the search for a candidate to fill the position of schoolmaster-cantor. Height: 7 cm. Rim diameter: 7.4 cm.

Opening price: \$2000

Estimate: \$4000-6000

29b

29a

29. כוס קידוש מהמאה ה-18 – הקדשה לבית הכנסת של בליסקסטל, חבל הסאר, 1863

כוס קידוש (שטרסבורג, 1765); נושאת כתובת הקדשה לכבוד בית הכנסת בבליסקסטל (Blieskastel), חבל הסאר, גבול גרמניה-צרפת, 1863.

כסף (חתום; יצרן: Johann Heinrich Oertel) חקוק; הזהבה.

כוס קידוש הנושאת כתובת הקדשה בגרמנית: "Als Spende / für die hiesige Synagoge / von / Abr. Levi & Adl. Leib. / Blieskastel / 1863" [תרומה לבית הכנסת המקומי, מאת אבר. לוי ואדל. לייב]. בתחתית חקוקים ראשי התיבות AL [אברהם לוי].

בבליסקסטל התקיימה קהילה יהודית החל מהמאה ה-18, ואולי מעט קודם לכן. בעיר פעלו בית-ספר יהודי, בית-כנסת, מקווה ובית-עלמין, ומורה בית הספר שימש גם כחזן בית הכנסת וכשוחר. סמוך לשנה בה הוקדש לבית הכנסת הפריט שלפנינו, בשנת 1861, מנתה הקהילה היהודית 178 תושבים, מספר אשר הלך והצטמצם, עד שבשנות ה-30 של המאה ה-20 מנתה הקהילה פחות מעשרה יהודים.

בית הכנסת בבליסקסטל היה פעיל החל משנת 1826, ממוקם בקומתו העליונה של בניין אשר נרכש בידי הקהילה היהודית ואשר שימש גם לבית הספר של הקהילה, כבית-מגורים למורה (בקומת הקרקע) וכמקווה (אשר היה ממוקם במרתף). בית הכנסת היה פעיל עד שנת 1908.

שמו של אברהם לוי מבליסקסטל מופיע במודעה שהתפרסמה בכתב העת Allgemeine Zeitung des Judentums בשנת 1861, בתור חבר ועד בית הכנסת (ראו חומר מצורף) אשר תר אחר מועמד לתפקיד המורה-חזן.

גובה: 7 ס"מ, קוטר השפה: 7.4 ס"מ.

פתיחה: \$2000

הערכה: \$4000-6000

30a

30b

30c

30. גביע קידוש לפסח – נירנברג, המאה ה-18

גביע קידוש לפסח. נירנברג, גרמניה, [המאה ה-18].
כסף (חתום, יצרן: Georg Nicolaus Bierfreund), רקוע וחקוק;
הזהבה.

גביע קידוש מתונן, ניצב על רגל. מעוטר בדגמים צמחיים, ברוקיות
ובפסוק "והצלתי אתכם מעבדתם" (שמות ו', ו').
גובה: 11.5 ס"מ, קוטר: 6.3 ס"מ. הזהבה שחוקה מאוד.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$7000-8000

30. Passover Kiddush Cup – Nuremberg, 18th Century

Passover Kiddush cup. Nuremberg, Germany, [18th century].
Silver (marked; maker: Georg Nicolaus Bierfreund), repoussé
and engraved; gilt.

Octagonal Kiddush cup, stemmed. Decorated with vegetal
patterns and Rocailles, and with engraved (Hebrew)
inscription: "And I will deliver you from their bondage"
(Exodus 6:6).

Height: 11.5 cm. Diameter: 6.3 cm. Gilding mostly faded.

Opening price: \$5000

Estimate: \$7000-8000

31. גביע קידוש לחגים – אאוגסבורג, המאה ה-18

גביע קידוש לחגים. אאוגסבורג, גרמניה, [שנות ה-30 של המאה ה-18].

כסף (חתום, יצרן: Johann Mittnacht III), רקוע וחקוק; הזהבה. גביע קידוש מתומן, ניצב על רגל. מעוט בדגמים צמחיים ובפסוק "וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל" (ויקרא כ"ג, מ"ד). גובה: 13.5 ס"מ, קוטר: 7 ס"מ.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$8000-10,000

31. Kiddush Cup for Festivals – Augsburg, 18th Century

Kiddush cup for festivals. Augsburg, Germany, [1730s].

Silver (marked; maker: Johann Mittnacht III), repoussé and engraved; gilt.

Octagonal Kiddush cup, stemmed. With vegetal patterns, and with engraved (Hebrew) inscription: "And Moses declared unto the Children of Israel the appointed festivals of the Lord" (Leviticus 23:44).

Height: 13.5 cm. Diameter: 7 cm.

Opening price: \$5000

Estimate: \$8000-10,000

31a

32. סידור לנשים עם פירוש בידיש – כריכת עור וכסף נאה – הוענק לכלה פרומיט סגל לרגל נישואיה ליעקב עלצבאכער – גרמניה, שנות ה-70 של המאה ה-18

סדר התפילות מכל השנה עם פירוש בלשון אשכנז. דפוס משה בן אברהם מינדיס קוטיניא, אמשטרדם, תס"ה (1705).

הסידור הוענק לכלה פרומיט בת זלמן סגל (לוי-ב"ש) מן העיר נייקירכן (Neukirchen), לרגל נישואיה ליעקב בן אריה לייב עלצבאכער מן העיר אלסבך בסוף שנות ה-70 של המאה ה-18 (תקל"ח-תקל"ט בקירוב).

בשער הסידור תחריט עץ המציג את שלוש המצוות המיוחדות לנשים – "חלה, הדלקה, נדה". נתון בכריכת עור נאה, מעוטרת בהטבעת זהב, בלוחיות כסף מזהב נאות, בזוויות כסף מזהב ובצמד אבזמי כסף מזהבים. על הלוחית הקבועה על לוח הכריכה הקדמי כתובת המודיעה את שם החתן: "יעקב בן מהור"ר ארי' ליב יצ"ו". על הלוחית הקבועה על לוח הכריכה האחורי חקוק שם הכלה: "פרומיט בת כהר"ר זלמן סגל". בדף המגן הקדמי מופיעה כתובת בעלות: "הק' יעקב עלצבאכער". בדפי המגן הקדמיים והאחוריים תיעדה פרומיט את שמה ואת עיר מוצאה, את שם בעלה, את שמות עשרת ילדיה ואת תאריכי הלידה של כל בני המשפחה, ויד מאוחרת יותר הוסיפה ליד רובם את תאריכי פטירתם. צאצאיה המשיכו אף הם לתעד לידות ופטירות על גבי דפים אלו, עד שנת 1878.

[3], שטו, [1], צב דף, 18.5 ס"מ. חיתוך דפים מזהב. מצב טוב. כתמים קלים בדפים. פגעי תילוע קלים בחלק מן הדפים. פגעי תילוע קלים ובלאי קל בלוחות הכריכה. נקבי תילוע, קרעים ושחיקה בשדרה. פגמים בדפי הבטנה. סימניה מנותקת.

פתיחה: \$7000

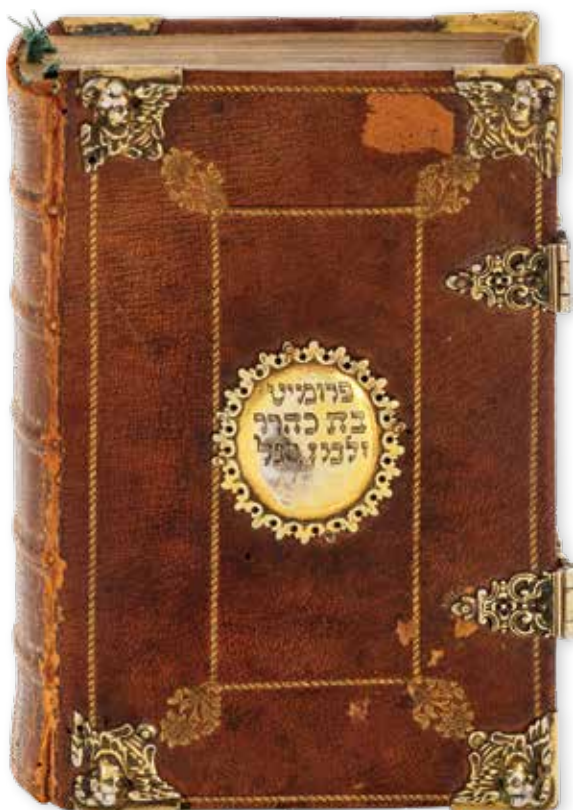
הערכה: \$8000-9000

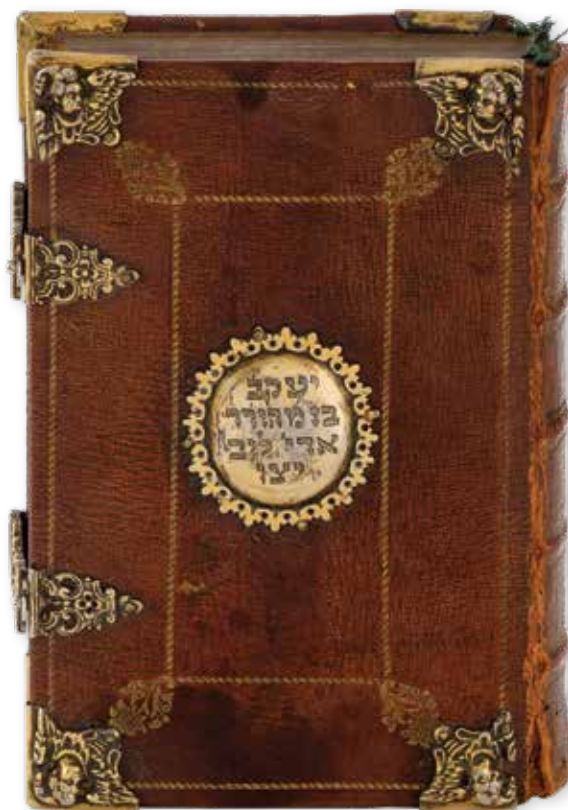
31b

31c

32b

32a

32. Prayer Book for Women, with Yiddish Commentary – Elegant Leather and Silver Binding – Presented as a Wedding Gift to the Bride Frumit Segal upon Her Marriage to Yaakov Eltsbacher – Germany, 1770s

Siddur (prayer book) presenting order of prayers for the entire year, with Yiddish commentary. Amsterdam: Moshe ben Abraham Mendes Coutinho, 1705.

This siddur was presented as a gift to the bride, Frumit daughter of Zalman Segal (Levi-Bash) from the town of Neukirchen, on the occasion of her marriage to Yaakov son of Aryeh Leib Eltsbacher of the city of Alsbach in the late 1770s (ca. 1777-1779). The siddur's title page features a woodcut illustrating the three commandments specifically intended for woman, namely hallah, kindling Sabbath and festival candles, and niddah. Elegant, gilt-decorated binding, with ornate gilt silver plaques and corners, and with a pair of gilt silver clasps. The name of the bridegroom is inscribed (Hebrew) on the plaque at center front board: "Yaakov son of [...] Arie Leib [...]." The name of the bride is inscribed (Hebrew) on the plaque at center back board: "Frumit daughter of [...] Zalman Segal." A handwritten ownership inscription appears on the front flyleaf, opposite the title page: "Yaakov Eltsbacher." On the front and back flyleaves Frumit meticulously documented, in her handwriting, her name, the city where she was born, her husband's name, and the names of her ten children, along with the birthdates of all members of the family. Later, someone else added the dates of passing for most of these family members. Frumit's descendants continued to document births and deaths of family members on the back flyleaves as late as 1878.

[3], 315, [1], 92 ff., 18.5 cm. Gilt edges. Good condition. Minor stains to leaves. Minor worming to some leaves. Minor worming and minor wear to binding boards. Worming, tears and wear to spine. Blemishes to endpapers. Detached ribbon bookmark.

Opening price: \$7000

Estimate: \$8000-9000

32c

32d

33b

33. Two Embroidered Passover Textiles – Towel and Pillowcase – Germany, 1901

Two embroidered textiles for Passover – long, narrow towel ("sederzwehl"), and pillowcase for cushion used for fulfilling the customary practice of leaning to the left on seder night. Germany, 1901.

Linen; silk thread.

Embroidered images and Hebrew text on towel: Torah crown; text of blessings for eating the matzah and the bitter herbs; list of titles of the fourteen stages of the Passover seder; a fish (symbolizing Leviathan); a lamb; a dove; olive branches; and more. Near bottom edge, the traditional greeting exchanged at the conclusion of the seder: "Next Year in Jerusalem." Underneath this, [Hebrew] "Year 5661 ..." [1901].

Embroidered images and Hebrew text on pillowcase: Torah crown; pair of rampant lions flanking the Tablets of the Law; list of titles of the stages of the Passover seder; a fish; a lamb; a male deer; a dove; olive branches; and more. Undated, but decorations closely match those on towel, so the two items evidently constitute a single matched set of textiles.

In previous centuries – at least as far back as the Middle Ages – it was customary among German Jews to specially create elegant textiles for household use during the ceremonies marking the various significant occasions in the Jewish yearly cycle. The Passover holiday was perhaps the most prominent of these occasions. Interestingly, in the earliest known illustrated Passover Haggadah manuscript – the famous Bird's Head Haggadah (southern Germany, ca. 1300 CE, Collection of the Israel Museum, Jerusalem) – there is a miniature illustration of a Passover seder table covered with a decorated tablecloth. In another miniature illustration in the same Haggadah, one of the seder participants is passing a handwashing vessel among the individuals seated at the table; he is depicted with a long, narrow "seder towel" – with what appears to be an embroidered pattern – slung over his shoulder. This longstanding German-Jewish tradition, of creating and using embroidered textiles such as these, persisted well into the Modern Era. Long, narrow seder towels bearing the hybrid Judeo-German moniker "sederzwehl" are known to us from a number of different collections; all are embroidered with charmingly attractive texts and images related to the Passover holiday, specifically in the manner it is practiced in the traditions of the Jews of Germany (see Prof. Shalom Sabar, "Embroidered Tablecloth for Pesach and the Holidays, Germany, 1778-1779," Kedem Catalogue no. 25, auction, July 2012).

Towel: 124x54 cm (including fringes). Pillowcase: 80x70 cm. Stains. Two hanging loops (both torn) on either upper corner of towel.

Opening price: \$4000

Estimate: \$5000-7000

34a

34. צלחת מעוטרת לפסח - היינריך שווד - מינכן, 1924

צלחת מעוטרת לפסח מעשה ידי היינריך שווד. מינכן, 1924.
פליז צרוב.

צלחת גדולה, במרכז מזהב עגולה וסביבה ציטוטים מן ההגדה של פסח - "הא לחמא עניא" ו"מה נשתנה הלילה הזה", בתוך מדליון עגול. המדליון נתון במרכז של כוכב בעל ארבעה קודקודים ובהם כתובות נוספות: "של פסח", "הקדוש ברוך הוא מצילנו מידם", "חד גדיא, חד גדיא" ו"לשנה הבאה בירושלים". סביב הכוכב ארבע מגילות; בשתיים בהן נראות דמויותיהם של ארבעת הבנים הנזכרים בהגדה. במגינת השלישית נראה משה, מוקף בפסוק משירת הים - "אשירה ליה-וה כי-גאה גאה" - ולרגליו הכתובת "משה עבדו". במגינת הרביעית נראה דוד הצעיר, לצדו פסוק מתהלים - "חנה מלאך יה-וה סביב ליראיו ויחלצם" - ולרגליו הכתובת "דוד". בבסיס שתי המגילות הללו ציטוטים נוספים מפייוטי ההגדה, "ויהיה בחצי הלילה" ו"כי לו נאה, כי לו יאה". שפת הצלחת מעוטרת במוטיבים צמחיים וגיאומטריים. על גב הצלחת חקוק המספר 17.

הצלחת חתומה בידי האמן: "חיים בן מרדכי הלוי"; "Munich 1924, H. Schwed".

היינריך שווד (1880-1962), יליד רייכמנסדורף, גרמניה. בשנת 1924 הקים במינכן בית מסחר "לחפצים מלאכת-יד" ולצידו סדנה לייצור חפצים מעין אלו. שווד המשיך ליצור צלחות מעוטרות, שלטי פרסום וחפצים אחרים עד שנת 1937, אז הוחרם בית העסק בידי השלטונות הנאצים והוא עצמו עזב את גרמניה עם משפחתו ומצא מקלט בארגנטינה.
קוטר: 40 ס"מ. מעט כתמים. תיקוני הלחמה קלים בגב.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$5000-7000

34b

34d

34c

34. Decorative Passover Plate – Heinrich Schwed – Munich, 1924

Decorative Passover plate by Heinrich Schwed. Munich, 1924.

Brass, etched.

Large plate, featuring a round medallion in the center, with a Matzah, surrounded by quotes from the Haggadah – "This is the bread of affliction" and "Why is this night different." The medallion forms the center of a four-pointed star, bearing the following inscriptions: "For Passover," "But G-d delivers us from their hands," "One kid, one kid," "Next year in Jerusalem." Four cartouches lie between the points of the star, two of them featuring the Four Sons mentioned in the Haggadah. Moses is depicted in the third cartouche, captioned "Moses, my servant" and surrounded by a verse from the Song of the Sea – "I will sing unto the Lord, for he hath triumphed gloriously." David is portrayed in the fourth cartouche, alongside a verse from Psalms – "The angel of the Lord encampeth round about them that fear him, and delivereth them," with the caption "David." Two additional quotations from the Haggadah piyyutim are etched at the base of these last two cartouches: "And it came to pass at midnight" and "To Him it is fitting, to Him it is due". The lip of the plate is decorated with vegetal and geometric motifs. The number 17 is engraved on the base of the plate.

The plate is signed by the artist: "Chaim son of Mordechai HaLevi" (Hebrew); "Munich 1924, H. Schwed."

Heinrich Schwed (1880-1962) was born in Reichmannsdorf, Germany. In 1924, he opened in Munich a shop for the trade of handcrafted items, followed by a craft workshop. Schwed continued producing decorative plates, advertising signs and other items until 1937, when his business was Aryanized by the Nazis and he himself escaped Germany with his family and found refuge in Argentina.

Diameter: 40 cm. Some stains. Minor soldering repairs on base.

Opening price: \$4000

Estimate: \$5000-7000

35. פסלון פורצלן – יהודי רוסי – ברלין, סוף המאה ה-19

"יהודי רוסי", פסלון פורצלן של סוחר יהודי טיפוסי וכספו על פי מודל מעשה ידי Wilhelm Christian Meyer (1770 בקירוב), תוצרת Königlische Porzellan-Manufaktur, ברלין, סוף המאה ה-19.

פורצלן צבוע; חתום בגולה המעוטרת בצלב מעל האותיות KPM, באדום; בשרביט כחול; וכן "HI", "J" ו-"514". פסלון בדמות יהודי טיפוסי חבוש כובע ירוק רחב ועטוי מעיל ירוק ארוך. בידו האחת שק, בידו השנייה מטבע זהב ולרגליו חבילות. המודל לפסלון זה עוצב בידי האמן Wilhelm Christian Meyer בשנת 1770 בקירוב עבור פרידריך השני, מלך פרוסיה, בתוך סדרת כלי פורצלן שהעניק המלך במתנה ליקטרינה הגדולה, קיסרית רוסיה.

גובה: 30 ס"מ. פגם מזערי.

ספרות: Erich Köllman, Berliner Porzellan, 1763-1963, מאת Klinkhardt & Biermann, בראונשווייג, 1966. כרך שני, לוח 90b.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$7000-9000

35. Porcelain Figurine – Russian Jew – Berlin, Late 19th Century

Russian Jew, porcelain figurine of a Jewish merchant and his money. Königlische Porzellan-Manufaktur, Berlin, late 19th century (model by Wilhelm Christian Meyer, ca. 1770).

Painted porcelain; marked with red imperial orb over KPM and blue scepter; also marked "J," "HI" and "514". Figurine of a typical Jew, wearing a wide-brimmed green hat and a long green coat, holding a bag in one hand and a coin in the other, with packages at his feet. The model for this figurine was designed by the artist Wilhelm Christian Meyer in ca. 1770 for Frederick the Great, King of Prussia, as part of a porcelain service which the king presented to Catherine the Great, Empress of Russia.

Height: 30 cm. Minute chip.

Reference: Erich Köllman, "Berliner Porzellan, 1763-1963." Braunschweig: Klinkhardt & Biermann, 1966. Vol. II, plate 90b.

Opening price: \$4000

Estimate: \$7000-9000

35a

35c

35b

36b

36a

36. Two Relief Portraits by Leo Horovitz (1876-1964) – Rabbi Dr. Markus Mordechai Horovitz / Louis Feist

Two relief portraits by Leo Horovitz (1876-1964):

1. Portrait of Rabbi Dr. Markus Mordechai Horovitz (the artist's father).

Bronze, cast. Signed: "L. Horovitz."

Rabbi Dr. Markus Mordechai Horovitz (1844-1910), rabbi of the Orthodox community in Frankfurt and historian. Born in Hungary, he studied in the yeshivot of Ujhel, Vrbové and Eisenstadt. Studied philosophy and Orientalia in the universities of Vienna, Budapest, Berlin and Tübingen. In 1878, after part of the Orthodox community headed by R. Samson Raphael Hirsh seceded and established the separatist Adath Jeshurun community, he was appointed Orthodox rabbi within the general Jewish community.

22 x 18 cm. Set in cloth-covered frame.

2. Portrait of Louis Feist.

Bronze, cast. Signed: "L. Horovitz."

Louis Feist (1857-1913), community leader in Frankfurt, economist and philanthropist. President of the Beer, Sondheimer & Co. metal company, and Jewish-Orthodox political activist.

Diameter: 17 cm. Set in cloth-covered frame.

Leo Horovitz (1876-1964), sculptor and medallist born in Gnesen (Gniezno, Poland); son of Rabbi Dr. Markus Mordechai Horovitz. Together with his brother, Felix, he opened a silver workshop in Frankfurt, producing mainly Jewish ceremonial objects for synagogues and for private clients.

Opening price: \$3000

Estimate: \$4000-5000

36. שני תבליטי דיוקן מעשה ידי לאו הורוויץ (1876-1964) – הרב ד"ר מרקוס מרדכי הורוויץ / לואיס פייסט

שני תבליטי דיוקן מעשה ידי לאו הורוויץ (1876-1964):

1. דיוקן הרב ד"ר מרקוס מרדכי הורוויץ (אבי האמן).

אד יצוק. חתום: "L. Horovitz".

הרב ד"ר מרקוס מרדכי הורוויץ (1844-1910), רב קהילת פרנקפורט האורתודוקסית והיסטוריון. יליד הונגריה; למד בישיבות אוהעל, ורבו (ורבובה) ואינשטט. את השכלתו הכללית בפילוסופיה ובמזרחנות רכש באוניברסיטאות וינה, בודפשט, ברלין וטיבינגן. בשנת 1878, לאחר פרישת חלק מן הקהילה האורתודוקסית בראשות הרש"ר הירש והקמת הקהילה הנפרדת "עדת ישורון", התמנה לרבם של האורתודוקסים מתנגדי הפרישה החברים בקהילה היהודית הכללית בעיר.

22 x 18 ס"מ. משובץ במסגרת מחופה בד.

2. דיוקן לואיס פייסט.

אד יצוק. חתום: "L. Horovitz".

לואיס פייסט (1857-1913; Louis Feist), ראש הקהל בפרנקפורט, כלכלן ופילנתרופ. יו"ר חברת המתכת & Beer, Sondheimer & Co. ופעיל בארגוני הקהילה האורתודוקסית.

קוטר: 17 ס"מ. משובץ במסגרת מחופה בד.

לאו הורוויץ (1876-1964) פסל ומעצב מדליות, יליד גניזן (Gnesen, פולין); בנו של הרב ד"ר מרקוס מרדכי הורוויץ. יחד עם אחיו, פליקס, הקים בפרנקפורט בית מלאכה לכלי כסף, ועסק בעיקר בייצור חפצי יודאיקה עבור בתי כנסת ועבור לקוחות פרטיים.

פתיחה: \$3000

הערכה: \$4000-5000

37a

37. מנורת חנוכה מעוטרת בדמות טווס – וינה, סוף המאה ה-19 / ראשית המאה ה-20

מנורת חנוכה נאה, עשויה כבמה ועליה טווס הניצב מאחורי מסגרת דמוית שער מסוגנן. מעשה ידי הצורך יוסף קוהן, וינה, 1872 עד 1921. כסף (חתום בחותמת הצורך [JK] ובחותמת אוסטרו-הונגרית) יצוק, רקוע, חקוק ולחוך; הברגה. בעלת בסיס שצורתו הכללית מלבנית, ניצב על רגליים מסוגננות, ועליו מוצבים המסגרת המרכזית, דמות טווס ושורת הבזיקים. בראש מסגרת השער נראה כתר, ותחתיה עיטור דמוי וילון. שני צידיה מעוטרים בעלי אקנתוס. זנבו של הטווס, העשוי לפרטי פרטים וניצב במרחק מה מן המסגרת, גדול במיוחד וממלא את כל חללה. שורת הבזיקים צרה, בעלת רגליים משל עצמה ומוגבהת בעזרתן מן הבסיס. ברום המסגרת, בצדה השמאלי, קבוע השמש.

גובה: 34 ס"מ בקירוב. רוחב: 26 ס"מ בקירוב.

ראו: Susan L. Braunstein, *Luminous Art, Hanukkah Menorahs of the Jewish Museum*, ניו יורק, 2004. פריט 39.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$5000-6000

37b

37. Peacock Hanukkah Lamp – Vienna, Late 19th / Early 20th Century

Majestic Hanukkah lamp, with large peacock depicted as if standing at the center of a theater stage, behind a frame in the form of an ornate arched gate. Made by silversmith Joseph Kohn, Vienna, between 1872 and 1921.

Silver (marked; maker's mark [JK] and Austro-Hungarian mark), cast, repoussé, engraved, and turned; appliqué.

Rectangular base, supported on stylized legs. Base surmounted by central frame, a large peacock, and row of oil fonts. Arch of central frame in turn surmounted by crown, and underneath this, a theater curtain, with acanthus leaves on top on either side. The peacock with impressive tail, filling entire space, crafted down to the finest detail, set back slightly from frame. Narrow (removable) row of oil fonts, supported on its own legs and thus elevated above base. Servant light surmounts acanthus leaf in upper left corner of arch of frame.

Height: approx. 34 cm. Width: approx. 26 cm.

See: Susan L. Braunstein, "Luminous Art, Hanukkah Menorahs of the Jewish Museum," The Jewish Museum, New York, 2004. Item no. 39.

Opening price: \$4000

Estimate: \$5000-6000

38b

38a

38. Prayer Book with Ladino Translation – Elegant Silver Binding, Decorated with Figures of Moses and David – Vienna, Late 19th Century

"Seder Tefillat Kol Peh KeMinhag ..." ["The Order of Prayer in the Custom of the Holy Sephardi Congregation [...], with Translation into Ladino"]. Vienna: Josef Schlesinger Press, 1891. In silver binding with figures of Moses and David.

Silver (with Viennese mark; maker: Jakob Engel, marked JE), cast, engraved, and cut; velvet.

Binding with vegetal patterns in openwork over background of velvet. Front binding with medallion depicting Moses holding the Tablets of the Law. Back binding with medallion depicting King David playing the harp. Two ornate clasps.

2, 214, 62 ff., 19 cm. Good condition. Minor stains. Minor tear to front flyleaf. Very minor warping and stains to binding.

Opening price: \$5000

Estimate: \$5000-7000

38. סידור עם תרגום לאדינו – כריכת כסף נאה, מעוטרת בדמויות משה ודוד – וינה, סוף המאה ה-19

סדר תפילת כל פה כמנהג ק"ק ספרדים י"ץ עם תרגום לאדינו. דפוס יוסף שלעזינגער, וינה, 1891. נתון בכריכת כסף מעוטרת בדמויות משה ודוד.

כסף (חתום בחותמת העיר וינה ובחותמת האומן יעקב אנגל [JE]) יצוק, חקוק וגזור; קטיפה.

הכריכה מעוטרת בדגמים צמחיים בעבודת חסר (openwork), על רקע בד קטיפה. במרכז לוח הכריכה הקדמי מדליון ועליו דמותו של משה המחזיק בלוחות הברית; במרכז לוח הכריכה האחורי נראה דוד הפורט על נבל. הכריכה בעלת שני אבזמים.

2, 214, 62 דף, 19 ס"מ. מצב טוב. כתמים קלים. קרעים קלים בדף הבטנה הקדמי. כיפופים וכתמים מזעריים בכריכה.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$5000-7000

39b

39. Charity Box – Alt-Ofen Burial Society – Budapest, 1899/1900

Charity box of the Alt-Ofen burial society. Alt-Ofen (Obuda, Budapest), 5560 (1899/1900).

White metal, engraved; brass clasp.

Rectangular box with handle. Inscribed in Hebrew: "Belongs to the Alt-Ofen burial society, commissioned by the community leaders, gabbaim of the charity fund, R. Avraham Baron, R. Leib Deutsch, R. Mordechai Loeffler, R. Yaakov Klein, in 5660 [1899/1900]."

Height: 20.5 cm, width: 13 cm, depth: 10 cm. Rust. Unskilled soldering to clasp loop and coin slot.

Opening price: \$10,000

Estimate: \$12,000-14,000

39a

39. קופת צדקה – חברה קדישא דק"ק אובן ישן – בודפשט, 1899/1900

קופת צדקה של החברה קדישא דק"ק אובן ישן. אובן ישן (אובודה, בודפשט), תר"ס (1899/1900).

מתכת בהירה, חקוקה; סוגר פליז.

קופה מלבנית קטומת פינות, בעלת ידיית נשיאה. על דופנה חקוקה הקדשה: "שייך לחברה קדישא דק"ק אובן ישן / ונעשה ע"י / אלופים קצינים גבאי דגמ"ח / הר"ר אברהם באראן הר"ר לייב דייטש / הר"ר מרדכי לעפפלער הר"ר יעקב קליין / בשנת תר"ס לפ"ק".

גובה: 20.5 ס"מ, רוחב: 13 ס"מ, עומק: 10 ס"מ. חלודה. הלחמות גסות בלולאת הסוגר ובחריץ למטבעות.

פתיחה: \$10,000

הערכה: \$12,000-14,000

40

40. Torah Crown – Bohemia or Moravia, Late 18th Century / Early 19th Century

Torah crown. Bohemia or Moravia, [late 18th or early 19th century].

Silver (unmarked), repoussé, embossed and engraved; gilt; glass paste.

Crown consisting of oval circlet and three ribs. The two outer ribs are decorated with vegetal motifs and a gilt band studded with glass paste gems; the gilt central rib and circlet also decorated with colored glass paste. Stylized floral and leaf decorations positioned over circlet, hiding rib seams.

The design of the crown was presumably inspired by the form of the Austrian Imperial crown, made in Prague in 1602.

Height: 18 cm; maximum width: 20 cm. Paste gems and top knob added later (from a different crown).

Provenance: Collection of Richard Teltscher (1888-1974), London (founder of the Jewish Central Museum for Moravia-Silesia in Mikulov in 1936).

For a similar crown, see: Rafi Grafman, "Crowning Glory, Silver Torah Ornaments of the Jewish Museum," New York (1996), item 513A.

Opening price: \$12,000

Estimate: \$15,000-20,000

40. כתר לספר תורה – בוהמיה או מורביה, סוף המאה ה-18 / ראשית המאה ה-19

כתר לספר תורה. בוהמיה או מורביה, [סוף המאה ה-18 או ראשית המאה ה-19].

כסף (אינו חתום) רקוע, מוטבע וחקוק; הזהבה; אבני זכוכית. כתר בעל בסיס סגלגל ושלוש זרועות. שתי הזרועות החיצוניות מעוטות בדגמים צמחיים ובחגורה מוזהבת בה משובצות אבני זכוכית; הזרוע המרכזית ובסיס הכתר מוזהבים אך הם ומעוטרים אבני זכוכית צבעוניות. עיטורי פרחים ועלים מסוגננים ממוקמים מעל הבסיס ומחפים על חיבורי הזרועות.

עיצוב הכתר הושפע, כפי הנראה, מצורת הכתר של קיסרי אוסטריה אשר נוצר בפראג בשנת 1602.

גובה: 18 ס"מ, רוחב מרבי: 20 ס"מ. אבני הזכוכית והגולה שבראש הם תוספת מאוחרת (מכתר אחר).

מקור: אוסף ריצ'רד טלטשר (Teltscher, 1888-1974), לונדון (ממייסדי המוזיאון היהודי של מורביה ושלזיה במיקולוב בשנת 1936).

לכתר דומה, ראו:

Rafi Grafman, *Crowning Glory, Silver Torah Ornaments of the Jewish Museum, New York* (ניו יורק, 1996), פריט 513A.

פתיחה: \$12,000

הערכה: \$15,000-20,000

41a

41b

41. ארבעה פעמוני כסף גדולים לפרוכת – חברה קדישא "נר תמיד" – פראג, 1825

ארבעה פעמוני כסף לעיטור פרוכת. חברה קדישא "נר תמיד", פראג, 1825 (תקפ"ה).
כסף (חתום, חותמות מהעיר פראג וחותרת יצרן: TH, כנראה Thomas Hopfel) מנוסר, רקוע וחקוק.
ארבעה פעמוני כסף גדולים. כל אחד מהפעמונים מחובר בטבעת קטנה למתלה המעוצב כמגן הרלדי, שבצדו האחורי קולב מאונקל.

שניים מהמתלים חלקים ושניים מהם נושאים כתובת הקדשה, המציינת, כפי הנראה, את שמו של מקדיש הפעמונים: "ר' לייב טיטריך גבאי" / "נ"י מ"ח"ק דנר תמיד".

המנהג לתלות פעמונים על הפרוכת המסתירה את ארון הקודש נפוץ בקהילות היהודיות בבוהמיה ובמורביה, וכמה דוגמאות דומות מצויות במוזיאון היהודי של פראג.

באינדקס המרכז לאמנות יהודית מתועדים מספר חפצי יודאיקה שנעשו בידי הצורך Thomas Hopfel, בהם סט דומה של פעמונים, שנעשו בפראג בשנת 1840, כמו גם טסים לספר תורה, אשר נושאים תליונים בצורת מגיניות, הדומות מאוד למגיניות המעטרות את הפעמונים שלפנינו. ראו: האינדקס לאמנות יהודית ע"ש בצלאל נרקיס, המרכז לאמנות יהודית (CJA), פריט 4472 (מאוסף המוזיאון היהודי בפראג, 1840); פריט 36853 (מאוסף משפחת גרוס).

גובה הפעמונים: 7.5-8 ס"מ; גובה כולל (יחד עם המתלים): 13-14 ס"מ.

פתיחה: \$3000

הערכה: \$6000-8000

41. Four Large Silver Bells for a Torah Ark Curtain – Ner Tamid Burial Society – Prague, 1825

Four silver bells for a Torah ark curtain. Ner Tamid holy burial society, Prague, 1825.

Silver (marked; Prague, TH – presumably Thomas Hopfel), pierced, repoussé and engraved.

Four large silver bells. Each bell is attached with a small ring to a hook, with the front part shaped as a heraldic shield. Two of the shields are blank and two are inscribed, presumably with the donor's name: "R. Leib Dietrich, gabbai"; "... Ner Tamid burial society."

The custom of hanging bells on the curtain covering the Torah ark was prevalent in Jewish communities in Bohemia and Moravia, and several similar exemplars are found in the Jewish museum of Prague.

The Index of Jewish Art documents several Judaica items made by Thomas Hopfel, including a similar set of bells, made in Prague in 1840, as well as Torah shields, bearing shield-shaped pendants reminiscent of the shields decorating the present bells.

See: The Bezalel Narkiss Index of Jewish Art, Center of Jewish Art (CJA), item 4472 (from the collection of the Jewish Museum in Prague, 1840); item 36853 (from the Gross family collection).

Height of bells: 7.5-8 cm; total height (including hooks): 13-14 cm.

Opening price: \$3000

Estimate: \$6000-8000

42

42. אדמונד קרן (1846-1902) – בית הכנסת "אלטנוישול" בפראג, 1892 – צבעי מים על נייר

אדמונד קרן (1846-1902), בית הכנסת "אלטנוישול" בפראג, 1892.

צבעי מים על נייר. חתום ומתוארך.

בית הכנסת "אלטנוי" בפראג נבנה בשנת 1270 בסגנון גותי, והוא בית הכנסת העתיק ביותר באירופה שעודו פועל. שמו הראשון של בית הכנסת היה "נוי שול" (בית הכנסת החדש), ולימים הפך ל"אלטנוישול" (בית הכנסת החדש-ישן). לפי האגדה, מקור שמו של בית הכנסת הוא הביטוי "על תנאי"; בבית הכנסת הונחו אבנים מבית המקדש על תנאי, ולכשיבוא המשיח יוחזרו האבנים למקומן. המהר"ל מפראג התפלל בבית כנסת זה והנהיג בו מנהגים ייחודיים. המסורת העממית מספרת כי הגולם מפראג שיצר המהר"ל נקבר, לאחר שנלקחה ממנו חיותו, בגניזה שבעליית הגג של בית הכנסת.

60 x 44 ס"מ בקירוב. מצב טוב. פגמים וכתמים קלים. נתון במסגרת 75 x 59 ס"מ ולא נבדק מחוץ לה. פגמים קלים במסגרת.

פתיחה: \$2000

הערכה: \$4000-6000

42. Edmund Krenn (1846-1902) – The Altneuschul Synagogue in Prague, 1892 – Watercolor on Paper

Edmund Krenn (1846-1902), the Altneuschul synagogue in Prague, 1892.

Watercolor on paper. Signed and dated.

The oldest active synagogue in Europe, the Altneuschul synagogue in Prague was built in 1270 in Gothic style. The synagogue was originally called "Neu Schul" (new synagogue), and later became "the Altneuschul" (old-new synagogue). According to legend, the name of the synagogue comes from the Hebrew "al tenai" (on condition); the synagogue was allegedly built using stones from the Temple in Jerusalem, on condition they be returned when the Messiah comes. The Maharal of Prague prayed in this synagogue and instituted unique customs there. According to folklore, the Golem of Prague created by the Maharal was buried in the genizah in the attic of the synagogue.

Approx. 60 x 44 cm. Good condition. Minor defects and stains. In a 75 x 59 cm frame, unexamined outside of frame. Minor defects to frame.

Opening price: \$2000

Estimate: \$4000-6000

43a

43. שני וימפלים מאוירים לספר תורה - קופנהגן, דנמרק, המאה ה-19

שני "וימפלים" (חיתולים-אבנטים לספר תורה). קופנהגן, דנמרק, תקפ"ה, תקצ"צ [1825, 1830]. השימוש בוימפל מתועד בקהילות גרמניה החל מהמאה ה-16. אף על פי שהמנהג נפוץ גם בשווייץ, באלזס, בבוהמיה, במורביה ובדנמרק, לא מתועדים וימפלים רבים שמקורם בדנמרק. דיו, צבע והדפסה (החתמה) על בד פשתן.

1. וימפל לכבוד ברית המילה של "פייבש בן כהרר קאשמן שליטא נולד למ'ט' יום שבת קדש כ"ז אלול - מזל בתולה - תקפ"ה לפ"ק השם יגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים אמן סלה". מעוטר במוטיבים צמחיים ובאיורי ספר תורה פתוח וחופה. רוחב: 350 ס"מ, גובה: 16 ס"מ.

2. וימפל לכבוד ברית המילה של "ארון בן כ"ה זרח סגל נולד יום ג' ד' דחול המועד פסח תקצ"צ לפ"ק, ה' יזכהו לגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים אמן סלה". מעוטר באיורי ראש של טלה (מזל חודש ניסן), "הגבהה" של ספר תורה וחופה. המסגרת נעשתה באמצעות החתמה חוזרת, בדגם צמחי. רוחב: 330 ס"מ, גובה: 21 ס"מ.

מקור:

1. אוסף מייקל וג'ודי שטיינהרדט.
2. Sotheby's, the Michael and Judy Steinhardt Judaica Collection, ניו יורק, 29 באפריל 2013, לוט 181.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$5000-7000

43b

43. Two Illustrated Torah Binders – Copenhagen, Denmark, 19th Century

Two wimpels (Torah binders). Copenhagen, Denmark, 1825, 1830.

The use of the wimpel – as a swaddling cloth for a baby boy, repurposed as a Torah binder – is documented among German-Jewish communities as early as the 16th century. Although the custom was also widespread among Jews in Switzerland, Alsace, Bohemia, Moravia, and Denmark, few wimpels of Danish provenance are actually known to us. Ink, paint, and block print on linen.

1. Wimpel for the circumcision ceremony of "**Feivush son of [...] Kosman, [...] the Holy Sabbath, the 27th of Elul – [under the] Sign Virgo – 5585 [1825] ...**" (Hebrew). With vegetal patterns, and with illustrations of an upraised, open Torah scroll and a wedding canopy.

Width: 350 cm. Height: 16 cm.

2. Wimpel for the circumcision ceremony of "**Aaron son of [...] Zerah Segal, born on Tuesday, the 4th intermediate day of Passover 5590 [1830]...**" (Hebrew). With illustrations of the head of a lamb (symbolizing Aries, Zodiac sign corresponding to the Hebrew month of Nisan), and of an upraised, open Torah scroll and a wedding canopy. Framing border with recurrent vegetal pattern, block printed.

Width: 330 cm. Height: 21 cm.

Provenance:

1. The Michael and Judy Steinhardt Judaica Collection.

2. Sotheby's, the Michael and Judy Steinhardt Judaica Collection, auction, New York, April 29, 2013, lot no. 181.

Opening price: \$4000

Estimate: \$5000-7000

44. מנורת חנוכה זקופה מכסף - דנמרק, המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20

מנורת חנוכה זקופה ומדורגת. תוצרת פיטר הרץ (Peter Hertz). קופנהגן, [המאה ה-19 או ראשית המאה ה-20]. כסף יצוק; פיליגרין; חתום בחותמת יצרן: P. Hertz. מנורה זקופה קטנה, בעלת בסיס רחב. קני המנורה ערוכים במדרגות ולא בשורה שווה-גובה; הבזיכים משוכים ומסוגגנים, ובכל אחד מהם שפוד לנעיצת נר; בקצות הבזיכים טבעות למתן פתילות. השמש מצוי בראש קנה נשלף הנתון על הקנה המרכזי. בראש הקנה המרכזי גולה ועליה לירה, היא הכינוי המקראי. באוסף הקהילה היהודית בדנמרק מצויים כמה חפצי יודאיקה עשויים כסף מתוצרת פיטר הרץ וסדנתו. גובה: 26 ס"מ. רוחב: 23 ס"מ. מעט קורוזיה. מוכבדת.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$5000-6000

44. Upright Silver Hanukkah Lamp – Denmark, 19th Century or Early 20th Century

Upright Hanukkah lamp with uneven arms. Produced by Peter Hertz. Copenhagen, [19th or early 20th century].

Silver, cast; filigree; marked P. Hertz.

Small upright Hanukkah lamp, with a wide base. Uneven arms; drop-shaped and stylized fonts with prickets and rings for wicks on the edge. The servant light is positioned at the top of a removable arm placed on the central arm, which is topped by a spherical knob with a Biblical lyre finial.

The collection of the Jewish community in Denmark includes several silver Judaica items produced by Peter Hertz and his workshop.

Height: 26 cm, width: 23 cm. Some corrosion. Weighted.

Opening price: \$4000

Estimate: \$5000-6000

44c

44a

44b

45. Hanukkah Lamp – Hands Upraised and Outstretched in the Posture of the Priestly Benediction – Poland, 18th Century

Hanukkah lamp. Poland, [18th century].

Brass, cast.

Rare model of Hanukkah lamp. At center of openwork back plate, a seven-branched candelabrum (menorah), flanked by tendrils. Pair of birds perched on tendrils. Surmounting menorah, large pair of hands upraised and outstretched in the traditional hand posture of the Priestly Benediction. Pair of massive columns on either side. Side panels with openwork diamond pattern, from which candleholders – to be used as a servant light on Hanukkah or as Sabbath candleholders throughout the year – project forward. Row of oil fonts covered with hinged lid. Lamp supported on four legs.

Height: 28 cm. Width: 29 cm. Depth: 17 cm. Missing screw nut.

Reference: Stanisława Odrzywolska & Monika Paś, "Judaica in the Collection of the National Museum in Krakow: handicrafts, prints and manuscripts, coins and medals, varia," Kraków, 2018, Cat. III/126.

Opening price: \$4000

Estimate: \$6000-8000

45a

45. מנורת חנוכה עם כפות ידיים פרוסות ל"ברכת כהנים" – פולין, המאה ה-18

מנורת חנוכה. פולין, [המאה ה-18].

פליז יצוק.

דגם לא שכיח של מנורת חנוכה. במרכז הדופן האחורית מנורה בעלת שבעה קנים מוקפת בשריגים. על השריגים ניצב זוג ציפורים ומעל המנורה מופיע עיטור גדול בצורת כפות ידיים שאצבעותיהן פשוקות ל"ברכת כהנים". בשני צדי הדופן האחורית זוג עמודים מאסיביים. דפנות הצד מעוטרת במעיינים וכוללות בתי-נר השלוחים קדימה ומשמשים כשמש בחנוכה וכפמוטות במהלך השנה. שורת הבזיכים מחופה במכסה. ניצבת על ארבע רגליים.

גובה: 28 ס"מ, רוחב: 29 ס"מ, עומק: 17 ס"מ. אום חסר.

ספרות: Stanisława Odrzywolska & Monika Paś, "Judaica in the collection of the National Museum in Krakow handicrafts, prints and manuscripts, coins and medals, varia" (קרקוב, 2018), פריט III/126.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$6000-8000

45b

46. Hanukkah Lamp – Lions and Birds – Poland, 18th or 19th Century

Hanukkah lamp adorned with lions and birds. Poland, [18th or 19th century].

Brass, cast; rivets.

Large, extraordinarily heavy Hanukkah lamp. Openwork back plate, with vase at bottom center, flanked by pair of rampant lions. Back plate surmounted by teardrop-shaped suspension ring, above pair of flowers and flanked by large symmetrical pair of birds on either side. Row of cast rectangular oil fonts, with graceful pinched, pointed spouts for wicks. Spouts protrude through grille, surmounted by row of elegant bud-shaped ornaments. Side panels also in openwork, featuring rampant lions with tails thrust forward and upward to support a pair of candlesticks – to be used as a servant light on Hanukkah or as Sabbath candleholders throughout the year – on either side of lamp. Row of oil fonts flanked by additional pair of birds on either side. Lamp supported on four stylized legs.

Height: 31 cm. Maximum width: 32 cm.

Opening price: \$5000

Estimate: \$6000-8000

46a

46b

46. מנורת חנוכה – אריות וציפורים – פולין, המאה ה-18 או המאה ה-19

מנורת חנוכה מעוטרת אריות וציפורים. פולין, [המאה ה-18 או המאה ה-19]. פליז יצוק; מסמרות.

מנורה גדולה, כבדה במידה יוצאת דופן. דופן אחורית מעשה סבכה, במרכזה כד במידה יוצאת דופן. בראש הדופן קולב דמוי טיפה לתליית המנורה, מוקף בצמד ציפורים. שורת בזיכים צבועים יצוקה ולפניה נתון סורג, מעוטרת בשורת ציצים מסוגננים. דפנות הצד אף הן מעשה סבכה בדגם אריות זקופים שזנבותיהם שלוחים קדימה והם תומכים בצמד פמוטים. פמוטים אלו שימשו בחנוכה כשמש, ובשאר ימות השנה שימשו להדלקת נרות שבת. משני צדי שורת הבזיכים נתונות שתי ציפורים נוספות. המנורה נתמכת בארבע רגליים מסוגננות.

גובה: 31 ס"מ. רוחב מרבי: 32 ס"מ.

פתיחה: \$5000

הערכה: \$6000-8000

47

47. אבזם לאבנט ליום כיפור – פולין, המאה ה-19

אבזם לאבנט ליום הכיפורים. [כנראה פולין, המאה ה-19].
כסף (אינו חתום) יצוק וחקוק; עבודת אצל.

אבזם מלבני, קמור קמעה, בעל שוליים גליים (מימין ומשמאל). מעוט בדגמים צמחיים ובצמד אריות זקופים, האוחזים מגינית בה חקוק הפסוק "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו" (ויקרא ט"ז, ל'). המתפללים ביום הכיפורים נהגו לחגור חגורה מיוחדת להידוק ה"קיטל", חלוק התפילה הלבן, והאבזם היה מעוט בדרך כלל באריות או בתיאור עקידת יצחק.
גובה: 5.3 ס"מ, רוחב: 10.5 ס"מ.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$5000-6000

47. Yom Kippur Belt Buckle – Poland, 19th Century

Yom Kippur belt buckle. [Probably Poland, 19th century].

Silver (unmarked), cast and engraved; chased.

Rectangular belt buckle, slightly convex, with left and right edges scalloped. Decorated with vegetal patterns and pair of rampant lions supporting a shield engraved with the verse "For on this day shall atonement be made for you to cleanse you; from all your sins shall you be clean before the Lord" (Leviticus 16:30).

On the Day of Atonement, worshippers customarily wear a particular type of sash in order to tighten the middle of the special white prayer robe worn on the occasion, known as the "kitel." The buckle to this sash would typically be decorated with images of lions, or with a depiction of the Binding of Isaac.

Height: 5.3 cm. Width: 10.5 cm.

Opening price: \$4000

Estimate: \$5000-6000

48

48. אנדז'יי גרובובסקי (1833-1886) – "חשבון עם החוכר" (פונדקאי יהודי), 1859 – שמן על בד מוצמד ללוח עץ

אנדז'יי גרובובסקי (1833-1886, Andrzej Grabowski), *Obrachunek z Arendarzem* ("חשבון עם החוכר" / [פונדקאי יהודי]), 1859. שמן על בד מוצמד ללוח עץ, חתום ומתוארך. על המסגרת קבועה לוחית מתכת ועליה שם האמן ושם העבודה. 29.5x30 ס"מ. מצב טוב. פגמים קלים בצבע. מסגרת 45x45.5 ס"מ, עם פגמים קלים. לא נבדק מחוץ למסגרת. לגב לוח העץ מוצמדת חוות דעת מומחה של ד"ר קז'מיז' בוקובסקי (קרקוב, 1947) ופתקיות נוספות (פולנית).

פתיחה: \$4000

הערכה: \$6000-8000

48. Andrzej Grabowski (1833-1886) – "Settling the Account with the Leaseholder" (Jewish Innkeeper), 1859 – Oil on Canvas Mounted on Panel

Andrzej Grabowski (1833-1886), *Obrachunek z Arendarzem* ("Settling the account with the Leaseholder" [A Jewish innkeeper]), 1859.

Oil on canvas mounted on panel, signed and dated. A metal plaque with the name of the artist and title of the work is attached to the frame.

30x29.5 cm. Good condition. Minor defects to paint. In a 45.5x45 cm frame, with minor defects. Unexamined outside of frame. Expert report by Dr. Kazimierz Buczkowski (Krakow, 1947) mounted on verso, alongside other notes (in Polish).

Opening price: \$4000

Estimate: \$6000-8000

49

49. אנטוני קוזקייביץ' (1841-1929) – יהודים בשוק בעיירה פולנית, 1909 – צבעי מים על נייר

אנטוני קוזקייביץ' (1841-1929), יהודים בשוק בעיירה פולנית, 1909.
צבעי מים על נייר. חתום ומתוארך.

46x31 ס"מ בקירוב. מצב טוב. פגמים וכתמים קלים. נתון במסגרת 63x48 ס"מ ולא נבדק מחוץ לה. פגמים קלים במסגרת.
אנטוני קוזקייביץ' (1841-1929), צייר פולני יליד קראקוב. את השכלתו האמנותית רכש באקדמיה לאמנויות יפות בקראקוב. בתקופת לימודיו השתתף בהתקוממות ינואר ונכלא בידי השלטונות הרוסים, אולם שוחרר ועקר לווינה וממנה למינכן, שם המשיך בלימודיו ובעבודתו האמנותית. בהמשך חייו חזר לפולין ובה חי עד מותו. בציוריו עסק קוזקייביץ' רבות בחיי האיכרים, היהודים והצוענים בפולין. צייר פורטרטים, נוף וציורי ז'אנר ריאליסטיים, ואייר ספרי ילדים. אחד מציוריו המפורסמים הוא "יהודים בתפילה" (1882).

פתיחה: \$3000

הערכה: \$4000-6000

49. Antoni Kozakiewicz (1841-1929) – Jews in a Polish Village Market, 1909 – Watercolor on Paper

Antoni Kozakiewicz (1841-1929), Jews in a Polish village market, 1909.

Watercolor on paper. Signed and dated.

Approx. 46x31 cm. Good condition. Minor defects and stains. In a 63x48 cm frame, unexamined outside of frame. Minor defects to frame.

Antoni Kozakiewicz (1841-1929), Polish painter, born in Kraków, acquired his artistic training at the Kraków Academy of Fine Arts. During his studies, he participated in the January Uprising and was arrested by the Russians. After his release he moved to Vienna, and later to Munich, where he continued his studies. He later returned to Poland, where he lived until his death. Many of his works depict the lives of Polish peasants, Romani people and Jews (such as his famous 1882 work Jews Praying). He created portraits, landscapes and Realist genre paintings, as well as illustrations for children's books.

Opening price: \$3000

Estimate: \$4000-6000

50a

50. קערה מעוטרת לליל הסדר – סימני הקערה בעברית וברוסית – פולונה, בילוטין או קמני-ברוד, האימפריה הרוסית, המאה ה-19

שמו של משה שפירא קשור בשניים או שלושה מפעלים שונים לכלי חרסיה: בעיירה בילוטין, בעיירה קמני-ברוד, ובעיר פולונה. כל שלושת המפעלים היו בבעלותו של שפירא במשך תקופה מסוימת בין השנים 1876 עד 1897. המפעל בבילוטין נוסד בשנות ה-50 או ה-60 של המאה ה-19, ונקנה בידי תעשיין יהודי בשם פישל זוסמן. לפי כמה מקורות, בשנת 1880 מכר זוסמן את המפעל בבילוטין לשפירא. המפעל היה פעיל עד 1889, אז עלה באש. על פי מקורות אחרים העביר זוסמן את המפעל לקמני-ברוד בשנת 1874 ובשנת 1876 השכיר אותו לשפירא. בשנת 1880 קנה שפירא את המפעל, והמשיך להפעיל אותו עד שריפתו בשנת 1889. בשנת 1889 ייסד שפירא מפעל לכלי חרסיה בפולונה, ובשנת 1897 מכר אותו לזוסמן. כלי החרסיה שיוצרו במפעל בפולונה בתקופתו של זוסמן מתועדים היטב, אולם רק צלחת אחת, המציגת את יום השנה ה-400 לגילוי אמריקה, ידועה מתקופתו של שפירא. קערת סדר יחידאית זו, בין שיוצרה במפעל בבילוטין/קמני-ברוד ובין שהיא תוצרת המפעל בפולונה, מתועדת היטב בלתי-מוכר של תעשיית החרסיה בבעלות יהודית באימפריה הרוסית בשלהי המאה ה-19.

קוטר: 23 ס"מ. סדקים. פגמים וכתמים קלים. נכתב על-פי חוות דעת מאת ד"ר אנה ברזין, המרכז לאמנות יהודית באוניברסיטה העברית בירושלים.

פתיחה: \$10,000
הערכה: \$20,000-30,000

קערת חרסיה מעוטרת לליל הסדר, נושאת כתובות בעברית וברוסית, תוצרת מפעל החרסיה של משה שפירא, פולונה (Polonne) או בילוטין/קמני-ברוד (Bilotyn/Kamenny-Brod), אוקראינה, האימפריה הרוסית, סוף שנות ה-70 עד סוף שנות ה-90 של המאה ה-19. במרכז הקערה, שגונה לבן שבור, ששה מדליונים. בתוך כל מדליון מצויר אחד מסימני הקערה – מרור, זרוע (בציור נראה גרון עוף, כפי המנהג להשתמש בו כדי לסמל את הזרוע, וכך מופיע גם בכתובת הרוסית), חרוסת, חזרת, כרפס וביצה – לצד שמו בעברית וברוסית. מעליהם נראית בהמה – ספק כבש ספק עז; מוקפת בכתובת "קרן פסח" ובכתובת מקבילה ברוסית. שפת הקערה מעוטרת אף היא: בתוך שמונה קרטושים המשובצים בין דגמים גיאומטריים כתובים שבעה מסימני הסדר, "קדר" עד "מוציא מצה", ובתוך שני מדליונים צמודים זה לזה, הכותרת "סדר הקערה". מתחתיה כותרת מקבילה (חסרה חלקית) ברוסית. כפי הנראה, הכתובות לא תוכננו כיאות ולא נותר להן די מקום. עיצוב הקערה נעשה ברוח קערות סדר דו-לשוניות מחרסיה שיוצרו החל מאמצע המאה ה-19 באנגליה. הקערה חתומה בתחתיתה בחותמת הטבעה סגלגלה ובתוכה השם "Шанура" ("שפירא"). מעליה מופיעה הספרה 2. כמו כן, מופיעה בתחתית הקערה חותמת (מודפסת) לא מזהה ברוסית: "Э.Т. и Ко". חותמת ההטבעה מעידה כי הקערה נוצרה באחד מהמפעלים שהיו בבעלותו של תעשיין החרסיה משה שפירא בשנות ה-70-90 של המאה ה-19.

50b

50. Decorated Passover Seder Bowl – With Hebrew and Russian Inscriptions – Polonne, Bilotyn, or Kamenny-Brod, Russian Empire, 19th Century

Decorated earthenware Passover seder bowl, inscribed in Hebrew and Russian, product of one of the china factories owned by Moisei (Moshe) Shapiro in either Polonne or Bilotyn/Kamenny-Brod, Ukraine, Russian Empire, late 1870s to late 1890s.

Off-white bowl, with six medallions at center, representing each of the six basic ingredients on the classic seder plate, namely the bitter herb, shank-bone, haroset, horseradish, green vegetable, and egg. Each ingredient is accompanied by captions in Hebrew and Russian. Interestingly, for the "shank-bone," the depiction actually shows a chicken neck, in keeping with a custom of using it as a substitute for shank, and the caption in Russian corresponds accordingly. Above the medallions is an illustration of a livestock animal – part sheep, part goat; above and below it are Hebrew and Russian inscriptions meaning "Passover Offering." The lip of the bowl is also decorated; enclosed within eight cartouches framed with geometric patterns are the titles of seven of the fourteen stages of the Passover seder, from "Kadesh" to "Motzi Matzah," and inside two adjoining medallions are the two Hebrew words "Seder HaKe'arah" ("Order of the Plate [or Bowl]") with the (partly missing) Russian translation underneath. Evidently, the inscription process was not adequately planned, and insufficient space was allowed for the texts. The bowl was apparently modeled after bilingual Hebrew-English porcelain seder plates or bowls produced in England from the mid-19th century onward.

The bowl is marked on the underside with an elliptical stamp bearing the Russian name "Шапира" ("Shapira"). The digit "2" appears above this. Also on the underside is an undeciphered printed Russian inscription: "Э.Т. и ко М.Т." The mark indicates that the bowl was produced in one of workshops owned by the porcelain manufacturer Moisei (Moshe) Shapiro, sometime between the 1870s and 1890s.

Moisei (Moshe) Shapiro is associated with two or three different porcelain workshops / factories, in the rural villages of Bilotyn and Kamenny-Brod and in the city of

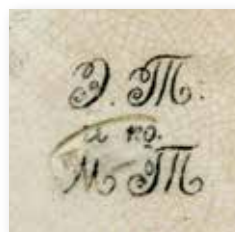
Polonne. All three of these businesses were under the ownership of Shapiro for certain periods of time between the years 1876 and 1897. The shop in Bilotyn was established in the 1850s or 1860s and was bought by a Jewish industrialist by the name of Fischel Zussman. According to a number of sources, this business in Bilotyn was sold by Zussman to Shapiro in 1880, and remained in operation until it burned down in 1889. Other sources suggest that Zussman had already moved the workshop to Kamenny-Brod in 1874, and began renting it out to Shapiro in 1876. Shapiro then purchased the business in 1880, and continued operating it until it burned down in 1889. That same year, Shapiro established a porcelain workshop in Polonne; in 1897, he sold it to Zussman. The dishes manufactured at the workshop in Polonne under Zussman's ownership are well-documented, but only one other extant plate – commemorating the 400th anniversary of Christopher Columbus's discovery of America – is known to us from Moisei Shapiro's time. **Regardless of whether this particular seder bowl was made in Bilotyn or Kamenny-Brod or Polonne, it is an utterly unique piece of Judaica, representing an unfamiliar aspect in the history of Jewish-owned porcelain industry in the Russian Empire in the late 19th century.**

Diameter: 23 cm. Fractures. Minor blemishes and stains.

Article written based on an expert report by Dr. Anna Berezin, The Center for Jewish Art at the Hebrew University of Jerusalem.

Opening price: \$10,000

Estimate: \$20,000-30,000

50c

51a

51. שתי מגילות קלף כתובות בכתב יד, עם ברכות לכבוד הצאר הרוסי, ניקולאי השני, לרגל הכתרתו לקיסר רוסיה – רוסיה, 1896

שתי מגילות קלף עם שירי תהילה ודברי שבת, אשר נכתבו לכבוד הצאר הרוסי, ניקולאי השני, לרגל טקס הכתרתו לקיסר רוסיה, שנערך במוסקבה ב-14 במאי 1896.

המגילות שלפנינו – האחת פרי יצירתו של הרב והסופר ר' נחום ווייסבלאט והשנייה פרי יצירתו של הסופר והפעיל הציוני אליעזר אליהו פרידמן – הן יוזמות עצמאיות של מחבריהן, ודוגמה יחידה מסוגה למתנות אישיות אשר הוכנו לכבוד הצאר הרוסי מטעם אנשים פרטיים, יהודים, ולא מטעם קהילה או ארגון.

קיסר רוסיה, הצאר ניקולאי השני (1868-1918) היה הקיסר האחרון של האימפריה הרוסית. שלטונו, שהחל בשנת 1894 (טקס ההכתרה הרשמי התקיים כשנתיים לאחר מכן, במאי 1896), הסתיים בשנת 1917 ב"מהפכת פברואר", מהפכה אשר הביאה לסיומו של שלטון הצארים בן חמש-מאות השנים ולסיום שלטונה של שושלת בית רומנוב בן שלוש מאות השנים. כשנה לאחר "מהפכת אוקטובר" (1917), ביולי 1918, הוצאו להורג ניקולאי ובני משפחתו בידי הבולשביקים.

אף על פי שהצאר ניקולאי השני – כאביו, הצאר אלכסנדר השלישי, לפניו – נודע כבעל נטיות אנטישמיות, ובתקופות שלטונו ושלטון אביו סבלו יהודי האימפריה הרוסית מפרעות, מפוגרומים ומהגבלות שונות, נהגו הקהילות היהודיות ברחבי האימפריה לשלוח לקיסר מתנות לכבוד אירועים שונים הקשורים בבית המלוכה, ולציין אירועים חשובים בתפילות מיוחדות ובדברי שבח והלל, ברוח המשנה "הוי מתפלל בשלומה של מלכות" (אבות ג', ב'). עם זאת, כאמור, מתנות מסוג זה הוענקו בדרך כלל על ידי קהילות, ארגונים ומוסדות, ולא על ידי אנשים פרטיים.

1. המגילה הראשונה

"שיר הכבוד אל כבוד הדר מלכותו, אדונו הקיסר האדיר החסיד... מלכנו ניקולאי אלכסנדרוויץ ואשתו הקסרית הכבודה אלכסנדרה פעדראוואנא וכל בית מלכנו". מגילת קלף אשר נכתבה לכבוד הקיסר ניקולאי כ"קרבן מנחה", לרגל הכתרתו, שי מאת "עבדו העברי הנאמן באהבתו ויראתו... ה' נחום בן יעקב [ווייסבלאט] יליד נאראדיץ פלך וואלין, נכתב במאלין פלך קיעונו, ומתגורר בברדיטשוב פלך קיעונו בתור מחבר ספרים עברים המפורסמים".

המגילה מעוצבת כספר תורה מיניאטורי, עם "עצי חיים" מסוגננים עשויים כסף, כתובה כתב אשכנזי מרובע וכוללת שירי הלל ושבח לכבוד הקיסר, לרגל הכתרתו.

המגילה כוללת 15 עמודות, חלקן ברוחב כפול, ובהן טקסטים שונים – שירים, ברכות ודרשות על פסוקים – לכבוד הקיסר והקסרית. לכל אורך המגילה מפגין הכותב כישרון ספרותי מרשים, יצירותיות ווירטואוזיות לשונית, המגיעים לשיאם בשימוש באקרוסטיכונים ובראשי-תיבות המדגישים את שם הקיסר ואת תהילתו.

בין היתר, כוללת המגילה: "שער" ובו מעין כותר ופרטים אודות המחבר; משלבת גיאומטרית המורכבת מטקסט המהלל את הקיסר, כשראשי התיבות יוצרות את המשפט "שיר הכבוד, קרבן מנחה אל כבוד הדר מלכותו אדונו הקיסר האדיר החסיד ניקולאי אלכסנדרוויץ"; טקסטים הדורשים בפסוק "ירא את ה' בני ומלך" (משלי כ"ד, כ"א) ובפסוקים הראשון והאחרון בתורה (בראשית א', א'; דברים ל"ד, י"ב), המהללים אף הם את הקיסר ניקולאי (ואת אביו, הקיסר אלכסנדר השלישי); שיר המורכב בתחום, מראשי ומסופי התיבות "אדונו הקיסר ניקולאי", ואחריו אקרוסטיכון נוסף – "ואשתו הקסרית אלכסנדרה ירום הודם"; וטקסטים נוספים. העמודה האחרונה מהווה מעין קולופון, בה חותם הכותב בדברי ברכה המסכמים את מלאכתו ובאקרוסטיכון הכולל את שמו, שם אביו ושם עירו.

51c

51b

כותב המגילה, הרב נחום (מנחם נחום) ווייסבלאט (תרכ"ד-תרפ"ה, 1865-1925) יליד נארודיץ (Narodychi), פלך וואהלין, אוקראינה, היה מקורב לחסידות טשרנוביל, נכד למקובל הרב ר' יעקב קופל ליפשיץ ונין לרב ר' יעקב כהנא. כבר בשנות העשרים לחייו פרסם ר' נחום ווייסבלאט את ספריו הראשונים, "פרדס הרימונים" (על תרי"ג מצוות) וספר "מחצית השקל" (על שו"ע יו"ד), להם זכה לקבל "הסכמות" מגדולי הדור, ביניהם רבי יצחק אלחנן ספקטור מקובנה. נודע כבעל זיכרון פנומנאלי ושליטה מרשימה במתמטיקה וממחברם של כמה ספרים נוספים, בהם "לוח" (עד סוף האלף השישי) שהוציא לאור בשנת 1890. בשנת 1902 נתמנה לרב בעיר קייב, ועד פטירתו עסק רבות גם בענייני הציבור.

הקלף: 9.5 x 130 ס"מ בקירוב, "עצי החיים": 19 ס"מ.

2. המגילה השנייה

"תהלה וברכה, שיר ליום הנתן כתר מלכות בראש אדונו הקיסר האדיר ניקולי אלכסנדראוויטש ורעייתו הקיסר[ית] הכבודה אלכסנדרא פעאדראוונא ירום הודם, 14 מאי 1896, מאת לייזר אליה בן בנימין פרידמאן יושב בקיעו".

המגילה גוללה על ידיית כסף ונתונה בנרתיק כסף מפואר (חתום), בדומה לנרתיקים של מגילות אסתר. על הנרתיק חקוקים לוחות הברית (עם אותיות המייצגות את עשרת הדברות) והפסוקים "ה' בעזך ישמח מלך ובישועתך מה יגיל מאד" ו"כי תקדמונו ברכות טוב תשית לראשו עטרת פז" (תהלים כ"א); מזמור זה הושר גם בידי חזן בית הכנסת הכוראלי בסנקט פטרבורג בתפילה שהתקיימה לרגל הכתרת הקיסר ניקולאי השני. המגילה כוללת 16 עמודות טקסט (שתיים ברוחב כפול) ובהן שיר תהילה בן 28 בתים מחורזים, אשר נכתב לכבוד טקס הכתרתו של הקיסר ניקולאי השני. המגילה כתובה כתיבת סת"ם מסורתית, עם תגים באותיות שעטנ"ז ג"ץ. השיר שבמגילה מתאר את טקס ההכתרה, שלכבודו נהרו למוסקבה עם רב, כולל ישראל אשר "נצב... בפנה, בהמולה נעימה, נפשו תהימה ולבו יגיל ברנה". בהמשך השיר מחל הכותב שכל נתיני הקיסר, בני כל האומות יחדיו עם "בני יעקב", יחיו בשלום תחת שלטונו, ואף מחל לקיסר כי "בשלום ירחיב גבולו", שב ומברך אותו ואת רעייתו הקיסרית ומסיים בקריאת "הללויה" לכבוד רוסיה ולכבוד הקיסרות הרוסית.

כותב המגילה, הסופר ר' אליעזר (לייזר) אליהו פרידמן (תרי"ט-תרצ"ז, 1858-1937), יליד קלם (Kelm), ליטא, בן למשפחת רבנים. החל משנת 1893 התגורר בקייב והיה פעיל בחיי הקהילה היהודית ובית הכנסת הכוראלי של קייב. בהמשך היה מראשי "חיבת ציון" בעיר וילנה ומייסדו של כתב העת "הצופה" (הצ'פה), יומון עברי שראה אור בשנים 1903-1905. לאחר מהפכת 1917 עלה לארץ ישראל והתיישב בתל-אביב. חיבר את הספר "בית ארזים" (על אגדות חז"ל; ברדיטשוב, תרנ"ז) וספרים נוספים, בהם ספרי זכרונותיו, המשמשים מקור נאמן לתולדות ולקורות יהודי האימפריה הרוסית בכלל - ויהודי קייב בפרט - בסוף המאה ה-19 ובראשית המאה ה-20.

הקלף: 11.5 x 101.5 ס"מ בקירוב, הנרתיק: 17.5 ס"מ.

למידע נוסף על המגילות ועל נסיבות כתיבתן, ראו חומר מצורף.

פתיחה: \$80,000

הערכה: \$100,000-150,000

51d

2. The Second Scroll

"Praise and blessings, a song for the day [when] the Crown of Kingship was placed on the head of Our Master the Great Emperor Nicholas Aleksandrovich, and his wife, the Honorable Empress Aleksandra Feodorovna, may their Majesty be Exalted, May 14, 1896, by Leiser Eliah son of Benjamin Friedman, Resident of Kiev."

This scroll is wrapped around a roller with a silver handle and housed in an ornate (marked) silver case, and is thus reminiscent of Esther scrolls. Engraved on the case is an image of the Two Tablets of the Law (with letters representing the Ten Commandments), alongside the Biblical verses "O Lord, in Your strength shall the king rejoice, and in Your salvation how greatly does he exult!" and "For You meet him with choicest blessings; You set a crown of fine gold on his head" (Psalms 21:2,4; the cantor of the Grand Choral Synagogue of St. Petersburg also chanted this particular chapter of Psalms at the special prayer service held to celebrate the coronation of Czar Nicholas II).

Text arranged in sixteen columns, two of them in double-width. It includes a poem of praise, with 28 verses in rhyme, written on the occasion of the coronation of Nicholas II. The scroll is written in the type of script traditionally used by Jewish ritual scribes, complete with the special crownlets decorating the Hebrew letters "shin/sin," "ayin," "tet," "nun," "zayin," "gimel," and "tsade." The said poem describes the coronation ceremony, in honor of which great crowds thronged to Moscow, including Jewish individuals who "stood... in the corner, in harmonious commotion, his [i.e., their] spirit[s] celebrating and his [i.e., their] heart[s] filled with

gladness." Further on in the poem, the writer expresses a desire to see all the czar's subjects, of all nationalities, together with the "Sons of Jacob," living in peace under his rule. He even wishes that "in peace shall he [the czar] broaden his borders." And then he once again blesses him and his wife, concluding with a "Hallelujah" dedicated to Russia and the Russian Imperial Court.

The author who composed and created the scroll, Rabbi Eliezer (Leiser) Eliyahu Friedman (1858-1937), native of Kelmė, Lithuania, was the scion of a family of great rabbis. He took up residence in Kiev in 1893, and was actively involved in Jewish community affairs there, and in the spiritual leadership of Kiev's Great Choral Synagogue. He later became one of the leaders of the "Hibat Zion" ("Lovers of Zion") movement in the city of Vilna (Vilnius), and founding editor of the daily newspaper "HaTzofeh," published in the years 1903-1905. Following the Russian revolutions of 1917, he immigrated to Palestine and settled in Tel Aviv. Authored the book "Beit Arazim" (Berdychiv, 1896-97) on the subject of legends of the ancient Rabbinic Sages, as well as other works, including his own book of memoirs. His writings are regarded as important sources on Jewish history in the Russian Empire in general and in the city of Kiev in particular in the late 19th and early 20th centuries.

Parchment: Approx. 11.5x101.5 cm. Case: 17.5 cm.

For more information regarding the scrolls and the circumstances of their composition, please refer to enclosed material.

Opening price: \$80,000

Estimate: \$100,000-150,000

51. Two Handwritten Hebrew Parchment Scrolls, with Congratulations to Nicholas II, Czar of Russia, on the Occasion of his Coronation – Russia, 1896

Two parchment scrolls with laudatory poems and accolades written in Hebrew, in honor of Nicholas II, Emperor of Russia, on the occasion of his coronation ceremony, Moscow, May 14, 1896.

These scrolls – one created by the rabbi and author R. Nahum Weissblat, and the second by the author and Zionist activist, Eliezer Eliyahu Friedman – were the result of independent initiatives on the part of their authors. As such they are utterly unique, a sole example of personal gifts prepared for the Czar by private Jewish individuals, representing only themselves and not their community nor any particular organization.

Nicholas II (1868-1918), Czar of Russia, was the last monarch of the Russian Empire. His actual reign began in 1894 (although his formal coronation only took place two years later, in May, 1896) and ended with the February Revolution of 1917, an event which signaled the end of the five-hundred-year rule of the Russian czars, and the three-hundred-year reign of the House of Romanov. In July, 1918, less than a year after the October Revolution of 1917, the dethroned czar was executed by the Bolsheviks along with his entire family. Like his father, Czar Alexander III, Nicholas II was notorious for his anti-Semitic inclinations; both emperors were responsible for provoking numerous violent riots, pogroms, and restrictive measures against Jews living throughout the great Russian Empire. Nevertheless, Jewish communities in all parts of the realm would customarily send the czar gifts in honor of all manner of events related to the Imperial House, and such events would be marked with special prayers and with words of praise and glory, in keeping with the Mishnaic dictum, "pray for the welfare of the government" (Ethics 3:2). Nevertheless, as stated above, gifts of this nature would typically be presented by communities, organizations, and institutions, and not by private individuals.

1. The First Scroll

"A Song of Praise to His Noble Highness, Our Master the Great and Gracious Emperor... Our King, Nicholas Aleksandrovich, and his wife, the Honorable Empress Aleksandra Feodorovna, and our entire Royal House."

Parchment scroll written in Hebrew in honor of Czar Nicholas II and presented to him as a "Gift Offering" and token of respect on the occasion of his coronation, by "his loyal Hebrew servant, out of his love and awe... R. Nahum son of Jacob [Weissblat], native of Narodychi of the Volhynian Governorate, written in Malin of the Kiev Governorate, and [currently] residing in Berdychiv of the Kiev Governorate, as an author of famous Hebrew books."

The scroll is designed to look like a miniature Torah scroll with elegant silver rollers, written on parchment in square Ashkenazi script. It contains poems of praise

and exaltation in honor of the czar, on the occasion of his coronation.

Text arranged in fifteen columns, some of them in double-width. The text includes various expressions of esteem for the Emperor and Empress in the form of poems, greetings, and expounding homilies revolving around particular verses. Throughout the work, the author demonstrates his own extraordinary literary talent, creativity, and linguistic virtuosity, perhaps best exemplified by an assortment of acrostics and large initial letters that artfully comprise the name of the czar and his praiseworthy virtues.

Inter alia: an introductory title column of sorts, revealing several details regarding the author; a geometric design made of text praising the emperor, with the first letters of each line, taken together, spelling out the (Hebrew) title **"A Song of Praise, a Gift Offering to His Noble Highness, Our Master the Great and Gracious Emperor Nicholas Aleksandrovich"**; texts containing homilies on the Biblical verse **"My son, fear you the Lord and the King"** (Proverbs 24:21), as well as on the first and last verses of the Five Books of Moses (Genesis 1:1 and Deuteronomy 34:12) – all similarly glorifying Czar Nicholas II (as well as his father, Czar Alexander III); a poem cleverly constructed from the first and last letters of the title **"Our Master, the Czar Nicholas,"** followed by an additional acrostic built around the words **"and his wife, the Empress Aleksandra, may their Majesty be Exalted;"** and still other texts. The last column forms a colophon of sorts, in which the author signs off with greetings that summarize his work, and with a final acrostic which gives his name, his father's name, and the name of his town.

The author of the scroll, Rabbi Nahum (Menahem Nahum) Weissblat (1865-1925), native of Narodychi of the Volhynian Governorate, Ukraine, was affiliated with the Hasidic sect of Chernobyl, and was the grandson of the kabbalist, Rabbi Jacob Kopel Lipschutz and great-grandson of Rabbi Jacob Kahana. While still in his twenties, Rabbi Nahum published his first halakhic works, "Pardes HaRimonim" (regarding the 613 mitzvot [precepts] of the Torah), and "Mahatzit HaShekel," a commentary on the "Yoreh De'ah" section of the "Shulhan Arukh." These writings earned him rabbinic approbations from leading Torah scholars of the generation, including Rabbi Isaac Elhanan Spektor of Kovno. He was also famous for a number of other books, including a Hebrew calendar that extended as far as the end of the sixth millennium since the Creation (published in 1890), and was generally renowned for his extraordinary memory and his commanding mathematical skills. In 1902, he was appointed Rabbi of Kiev, and remained deeply involved in public affairs until his death.

Parchment: Approx. 9.5x130 cm. Rollers: 19 cm.

52a

52. זוג "רימונים" לספר תורה – בית הכנסת "מצמיח ישועה" ברנגון, בורמה, 1887/1888

52b

זוג "רימונים" לספר תורה, אשר הוקדשו לבית הכנסת "מצמיח ישועה" של הקהילה העיראקית ברנגון, בורמה. רנגון (כיום ינגון, מיאנמר), תרמ"ח (1887/1888).

כסף (חתום, חותמות סיניות) רקוע, חקוק ומוחתם; הזהבה חלקית.

"רימונים" מטיפוס מזרחי, המזכירים בצורתם "רימונים" מבגדאד: בחלקם העליון כיפה מחודדת עם עיטור בראשה. גוף ה"רימון" דמוי אגס, עם דיסקית מעוטרת בראשו וגולה פחוטה בחלקו התחתון, מעוטרת בדגמים צמחיים. מכל "רימון" משתלשלות שמונה שרשראות שבקצותיהן ענבלים דמויי גרגירי חיטה.

כתובת הקדשה על שני ה"רימונים": "לכבוד אליהו הנביא זע"א קודש מצמיח ישועה שנת / התרמ"ח רנגון יע"א".

קהילת יהודי בורמה היא אחת הקהילות היהודיות הקטנות במזרח הרחוק. הקהילה הוקמה במאה ה-19 עם הגיעם של יהודים מבגדאד, כלכותה, קוצ'ין ופרס. בית הכנסת "מצמיח ישועה" הוא בית התפילה היהודי האחרון שנשאר בעיר התחתית של יאנגון, ובית הכנסת היחיד במיאנמר; הוא נוסד בשנת 1857, שוכן עד היום בין חנויות ברחוב קטן בסמוך למרכז העיר, ומשרת את מעט היהודים שנותרו במדינה, רובם צאצאים של יהודים ספרדים עיראקים.

גובה: 19 ס"מ.

"רימונים" דומים מאד (עם כתובת זהה), קטנים בכמה סנטימטרים מאלה שלפנינו, נמצאים באוסף מוזיאון ישראל. ראו: אוסף מוזיאון ישראל, פריט 886.0167(a-b); אוסף שטיגליץ, פריט 17.

פתיחה: \$10,000

הערכה: \$12,000-15,000

52. Pair of Torah Finials – Musmeah Yeshua Synagogue, Rangoon, Burma, 1887/8

Pair of Torah finials, dedicated to the Musmeah Yeshua Synagogue of the Iraqi-Jewish community in Rangoon, Burma (today Yangon, Myanmar), 5648 (1887/88).

Silver (Chinese marks), repoussé, engraved and punched; parcel gilt.

Torah finials of the Oriental type, reminiscent in form of finials characteristic of Baghdad. Head in form of tapering dome, surmounted by knop. Body pear-shaped, decorated in vegetal patterns; topped with decorated disk-like ornament, and with flattened sphere at bottom. Each finial with eight dangling chains with chimes shaped like grains of wheat at their ends.

Dedicatory inscription (Hebrew) on each of the two finials: "In honor of the Prophet Elijah [...], dedicated to] Musmeah Yeshua [Synagogue], Year 5648 [1887/88], Rangoon [...]."

The Myanmar Jewish community is one of the smallest Jewish communities in East Asia. The Musmeah Yeshua Synagogue is the last surviving Jewish house of worship in the Lower City of Yangon, and, for that matter, the lone surviving synagogue in all of Myanmar. Established in 1857, it is nestled between private shops on a small street in the vicinity of the city center, and continues to serve the remaining members of Myanmar's tiny Jewish community, most of them descendants of Sephardic Iraqi Jews.

Height: 19 cm.

Torah finials very similar to the present pair (with an identical inscription), but somewhat smaller, can be found in the Israel Museum Collection. See: The Israel Museum Collection, item no. B86.0167(a-b). See also: Chaya Benjamin, "The Stieglitz Collection: Masterpieces of Jewish Art," exhibition catalogue, The Israel Museum, Jerusalem, 1987, checklist item no. 17.

Opening price: \$10,000

Estimate: \$12,000-15,000

52c

53a

53. מגילת אסתר בנרתיק מפואר – סין, סוף המאה ה-19

מגילת אסתר בנרתיק מעוטר ומפואר. הונג קונג, סין, [סוף המאה ה-19].
מגילה בכתביה ספרדית (דיו על קלף דק); נרתיק כסף (חתום; יצרן: Wang Hing, סדנת Rao J. חרוט וחוקק, הזהבה, אמיל.
נרתיק מעוטר ומפואר המורכב משלושה חלקים: ידית מעוטרת בחריצים רוחביים (המזכירה בצורתה מקל במבוק),
תא משושה עבור המגילה, ועיטור עליון בצורת כתר מעוטר עלים, שבראשו כיפה ועליה גולה. הנרתיק מעוטר באמיל
בגוני כחול וירוק, בפרחים המזכירים בצורתם פרחי דובדבן או שקד, ובעלי במבוק.
המגילה והנרתיק נעשו, כפי הנראה, בהזמנה אישית, ונרכשו בסין על ידי חזקאל עזרא, סוחר משי ותבלינים
יהודי עיראקי מבגדאד, אשר פעל בסין במחצית השנייה של המאה ה-19.
גובה הנרתיק: 17.5 ס"מ. גובה הקלף: 5.5 ס"מ, רוחב הקלף: 146 ס"מ. כתמים וקרעים בקלף.
מקור:

1. אוסף עזרא יחזקאל עזרא (אליאס, 1858-1920 בקירוב), חבר הקהילה היהודית הבגדאדית בהונג קונג.
2. נרכש בכריסטי'ס, אמשטרדם, Silver, Judaica, Russian Works of Art and Objects of Vertu, 20 בדצמבר 2005, פריט 431.

פתיחה: \$25,000
הערכה: \$40,000-60,000

53. Esther Scroll in Exquisite Case – China, Late 19th Century

Esther scroll in elaborate, fine case. Hong Kong, China, [late 19th century].
Scroll in Sephardic script (ink on thin parchment); silver case (marked; maker: Whang Hing, Rao J. workshop) turned and engraved, gilt, enamel.
The elaborately decorated case comprises three parts: a handle with horizontal grooves (reminiscent of a bamboo), a hexagonal compartment for the scroll, and a foliate coronet encircling a dome surmounted by a knob. The case is decorated with blue and green enamel bamboo leaves and flowers reminiscent of cherry or almond blossoms.
The scroll and case were presumably commissioned in China by Ezra Ezekiel Ezra, a Jewish-Iraqi silk and spice merchant from Baghdad, who was active in China in the second half of the 19th century.
Height of case: 17.5 cm. Height of parchment: 5.5 cm, width of parchment: 146 cm. Stains and tears to parchment.
Provenance:
1. Collection of Ezra Ezekiel Ezra (Elias, ca. 1858-1920), a member of the Baghdadi Jewish community in Hong Kong.
2. Purchased at Christie's Amsterdam, Silver, Judaica, Russian Works of Art and Objects of Vertu, December 20, 2005, lot no. 431.

Opening price: \$25,000
Estimate: \$40,000-60,000

**54. לוחית-הקדשה עשויה כסף - הקהילה העיראקית
בהונג קונג, סין, 1894 - משפחת עבודי**

לוחית הקדשה (טס) לתליה על פרוכת, אשר הוקדשה לבית הכנסת
"יגל יעקב" בעיר העתיקה בירושלים על ידי האישה חביבה עבודי
מהקהילה היהודית העיראקית בהונג קונג. "הנכאן" [הונג קונג],
סין, ניסן תרנ"ד [1894].

פח כסף גזור, רקוע ומוטבע.

לוחית עגולה, עליה חקוקה כתובת הקדשה מאת האישה חביבה
עבודי, לכבוד ילדיה ולכבוד בעלה, יצחק עזרא עבודי (Isaac Ezra
Ellis, מנכבדי קהילת הונג קונג ומנציגי חברת הסחר של משפחת
ששון בעיר; גבאי בית הכנסת "בית אל"): "הקדש / זה הפרוכת
לעיר הקודש / ירושלים תובב"א לבית הכנסת יגל / יעקב יכב"ץ
מאת האשה הכבודה / והצנועה מרת סי' חביבה מב"ת אשת /
מעלת הגביר סי' יצחק עזרא עבודי הי"ו / תושב עיר הנכאן יע"א
לחיי בעלה ולחיי / בניה הי"ו ביום ר"ח ניסן שנת התרנ"ד / ליצירה".
הקהילה היהודית בהונג קונג נוסדה באופן רשמי בשנת 1857.
ראשוני המתיישבים היהודים בה - בני משפחות ששון וכדורי -
העבירו אליה את עסקיהם כחמש-עשרה שנים קודם לכן, בשנת
1842. בשנת 1882 מנתה הקהילה היהודית בהונג קונג כ-60 יהודים
ספרדים בלבד.

בית הכנסת "יגל יעקב", הנקרא על שמו של הרב יעקב בן יוסף
ישראל בעל ה"יגל יעקב", הוקם בעיר העתיקה בירושלים בשנת
1888, בסמוך לבית הכנסת "החורבה".
קוטר: 15 ס"מ. הלוחית מעוקמת קלות.

מקור:

1. אוסף משפחת ששון.

2. Sotheby's, A collection from the Sassoon Family Estate.
תל-אביב, 25 ו-27 באוקטובר, 2000, לוט 24.

פתיחה: \$4000

הערכה: \$6000-8000

53b

53c

54

54. Silver Dedicatory Plaque – Iraqi Jewish Community of Hong Kong, China, 1894 – Aboudi Family

Silver dedicatory plaque ("tass"), suspended so as to overhang a Torah ark curtain ("parokhet"), dedicated to the Yagel Yaakov Synagogue in the Old City of Jerusalem by Habiba Aboudi of the Iraqi-Jewish community in Hong Kong. Hong Kong, China, Nisan 5654 [1894].

Sheet silver, cut, repoussé, and punched.

Round silver plaque with engraved dedicatory inscription (Hebrew) commissioned by Habiba Aboudi of Hong Kong, in honor of her husband, Yitzhak Ezra Aboudi (Isaac Ezra Ellis, prominent member of the Jewish community in Hong Kong; worked for E. D. Sassoon & Co. and served as a gabbai at the Beth El synagogue), and her children, dedicated to the Jerusalemite synagogue Nisan 1st 5654 (1894). The Jewish congregation of Hong Kong was officially founded in 1857, although the earliest Jewish settlers in the city, members of the Sassoon and Kadoorie families, had already moved their business affairs there some fifteen years earlier, in 1842. By 1882, the entire Sephardic Jewish community of Hong Kong numbered no more than 60 members.

The Yagel Yaakov Synagogue – named after a book by the same name, and its author, Rabbi Yaakov ben Yosef Israel – was originally established in 1888 in the Old City of Jerusalem, adjacent to the Hurva Synagogue.

Diameter: 15 cm. Plaque slightly warped.

Provenance:

1. The Sassoon Family Collection.
2. Sotheby's, A Collection from the Sassoon Family Estate, auction, Tel Aviv, Oct. 25 and 27, 2000, lot no. 24.

Opening price: \$4000

Estimate: \$6000-8000

55

55. Hanukkah Lamp – Greece, 19th Century

Hanukkah lamp. Greece, [19th century].

Brass, cast and engraved; sheet brass.

Form typical of 19th century Greece, with examples originating in Thessaloniki, Corfu and Cairo, as evident from dedicatory inscriptions.

Backplate consisting of circular scrolls and eight bud-like rings, five of which are set with polychrome glass discs. Central triangular panel topped with a palmette hook, inscribed "Mordechai son of Perez Balili / For a commandment is a candle, and the Torah is light" (Proverbs 6:23; Hebrew). Servant light set at left and used-wick container at right. Oil font row set above sheet brass drip pan.

Height: 25 cm. Width: 31 cm. Depth: 7 cm.

Reference: Mordechai Narkiss, "The Hanukkah Lamp." Plate XIV, item no. 40; Chaya Benjamin, "The Stieglitz Collection: Masterpieces of Jewish Art," item no. 160.

Opening price: \$2000

Estimate: \$3000-4000

55. מנורת חנוכה – יוון, המאה ה-19

מנורת חנוכה. יוון, [המאה ה-19].

פלזי יצוק וחקוק; פח פליז.

דגם זה של מנורת החנוכה אופייני ליוון של סוף המאה ה-19 וידועות דוגמאות הנושאות כתובות הקדשה מסאלוניקי, מקורפו ומקהיר.

דופן אחורית בצורת שריגים מתפתלים היוצרים שמונה טבעות. בחמש מן הטבעות שובצו דסקיות זכוכית צבעוניות. במרכז הדופן האחורית מגינית משולשת ומעליה מתלה תלתני, עליהם חקוקות הכתובות "מרדכי ב' פרץ בלילי / כי נר מצוה ותורה אור". משמאל ממוקם שמש, ומימין מיכל המיועד לאחסון פתילים משומשים. שורת הבזיכים ממקמת מעל אגן לאיסוף שמן העשוי פח פליז.

גובה: 25 ס"מ, רוחב: 31 ס"מ, עומק: 7 ס"מ.

ספרות:

1. נרקיס, "מנורת החנוכה", לוח XIV, פריט 40.

2. חיה בנז'מין, "אוסף שטיגליץ, יצירות מופת באמנות יהודית" (הוצאת מוזיאון ישראל, 1987), פריט 160.

פתיחה: \$2000

הערכה: \$3000-4000

56. "תפוח" ("רימון") בודד לספר תורה – מרוקו, המאה ה-18

"תפוח" ("רימון") בודד לספר תורה. מרוקו, [תאפילאלת? המאה ה-18]. פליז יצוק; עבודת אצל; אמייל.

"תפוח" בעל רגל גלילית וארוכה בעלת בסיס רחב, ההולכת וצרה כלפי גוף ה"תפוח". גוף ה"תפוח" מורכב משתי לוחיות קמורות המולחמות זו לזו. שטח הפנים של ה"תפוח" כולו, כולל הרגל, מעוטר בדגמים צמחיים – שריגים מפותלים ופרחים – כשבמרכז כל אחד מהצדדים מובלט עיטור גדול בצורת פרח רב-עלים. השריגים והפרחים מעוטרים באמייל בגוני טורקיז, ירוק, לבן וזרוד.

"תפוח" זה הנו דוגמה נדירה ומוקדמת – וכנראה גם יחידה מסוגה – ל"תפוחים" בעלי צורה דומה אשר מוכרים מתאפילאלת ומצפרו, מהמאות ה-19 וה-20, אלא שהדוגמאות המאוחרות יותר (שנעשו בפליז או בכסף) כוללות בדרך כלל גם עיטורי-צד תלתניים (מהם השתלשלו ששראות), עיטור נוסף בקצה העליון, ונבדלים מה"תפוח" שלפנינו גם באיכות העבודה ובטכניקת הייצור.

גובה: 22 ס"מ. אמייל חסר חלקית. ייתכן כי חסר עיטור בחלקו העליון. ייתכן כי בפרחים המרכזיים היו משובצות אבני חן.

ראו: אביבה מולר-לנצט (עורכת), "חיי היהודים במרוקו" (מוזיאון ישראל, 1983), פריטים 68-69; מוזיאון ישראל, פריט מס' B63.11.3282(a-b).

פתיחה: \$8000

הערכה: \$12,000-15,000

56. Single Torah Finial – Morocco, 18th Century

Single Torah finial. Morocco, [Tafilalt? 18th century].

Brass, cast; chased; enamel.

Single Torah finial (known in many Sephardic Jewish communities by the Hebrew term "tapu'ah" [lit. "apple"]). With tall, cylindrical, wide-based shaft, tapering upward toward body. Finial body composed of two convex panels soldered together. Entire surface, including shaft, decorated with vegetal patterns, mostly scrolling tendrils and flowers. A large multi-petaled flower appears in relief at the center of either side of the body. The tendrils and flowers are set with enamel in shades of turquoise, green, white, and pink.

This particular Torah finial represents a rare, early example – quite possibly the only extant one of its kind – of a type with a similar form, known from the Tafilalt and Sefrou regions from the 19th and 20th centuries. However, these later models, made of brass or silver, would bear clover-shaped side ornaments from which chains would usually be suspended. They would also be surmounted by an additional ornament. They further differed from the present finial in terms of the quality of workmanship and the techniques employed in their creation.

Height: 22 cm. Enamel partly missing. Possibly missing ornament in upper part. Flowers at center of body may have originally been inlaid with gemstones.

See: Aviva Müller-Lancet (ed.), "Jewish Life in Morocco," exhibition catalogue, The Israel Museum, Jerusalem, 2nd edition, 1983, Item nos. 68-69; The Israel Museum Collection, no. B63.11.3282(a-b).

Opening price: \$8000

Estimate: \$12,000-15,000

56

57

57. תרמיל לילודת - שק בד מעוטר ברקמת חוטים

זהובים - מרוקו

תרמיל לילודת (ל-עמארה דל-מסבב) - שק בד גדול ומעוטר. מרוקו, כנראה מרקש, [ראשית המאה ה-20].

רקמת חוטי מתכת זהובים על בד קטיפה אדום; כותנה. שק מלבני וגדול, מעוטר בשני צדדיו ברקמה עשירה, בחוטי מתכת זהובים. בחזית רקום שמה של היולדת: "רחל ש' פרץ" בתוך מסגרת המעוטרת בשני זוגות ציפורים (תרנגולים), שריגים מפותלים וכוכב מתומן (רוב אל-חיב) שבמרכזו פרח. בגב השק רקומים שמונה עיטורים בצורת כף יד (חמסה). צורת העיטורים מזכירה מאוד עיטורים שנרקמו במרוקו גם על כיסויי-מזוזה ועל תיקים לטליתות.

שולי השק מעוטרים בגדילים ובפתילים; סמוך לפתח השק מושחל חוט המשמש לסגירתו.

השימוש בתרמילים מסוג זה אינו ברור דיו וייתכן כי השתנה ממקום למקום. כפי הנראה, הונחו בו מתנות ובגדי תינוק, או עשבים מיטיבים, והוא נתלה מעל למיטת היולדת. ייתכן גם כי החזרה על המספר 8 (בכוכב המתומן ובמספר החמסות) רומזת לקשר לטקס ברית המילה. לפי דעה נוספת, מנהג זה היה ייחודי לעיר מרקש בלבד, והתרמיל ניתן לאישה על ידי בעלה לכבוד לידתה הראשונה.

אורך: 46 ס"מ, רוחב: 34 ס"מ. מעט כתמים, בלאי קל ופרימיות. ספרות: אביבה מולר-לנצט (עורכת), "חיי היהודים במרוקו", מוזיאון ישראל, 1983, עמ' 95.

פתיחה: \$2500

הערכה: \$3000-5000

57. Cloth Bag Embroidered with Gold Thread – For a New Mother – Morocco

Large cloth bag for a new mother ("L'mara del-msebbek"). Morocco, probably Marrakesh, [early 20th century].

Goldwork embroidery on red velvet cloth; cotton.

Large rectangular bag, decorated on both sides in rich, gold metal thread embroidery. Name of new mother – "**Rahel Sh. Peretz**" – embroidered (in Hebrew) on front, at the top of a frame enclosing two pairs of rooster-like birds, scrolling tendrils, and at center, an eight-point star ("Rub el Hizb") ornament with a floral shape in the middle. Eight hamsa-like hand shapes embroidered on back. All these decorations bear a strong resemblance to those appearing on other Moroccan articles of Judaica, such as mezuzah covers and tallit (prayer shawl) bags.

Fringed tassels dangle from the sides of the pouch. Opening tightened with draw string.

The purpose of such pouches is not entirely clear; it may have differed from place to place. In all likelihood, it was used to hold gifts and baby clothes, or perhaps aromatic herbs, and was meant to be suspended from one of the posts of the bed of the new mother. Quite possibly, the recurrent theme of the number eight (as in the eight-point star and the number of hamsas) is an allusion to the eight days of circumcision and the circumcision ceremony. According to one theory, the pouch would be given as a gift to the mother by her husband – only upon her first birth – in a custom unique to the city of Marrakesh.

Length: 46 cm. Width: 34 cm. Few stains, minor wear and slight unraveling.

Reference: Aviva Müller-Lancet (ed.), "Jewish Life in Morocco," exhibition catalogue, The Israel Museum, Jerusalem, 2nd edition, 1983, p. 95.

Opening price: \$2500

Estimate: \$3000-5000

58a

58. קופסה מעוטרת – "בצלאל", ירושלים, 1911/1912

קופסה מעוטרת אריות ודגמים צמחיים. תוצרת "בצלאל", ירושלים, תרע"ב (1911/1912). פליז צרוב.

מכסה הקופסה מעוטר בצמד אריות המוקפים סבך צפוף של עיטורים צמחיים. משני צדיהם נראים שני כדים ומהם עולים עצים מסוגננים. לשולי המכסה מסגרת מסוגננת ובתוכה כתובת באותיות "בצלאל" אופייניות ונאות: "בית מדרש למלאכות אמנות בצלאל ירושלים / אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי / כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים / תרע"ב".

דופנות הקופסה מעוטרות בדגם חוזר של מנורה עשויה גזע עץ וענפים בעלי ציצים ופרחים. 18.5x10.5x4.5 ס"מ.

פתיחה: \$2000

הערכה: \$3000-5000

58b

58. Decorated Box – Bezalel, Jerusalem, 1911/12

Box adorned with lions and vegetal patterns. Product of Bezalel, Jerusalem, 5672 (1911/12). Brass, etched.

Lid adorned with symmetrical pair of lions, encircled by a densely packed assortment of vegetal patterns. Lions flanked on either side by vases, from which a pair of stylized trees ascend. Margins of lid artfully and meticulously crafted with (Hebrew) inscriptions in the distinctive calligraphy characteristic of the Bezalel School: "Bezalel School of Arts, Jerusalem / If I forget thee O Jerusalem, let my right hand forget its cunning; let my tongue cleave to the roof of my mouth if I remember thee not / For out of Zion shall go forth Torah, and the Word of the Lord from Jerusalem / 5672 [1911/12]" (quoting Psalms 137:5-6, Isaiah 2:3).

Sides of box with recurring motif of seven-branched candelabrum (menorah) in the form of a stylized tree trunk with branches terminating with buds and flowers.

18.5x10.5x4.5 cm.

Opening price: \$2000

Estimate: \$3000-5000

59a

59. Silver Handwashing Vessel – Zelig Segal (1933-2015)

Minimalist handwashing vessel, made by Zelig Segal (1933-2015).

Silver (marked on underside: "Z. Segal"), hand wrought; hammered.

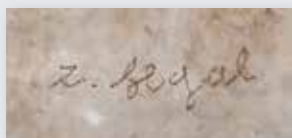
Spherical handwashing vessel with two symmetrical concave pockets upon which a pair of rounded silver handles are mounted.

Artist Zelig Segal (1933-2015) was born in Jerusalem, and raised and educated in ultra-Orthodox environment. In 1949, he began studying in the metalwork department at the New Bezalel School of Arts and Crafts in Jerusalem. He is perhaps best known for creating objects of Judaica in a distinctive minimalist and modernist style. In the words of Gideon Ofrat (in translation from the Hebrew), Segal's works are distinguished by their "daring concept of form, forgoing embellishment, free for the most part of Orientalism, modernist in their clean geometric form, and subject to the language of the machine."

Height: 15 cm.

Opening price: \$6000

Estimate: \$8000-12,000

59c

59. נטלת כסף – זליג סגל (1933-2015)

נטלת כסף בעיצוב מינימליסטי מעשה ידי זליג סגל (1933-2015). כסף (חתום בתחתית "Z. Segal") מעובד ביד; רקוע.

נטלה כדורית, בעלת שתי מגרעות ובהן קבועות ידיים עגולות. האמן זליג סגל (1933-2015) נולד בירושלים. משפחתו השתייכה לישוב הישן והוא קיבל חינוך יהודי מסורתי. בשנת 1949 החל ללמוד במחלקה למתכת ב"בצלאל החדש". עיקר יצירתו הם חפצי יודאיקה שעוצבו בגישה מינימליסטית ומודרניסטית, כפי שמתאר גדעון עפרת: "נועזים בתפיסת המבנה, בויתור על אורנמנטיקה, חפים ברובם מאוריינטליות, מודרניסטיים באיכותם הצורנית-גיאומטרית הנקייה ומושפעים משפת המכונה".

גובה: 15 ס"מ.

פתיחה: \$6000

הערכה: \$8000-12,000

59b

פריט 49 Item

מכירה מס' 79 Auction No.

השתתפות טלפונית
Phone Participation

☐

הצעה בכתב
Absentee Bid

☐

טופס הצעת מחיר לפריטים
Absentee / Telephone Bidding Form

כתובת Address

שם מלא Full Name

סלולרי Cellular

פקס Fax

טלפון Tel

ת.ז./דרכון ID/Passport No.

דואר אלקטרוני Email

תאריך Date

חתימה Signature

Tiebreaker שובר שוויון	* מחיר מירבי מוצע ב-\$ Max. Offered Price in US\$	שם ותיאור הפריט Name and Description of Item	מספר פריט Item No.

* Not including commission and VAT

* לא כולל עמלה ומע"מ

* Absentee bids must be placed by 2:00 pm on the day of the auction

* הצעות תתקבלנה רק עד השעה 14:00 ביום המכירה

* Absentee bids which do not fall on the increments may be lowered to the next acceptable increment

* הצעות שלא במדרגות המחיר תעוגלנה כלפי מטה

Instructions for Absentee Bidding:

This form is intended for those who wish to participate in the auction but cannot attend it in person and wish to place an absentee bid or for those who wish to participate by phone. Completing this form constitutes an order to Kedem Auction House Ltd. to purchase the listed lot/s on behalf of the bidder for the lowest price possible and never for more than the maximum amount indicated in the form.

Completing this form obligates the bidder to purchase the listed lot/s at the opening price in the event that no other bids on the lot/s were placed by other potential buyers. Kedem will do its best to place the bids as instructed but cannot accept liability for error or failure in doing so.

Bids are in accordance and subject to the conditions of purchase, as detailed at "terms of sale" section. Bids should be placed according to the following increments.

Buyers Premium: 25%.

I have read and agree to the terms of sale.

Bid Increments

מדרגות הצעת מחיר:

מדרגה Increment	מחיר Current Bid
\$100	\$1,000-2,000
\$200	\$2,000-5,000
\$500	\$5,000-10,000
\$1,000	\$10,000-20,000
\$2,000	\$20,000-50,000
\$5,000	\$50,000-100,000
\$10,000	\$100,000-200,000
\$20,000	\$200,000+

הנחיות להגשת הצעת מחיר:

הטופס מיועד למבקשים להשתתף במכירה אך נבצר מהם מלהגיע או למבקשים להשתתף במכירה באמצעות הטלפון. מילוי הטופס מהווה הוראה של מגיש ההצעה לקדם - בית מכירות פומביות בע"מ לרכוש עבורו את הפריטים/המופיעים בו, וזאת במחיר הנמוך ביותר האפשרי ובלבד שלא יעלה על המחיר המירבי המפורט להלן. מילוי הטופס מהווה התחייבות של מגיש ההצעה לרכוש את הפריט במחיר המתיחה במקרה בו לא תהיה כל הצעה נוספת לרכישת הפריט מצד קונים אחרים. קדם תעשה כמיטב יכולתה למלא אחר ההוראות. אולם, לא תוטל עליה שום אחריות בגין אי ביצוע ההצעות המציעות. את ההצעה יש להגיש במדרגות קבועות עפ"י הטבלה שלהלן.

עמלת הקניה היא 25%.

הנני מאשר כי קראתי את תנאי המכירה המופיעים בקטלוג ואני מסכים להם.

תנאי מכירה

1. "קדם" - בית מכירות פומביות" (להלן "קדם") פועלת כשלושה מטעם מוכרי הפריטים המוצעים למכירה פומבית.
2. "קדם" תפיק קטלוג לכל מכירה (להלן: "הקטלוג") ובו יפורטו, בין היתר, הפריטים המוצעים למכירה, מספריהם ומחירי המכירה שלהם. למען הסר ספק, הנתונים המופיעים בקטלוג נועדו לשמש לצרכי מידע בלבד לקונה ואין בהם כל אחריות לגבי תאור, יחוס, בעלים קודמים, תקופה, מקור או כל נתון אחר. הכוונה על התמונות המופיעות בקטלוג שמורות ל"קדם". המחירים אשר מופיעים ברשימת הפריטים, היום מחירי מינימום ואיום מהווים הערכה.
3. "קדם" תמנה אדם לתפקיד מנהל מכירה, שיהיה אחראי מטעמה, בין היתר, לעריכת המכירה הפומבית וניהולה.
4. מנהל המכירה שומר לעצמו את הזכות למנוע השתתפות במכירה מאנשים שאינו מעוניין בהשתתפותם. למנהל המכירה הסמכות הבלעדית לקבוע מי זכה במכירה, לבטל מכירה של פריט כלשהו (גם אחרי מכירתו), או להעמידו מחדש למכירה זאת עפ"י שיקול דעתו הבלעדי. כן רשאי מנהל המכירה להוסיף או להוציא פריט מהמכירה, או לשנות נתונים לגבי פריט המוצע למכירה שנתקבלו לאחר הדפסת הקטלוג.
5. השתתפות במכירה מותנית בקבלת שלטית ממוספת. הקונה בכוח יצטייד לפני המכירה, בשלטית ממוספת כאמור, אשר תשמשו לצורך הצבעה במכירה.
6. ההחלטות תתנהל בדולרים של ארה"ב.
7. "מחיר פטיש" לעניין המכירה הפומבית משמע הסכום הנקוב כהצעת קונה בכוח שהצעתו נתקבלה עפ"י תנאים אלה. מיד לאחר הקשת ה"פטיש" והכרזת מספרו הסידורי של הקונה בכוח ע"י מנהל המכירה, תיחשב הצעת הקונה בכוח כנתקבלה והפריט שהוצג למכירה ייחפז לקניינו של אותו קונה מציע ההצעה (להלן: "הקונה הזוכה"), בכפוף לביצוע מלוא התחייבותיו לתשלום עפ"י הסכם זה. הקונה בכוח שהצעתו נתקבלה ישלם ל"קדם", בתוספת למחיר הפטיש, **תמלה (בתוספת מע"מ) בשיעור 25% עבור \$180,000 הראשוני שבכל פריט, 18% עבור הסכום שבין \$180,000 ל-\$1,000,000 שבכל פריט ו-12% עבור הסכום שמתעבר ל-\$1,000,000 שבכל פריט.** התשלום המלא יעשה מיד בסיום המכירה.
8. הסימן בפריט מצוין שהו פריט שיובא על ידי קדם מחוץ לישראל, ולכן הוא כפוף לחוקי המס הישראליים ו**חייב בתשלום מע"מ על מלוא מחיר הפטיש ועמלת הקונה.** עם זאת, אזרח זר שיקנה את הפריט יבקש לייצא מחוץ לישראל באמצעות חברת השילוח העובדת עם קדם יהיה פטור ממס זה.
9. התשלום עבור הרכישות יעשה בהעברה בנקאית. יתקבלו גם תשלומים במזומן עד לסכום של \$25,000.
10. המחיר ש"ח (בכפוף לחוק), בהתחאה לא סחירה ובכרטיס אשראי עד לסכום של \$25,000.
11. באחריות הקונה **לדאוג להוצאת הפריטים שרכש, ישירות ממשרד "קדם", או באמצעות שליח או חברת משלוחים מטעמו. במקרה שהרכש יבקש, "קדם" תוכל, ללא אחריות מצידה, לראות ולשלוח את הפריטים בתשלום מלא על חשבון הקונה. לתעריפי אריזה משלוח ייש**

Terms of Sale

1. "Kedem" Public Auction House ("Kedem") acts as agent for sellers of items to be offered for sale to the public ("the Sellers").
2. "Kedem" will produce a catalogue for every sale ("The Catalogue"), which will include a list of items available at the sale, their serial numbers and opening prices. For the avoidance of doubt, information provided in the Catalogue, including opening prices, descriptions of items and any other information concerning the items, are solely for the purpose of information for potential buyers and are in no way to be construed as stand and/or obligation on behalf of "Kedem" and/or its employees and/or representatives. Kedem reserves all rights to the pictures that appear in the catalog.
3. "Kedem" will appoint a person as manager of the sale ("the Auctioneer") who will be responsible on its behalf for the execution and management of the auction.
4. The Auctioneer reserves the right to prevent participation in the auction of any person. The auctioneer reserves the right to determine the winner of each lot, to cancel the sale of any item (even after it's sold) or to re-enter it for sale, at his own discretion and at any stage whatsoever. The auctioneer also has the right to withdraw or add items to the sale and to add or withdraw from the Catalogue any information about an item to be offered in the auction on the basis of information received by "Kedem" after publication of the Catalogue.
5. In order to participate in the auction, a potential purchaser must obtain a numbered paddle before the auction which will enable him to bid at the auction.
6. The auction will be conducted using US Dollars as currency.
7. On the fall of the hammer and the acknowledgment of the numbered paddle of the offeror by the Auctioneer, the offeror's offer will be binding and will be considered to be accepted and title to the item will pass to the offeror whose offer was accepted ("the Purchaser"), subject to the fulfillment by the Purchaser of all payment obligations to "Kedem" as set out hereunder.
8. The amount mentioned in an offer at a sale by a Purchaser which is accepted (the Hammer Price) shall be paid to "Kedem" by the Purchaser, together with a commission ("the Commission") and Israeli VAT on commission only. **The commission per lot will be 25% of the hammer price up to and including \$180,000, 18% of the portion of the hammer price above \$180,000 up to an including \$1,000,000, and 12% of the portion of the hammer price above \$1,000,000.** Payment to "Kedem" shall be effected immediately upon the conclusion of the auction but, at any event, not later than seven days after the date of the auction.
9. The sign by the opening price indicates an item that arrived from outside Israel and is subjected to the Israeli tax laws, meaning a **17% value added tax on the purchase price and the buyer's commission.** This tax will not be collected from foreign residents paying in foreign currency and exporting the item(s) via a shipper recognized by Kedem.
10. The payment for items can be remitted by bank transfer. Kedem also accepts cash payments which do not exceed NIS 11,000 (subject to Israeli law) and checks and credit card payments which do not exceed \$25,000. Kedem accepts only non-negotiable checks.
11. **It is the responsibility of the buyer to collect the purchased items directly from the offices of "Kedem," or have them collected by a delivery service or courier on his behalf. In certain cases in which a buyer so requests, "Kedem" can, at its sole discretion and without taking or accepting any responsibility for damages or loss, pack and ship the items to the buyer, provided the**

פריט 44 Item